

Triglav visok tudi na naših tleh

Novomeška enota Zavarovalnice Triglav ima v petih občinah 50-odst. tržni delež - Konkurenca prinesla večjo kakovost, pestrejšo ponudbo in pocenitev - Kmalu v novih prostorih

NOVO MESTO - Novomeška enota Zavarovalnice Triglav je ena od dvanajstih poslovnih enot te zavarovalnice, ki pokriva celo Slovenijo. Novomeška enota, ki je nastala pred tremi leti, deluje v petih občinah: Novo mesto, Trebnje, Metlika, Črnomelj in Kočevje in v vsakem od teh občinskih središč ima svoje predstavništvo, poleg tega pa še zastopniški pisarni v Žužemberku in na Mirni.

"V teh treh letih, kar kot poslovna enota delujemo na tem območju, smo ustvarili 50-odstotni tržni delež ali, drugače povedano, vsako drugo zavarovanje na območju teh petih občin je sklenjeno pri naši zavarovalnici," sta povedala direktor novomeške poslovne enote Boris Šepetavc in njegov namestnik Iztok Pekolj. "Stopnja zavarovanosti se je v tem času tudi na našem območju povečala, tako smo poleg starih zavarovancev, ki smo si jih "razdelili" s Tilio, oboji pridobili še nove. Tudi na našem področju je zdrava konkurenca dala rezultate: cenejšje in kakovostnejše zavarovanje, pestrejšo ponudbo, na drugi strani pa večjo osveščenost in s tem večjo stopnjo zavarovanosti." Obseg zavarovanja se bo po mnenju poznavalcev Šepetavca in Pekolja še povečeval, tržni delež pa bo verjetno razdeljen tako, kot je sedaj.

Novomeška poslovna enota ima na območju, ki ga pokriva, pri zavarovanjih največji tržni delež od vseh enot po Sloveniji, kar precej pove o poslovnih politiki in vodenju enote. Seveda so v tem deležu zajeti tako občani kot podjetja. "Veseli nas, ko vidimo, da se zmeraj več podjetij odloča za našo zavarovalnico, kajti to nam govori, da cenijo našo kakovost,

trdnost in varnost, ki temeljita na naši tradiciji, uveljavljenosti, velikosti in stikih s tujimi velikimi zavarovalnicami," pravi Šepetavc. O večanju ob-

Boris Šepetavc

sega novomeške enote Triglava pove precej tudi podatek, da so pred tremi leti začeli s 16 zaposlenimi, danes jih je prek 50, poleg tega imajo veliko honorarnih terenskih zastopnikov.

USTANOVljena OGLAŠEVALSKA ZBORNICA - Letošnji zlati boben ali slovenski oglaševalski festival v Portorožu je bil še bolj zlat kot običajno. Prvič, zaradi mednarodne udeležbe in drugič, zaradi ustanovitve oglaševalske zbornice. Daniel Levski (na sliki drugi z leve), ki je doslej vodil iniciativni odbor, bo novi oz. prvi predsednik upravnega odbora SOZA. Prva naloga poleg sprejetega programa dela bo formalna in zakonska ustanovitev zbornice, pridobitev potrebne politične podpore, zaposlitev profesionalnega sekretarja, ureditev materialnega položaja in pridobitev prostorov ter takojšen pričetek priprav na mednarodni Zlati boben Portorož 1994. (Foto: Majda Luzar)

Ljubljansko pismo

Zločin nad reveži

Tako upokojenci označujejo namere vlade, ki (drugim) zateguje pas

LJUBLJANA - Vsi že lep čas vemo in občutimo, da je začela vlada na vse kriptično "zategovati pas" - da bi se čimprej izkopali iz gospodarske stiske - vendar ne pri svojih ljudeh, temveč kot ponavadi spet pri upokojencih, socialnih podpirancih in nezaposlenih.

Tako je bilo za usklajevanje pokojnin rečeno, da je treba tudi v letu 1994 nadaljevati že vpeljano politiko usklajevanja pokojnin brez poračunov. Interventni zakon o usklajevanju pokojnin je upokojence gmotno zelo prizadel. Teško se je bilo z njim sprizgajati; upokojence je tolažilo le upanje, da bodo v vladi in državnem zboru držali besedo in da bo zakon veljal samo do konca leta 1993. Zato zdaj njihovo toliko večje razočaranje, negodovanje in protesti (nekaj jih je objavil tudi Dolenjski list).

Zveza društev upokojencev Slovenije je v zadnjih dveh letih v svojih sprejetih dokumentih in izjavah potrdila pripravljenost slovenskih upokojencev, da nosijo svoj delež bremena za oživetje in nadaljnji razvoj gospodarstva. Hkrati so upokojenci, povedali, da nočejo in ne morejo biti tisti, ki naj bi bili prvi in sorazmerno najbolj prizadeti. Prav to pa se je zgodilo in naj bi se,

kot kaže, dogajalo tudi v prihodnje. "Omejevanje v sistemskem zakonu določene načina usklajevanja pokojnin je zločin nad reveži, ki ga počnejo tisti, ki si plače in druge prejeme lahko sami določajo in nekontrolirano povečujejo. Potrpljenje upokojencev ima svoje meje. Zdaj je ta meja dosegena!" je v svojem protestu vladi zapisala Zveza društev upokojencev Slovenije.

in še: "Pozivamo vlado, da ponovno preuči svoj predlog, preden ga pošlje v državni zbor. Poslanec državnega zbora pa prosimo, da ne sprejmejo vladnega predloga, da se 'interventno' usklajevanje pokojnin podaljša tudi v leto 1994. Naša prošnja in tudi upanje sta naslovljena na vse poslance, ne glede na to, kateri stranki pripadajo. Upokojenci predstavljamo skoraj tretjino volilcev. Ne pozabite tega!"

Oglasili so se zatem Demokrati ter terjali, naj država upokojencem najprej vrne 10 milijardni dolg, ki pa se bo še povečal. Po predlogu Demokratske stranke bi dolg lahko vrnili v desetih polletnih obrokih (odplačevati naj bi ga začeli 1. julija 1994). Demokrati so tudi proti podaljšanju interventnega zakona o pokojninah. Zveza upokojencev pri Združenih listih socialnih demokratov predlaga (če je res treba tako zelo varčevati), naj se ukinejo vse možnosti predčasne upokojevanja. Predlog je treba razumeti tako, da se upokojenci zavzemajo za odpravo vseh tistih oblik predčasne upokojevanja, ki predstavljajo privilegije, in to: administrativno upokojevanje v organih za notranje zadeve in izjemne pogoje za upokojevanje, ki so navedeni v pravkar obravnavanem zakonu o obrambi.

VINKO BLATNIK

LJUBLJANSKA BANKA ZNIŽALA OBRESTI

LJUBLJANA - Ljubljanska banka d.d. bo s 1. decembrom znižala letne realne obrestne mere za naložbe. Za kratkoročne naložbe pravnim osebam in obrtnikom se bo znižala letna realna obrestna mera od 13,5 na 12,5 odst., pri investicijskih naložbah pa od 15 na 14 odst. Letne realne obrestne mere za namenska posojila, ki jih bodo najeli občani, komitenti Ljubljanske banke, d.d., za osebna in druga vlaganja, se bodo prav tako znižale od 13,5 oz. 14,5 na 12,5 oz. 13,5 odst., odvisno od dobe najema kredita. V ponudbi kreditov za nakup družbenih stanovanj za komitente Ljubljanske banke, d.d., se bo letna realna obrestna mera znižala od 14,5 oz. 15,5 na 13,5 oz. 14,5 odst., odvisno od roka najema kredita. Krediti na podlagi Pravilnika o mladinskem varčevanju in kreditiranju ter kratkoročna posojila za izobraževanje doma in v tujini se še naprej obrestujejo po 12-odstotni obrestni meri. Prav tako ostaja nespremenjena letna realna obrestna mera za negativno stanje na tekočih računih: 15 oz. 25 odst. pri nedovoljeni prekoračitvi. Služba stikov z javnostjo

ROK SELITVE BEGUNCEV PODALJŠAN

KOČEVJE - Po prvotni odločitvi bo moralo biti begunsko taborišče v Kočevju izpraznjeno do 15. novembra. Begunci so namreč nastanjeni v samskem domu podjetja Zidar, ki je v likvidaciji in ga namerava prodati. Zanj je bila doslej že trikrat razpisana dražba, a dom še vedno ni prodan. Zdar sta ambasada republike Bosne in Hercegovine in stečajni upravitelj Zidarja sklenila novo pogodbo, po kateri naj bi bil dom izpraznjen do spomladi prihodnje leto. V domu je trenutno blizu 150 beguncev iz Bosne, predvsem Srebrenice in Osmačev ter okoliških vasi. Večina jih je prišla v Kočevje 22. aprila lani. V začetku je bilo v tem domu okoli 190 beguncev. Njihovo število se je postopoma zmanjševalo, ker so nekateri dobili garantska pisma sorodnikov iz raznih evropskih držav in so se k njim preselili.

AVSTRIJA V SLOVENIJI

LJUBLJANA - Na torkovi tiskovni konferenci so organizatorji Celovški in Ljubljanski sejem predstavili podrobnosti in strokovni program prireditev ob letošnjem prvem avstrijskem izvoznem strokovnem sejmu, ki bo od 21. do 27. novembra v Ljubljani. Sejem bo omogočil neposredno predstavitev in navezavo stikov avstrijskih in nemških podjetij s slovenskimi partnerji ter bo gotovo zanimiv tudi za Dolenjce.

"SPREMEMBA" VEČINE

METLIKA - Na seji tukajšnje občinske skupščine so sprejeli odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o volitvah, sestavi in pristojnosti zborov skupščine občine. Sprememba je v tem, da bodo odsej zbori, če bodo zasedali na skupni seji, veljavno sklepali, če bo navzoča večina delegatov vseh treh zborov. Ne bo pa več potrebna večina v vsakem od zborov posebej.

Največ prinaša suha roba

Poslovanje zadruga - Kar 80 odst. suhe robe ali 36 odst. več kot lani je šlo letos v izvoz

RIBNICA - M-Kmetijska zadruga Ribnica posluje uspešno, čeprav zaradi slabega položaja v ribniškem gospodarstvu kupna moč vedno bolj upada. Tudi do konca leta se poslovanje zadruga ne bo poslabšalo, ocenjuje njen direktor Mirko Pirč.

Največ dobička prinaša suha roba, ki je izvozila letos za 80 odst. vsega odkupljenega blaga ali 36 odst. več kot v istem obdobju lani. Na domačem trgu pa so suhe robe prodali manj. Največ izvoza gre na zahodni trg, letos pa so prvič poizkusno izvažali tudi na Japonsko in v Korejo. Največja realizacija pa je bila v trgovini. Imajo 4 prodajalne in bife. V občini je vedno več zasebnih trgovin, konkurenca je huda, kupna moč prebivalstva upada, kljub temu pa so ob devetmesečju dosegli za 20 odst. več dobička kot lani.

Kmetijska dejavnost je letos prinesla zadrugi 26 odst. večjo vrednostno realizacijo kot v istem obdobju lani. Količina odkupljenega mleka se je malo povečala. Klavne živine so odkupili približno enako, plemenske pa manj, ker ni kupcev. Zmanjšuje se tudi osnovni stalez živine, in to predvsem zato, ker se kmečko prebivalstvo stara.

Kupci dolgujejo zadrugi približno enomesečno realizacijo, se pravi 40 do 45 milijonov tolarjev. Zato tudi zadruga plačuje proizvajalcem s takšno zamudo. Odkupljeno živino plača zadruga kmetom približno v 15 dneh, mlekarja pa zadrugi mleko s

približno mesec in pol zakasnitve. Zato tudi zadruga kmetom ne more prej plačati, kar vzbuja med njimi precej negodovanja. Na ugodno poslovanje pa je gotovo vplivalo tudi, da imajo letos 7 zaposlenih manj, se pravi skupaj le še 57. Nadaljnje zmanjševanje zaposlenih ni več možno, saj bi to vplivalo na slabšo postrežbo v trgovini ipd.

J. P.

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

- finančno-informativni sistem
- materialno poslovanje
- veliko drugih računovodskih programov

ter prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme in prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217 fax: (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

naša anketa

Država invalidom mačeha?

Izmed civilnih invalidov vojne in vojaških vojni invalidov je bilo pred nedavnim slišati glasne komentarje o neustreznem odnosu Republike Slovenije do omenjenih invalidnih oseb. Tovrsten protest ljudi, katerih zdravje je iz enega ali drugega razloga okrnjeno, so izzvale teze za novi zakon o vojnih invalidih. Novomeški invalidi obeh navedenih kategorij ob nastajajočem zakonskem gradivu ugotavljajo v pismu državnemu vrhu, da so "močno zožene naše pravice do ortopedskih pripomočkov, zožene so pravice v zdravstvenem varstvu, težji invalidi so izgubili pravico do motornega vozila, pravica do klimatskega zdravljenja je zmanjšana do takšne mere, da je skoraj ni več". Je država zakonodajno področje, ki kroji življenje omenjenim skupinam invalidnih oseb, s temi tezami izpostavlja samo koristnemu preprihu ali gre vladni administraciji za kaj več? Vlada vrhovi so si o tem bržda na jasnem, njim podrejena administracija po občinah pa se včasih tudi čudi ukrepom svojih šefov. Bolj ko ne so začudeni tudi invalidi sami.

MITJA KOBOLA, gozdar brez službe: "Menim, da vlada zaradi socialnih nemirov ne bo držala niti tri mesece. Glavni vzrok bo v tem, da se zavzema za zmanjševanje socialnih pravic. Menim, da bi morali socialne pravice povečevati, ne zmanjševati. Tako govorim, ker dobro poznam javno mnenje in ker sem že pogosto uganil, kaj se bo v bodočnosti zgodilo. Srečo imam, da nisem invalid, saj sem bil kot trinajstletnik ranjen ob eksploziji bombe."

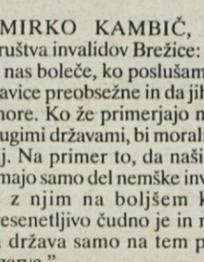
JOŽE GOMOLJ, invalidski upokojenec iz Metlike: "Ne bi bilo prav, da se spravijo na reveže, od katerih se mnogi sploh ne morejo boriti za pravice. Če bodo invalidom zares krčili pravice, je vprašanje, kje se jih bodo lotili. Sem 100-odstotni invalid z minimalno pokojnino in postrežnino, s čimer se komaj prebijem skozi mesec. Ne vem, kako bi bilo, če bi ga bilo še manj. Naša Zveza slepih se bori za člane, a njen glas marsikaj ni ušlišan."

MILKA ŠTRUCEK, invalidska upokojenka iz Črnomlja: "Ni prav, da bi varčevali pri invalidih. Žalostno je, da v naši državi sploh pridejo na takšno idejo. Tudi sama potrebujem ortopedski pripomoček. Vem, koliko stane, in tudi vem, da si ga marsikdo ne bi mogel privoščiti. Mislim, da bi v naši državi lahko privarčevali pri mnogih drugih stvarih, na primer v državni upravi, a vsi, z Drnovškom na čelu, o tem samo govorijo, ne storijo pa nič."

ROMANA STARIČ, ekonomski tehnik iz Trebnjega: "Vsak invalid je prikrajšan za marsikaj že zato, ker je invalid. Zakaj se država zdaj spušča v pravice invalidov? Če so ugodnosti za vojne invalide in če so veljale toliko let, naj veljajo naprej. Vojni invalidi so stari, ni jih veliko in so invalidi iz vojne, za katero je kriva država. Invalidi, taki ali drugačni, naj imajo ugodnosti. Varčevati se da drugje, mogoče pri tistih visokih plačah."

MIRKO KAMBIČ, predsednik Društva invalidov Brežice: "Vsekakor je za nas boleče, ko poslušamo, da so naše pravice preobsežne in da jih Slovenija ne zmore. Ko že primerjamo naše pravice z drugimi državami, bi morali primerjati še kaj. Na primer to, da naši invalidi prejemajo samo del nemške invalidnine, a so že z njim na boljšem kot domači. Presenetljivo čudno je in nerazumljivo, da država samo na tem področju išče rezerve."

JOŽEF KOVAČIČ, občan iz Šentjerneja: "Povsem človeško je, da so vojni invalidi NOB deležni posebnega varstva, a bi bilo treba gledati od primera do primera. Posameznikom, ki niso upravičeni do vseh dodatkov, bi lahko kaj tudi vzeli. Veliko je bilo takih, ki so dobivali vse mogoče dodatke za invalidnost, čeprav se ta na zunaj ni videla. Če moramo varčevati mi delovni ljudje, zakaj ne bi tudi tisti med invalidi, ki so sposobni za delo."

ANDREJA ŽEFAN iz Sevnice: "Skrb za invalide bi morala biti v družbi rešena celovito. Presenečen sem, da v resnici ni tako. Neke velike sociale si ne moremo privoščiti, ker je gospodarstvo v krizi, vendar so nekateri ukrepi vseeno pretirani. Kot primer za to lahko vzamemo prometni davek, ki velja celo za proizvode, izdelane v invalidskih delavnicah. Davek bi lahko odpravili. Za to in na splošno za invalide bi morali več narediti poslanci."

TEJA ŽIGANTE, referentka za borbe in vojaške invalide v Krškem: "Ne vem, zakaj so pred kratkim sploh izenačili pravice civilnih invalidov vojne z vojaškimi invalidi. Še zdaj obravnavamo in dodeljujemo odločbe o razširitvi pravic, hkrati pa že slišimo, da jih bodo spet zmanjšali. S tem samo begajo in dražijo upravičence. Kaj bo država s tem pridobila in ali bo z oženjem pravic invalidom kaj bistvenega prihranila, tega ne vem."

Martin ocenil dobro mlado vino

V ocenjevanje mladih vin v Semiču in Črnomlju so prinesli kar 747 vzorcev - Brez izločanja ni šlo, toda vse kaže, da bo letošnja vinska letina dobra

BELA KRAJINA - Bela krajina je konec preteklega tedna kar vrele. Povsod, kjer dajo količakar na dobro kapljico, so poskušali mlado vino, bodisi v zidnicah, gostilnah ali hotelih. Še posebej so se potrudili v treh podružnicah društva vinogradnikov Bele krajine, v metliški, črnomaljski in semiški. Medtem ko so v slednjih dveh pripravili tudi ocenjevanje vin, so metliški vinogradniki skupaj s članicami društva kmečkih žena v metliškem hotelu pripravili le pokušno dobrot.

Semiško martinovanje v hotelu Smuk ima najdaljšo tradicijo, saj je bilo letos že sedmič zapovrstjo. Čeprav je bil glavni namen obeh, tako črnomaljskega kot semiškega oceniti mlado vino, so organizatorji pripravili še vrsto spremljajočih prireditev, predvsem razstav. Preseneti-

20 (16,09), za belokranjsko rdečo Julij Strugar iz Črnomlja (16,00), za laški rizling Stane Zvab iz Črnomlja (16,94), za kraljevino Zdravko Turkovič iz Semiča (15,59), za šipon Jože Spreicer iz Lokev (16,55), za zeleni silvanec Jože Weiss s Svbnička (16,66), za renski rizling Andrej Fab-

jan s Stražnega Vrha (17,41), za beli pinot Slavko Kramarič z Dolnje Pake (17,10), za šardone Anton Kostevec iz Drašičev (16,74), za sivi pinot Anda Pirc iz Ljubljane (17,04), za sovinjon Marjan Kočevar iz Ručetne vasi (16,46), za kerner družina Šuklje iz Trnovca (16,59), za rumeni mušklat Slavko Kramarič z Dolnje Pake (17,70), za traminec Jure Matekovič z Radovice (16,28), za mušklat otonel Jože Režek z Radovice (17,28), za metliško črnino Alojz Fink s Tanče Gore (16,51), za portugalko metliška Vinska klet (16,85), za modro frankinjo Dušan Cvitkovič iz Velike Lahinje (16,69), za game Jože Novak iz Črnomlja (16,29) ter za mešano belo Slavko Kramar iz Dobove (16,00). Na semiškem ocenjevanju pa so se najbolj otrezali pri belokranjskem belem Tažo Hančič iz Semiča (16,47), pri kraljevini Milan Štubljars Sel (16,00), pri laškem rizlingu Milan Malnarčič iz Vavpče vasi (17,55), pri renskem rizlingu Martin Plut iz Kota (17,07), pri belem pinotu Vili Kambič s Črešnjevca (17,90), pri šiponu Stane Jakša z Rožanca (16,23), pri šardoneju Peter Malenšek iz Malin (17,52), pri sivem pinotu Pavle Pirc iz Ljubljane (17,77), pri zelenem silvanu Drago Grahek iz Ljubljane (16,87), pri sovinjonu Ivan Simončič s Črešnjevca (18,23), pri tramincu Franc Brancelj iz Metlike (16,30), pri roseju Stane Jakša z Rožanca (16,42), pri zametni črnini Taso Bednarski iz Metlike (16,08), pri belokranjskem rdečem Julij Strugar iz Črnomlja (15,97), pri portugalki metliška Vinska klet (16,83), pri metliški črnini Milan Jurajevič s Krupe (16,63) ter pri modri frankinji Franc Brancelj iz Metlike (16,28).

M.B.-J.

VSE ZASTONJ - V vabilu, s katerim so metliška podružnica društva vinogradnikov Bele krajine, hotel Bela krajina in Ljudska knjižnica vabili na metliško martinovanje, je bilo zapisano, naj obiskovalci prinesejo s seboj le dobro voljo, vse drugo bo zastonj. In res ni manjkalo ne dobre vina, ki so ga podarili vinogradniki, ne slastnih pogac kmečkih žena, ob vsem tem pa je dobra volja prišla kar sama po sebi. In ne le v Metliki, ampak na vseh belokranjskih martinovanjih, ki jih je bilo letos še posebno veliko. (Foto: M.B.-J.)

lo je veliko število vzorcev, saj jih je v Semiču morala komisija oceniti 315, v Črnomlju pa kar 432. Res, da postajajo Belokranjci vse boljše vinogradniki in kletarji, drži pa tudi, da se vse bolj uveljavljajo sorte grozdja, ki jih pred leti v Beli krajini skoraj niso poznali, zato je iz leta v leto daljši seznam vzorcev vin različnih sort. Zal ocenjevalcem ni moglo uiti, da so rdeča vina po krivico zastavljena.

Ker je ocenjevanje ob martinovanju le delno, so tudi napovedi o tem, kakšno bo vino letošnjega letnika lahko bolj ocena kot končna napoved. Vendar je moč trditi, da bo precej belokranjskih vin ob nadaljnjem dobrem kletarjenju izrednih.

Na črnomaljskem ocenjevanju je dobil najvišjo oceno za belokranjsko belo Franc Jakša z Gornje Pake (16,63), za rose Stane Jakša, Rožance

“Bio” pridelki so trikrat do petkrat dražji

Na Koroškem že 400 kmetij biološko prideluje

Medtem ko se pri nas o tako imenovanem bio kmetijstvu, naravi prijaznem kmetovanju, šele pogovarjamo, so Korošci v Avstriji že daleč naprej. Ta čas imajo že predpise, posebno združenje in dolg seznam pridelkov, ki dobijo državno zaščitno znamko z napisom Ernte für das Leben (žetev za življenje), z njo pa pravico do trikrat do petkrat večje cene na trgu.

Načela bio kmetovanja so seveda ostra in jih je treba dosledno spoštovati. Za gnojenje je dovoljeno uporabljati le organska gnojila, pesticidi so prepovedani, živino pa smemo krmiti samo z naravnimi, biološko pridelanimi krmili, brez kemičnih dodatkov in antibiotikov. Razumljivo je, da tako kmetovanje dosega manjše pridelke in je zato dražje, daje pa bolj zdravo hrano. V Avstriji, kjer je življenjski standard višji, kot je pri nas, so ljudje pripravljani za zdravejše in več plačati, četudi tudi tam - resnici na ljubo - pri prodaji niso povsem brez težav. Kljub temu se je na Koroškem že 400 kmetij preusmerilo na biološko kmetovanje, večina njih je povezana v združenju z imenom Žetev za življenje. Spisek njihovih pridelkov je zelo dolg, saj pridelajo za trg “prapršenico”, zelišča, kis, mošt, najrazličnejše mesne in mlečne izdelke, celo kobilje mleko in doma izdelano mlo ali kožo. Vsi ti izdelki so z zdravstvenega vidika kakovostnejši, to pa jamči tudi posebna kontrola.

(Gorenjski glas) - n

Agro d.o.o. Prodajalna SEJALEC

Cesta kom. Staneta 3, Novo mesto, tel. (068) 24-132

KMETOVALCI, VINOGRADNIKI in SADJARJI-POZOR! Nudimo vam ugodno posezonsko **PRODAJO ZAŠČITNIH SREDSTEV ZA VRASTVO RASTLIN.** Pri nakupu nad 10.000 SIT **5% popust.**

Z NOVOMESKE TRZNICE

V ponedeljek je bilo zaradi močnega sneženja na tržnici več praznih kot zasedenih mizic. Vseeno je nekaj branjev le prišlo. Največ povpraševanja je bilo pri stojnici, kjer je prizana prodajalka ponujala jajca. Drobna so veljala le 7 tolarjev, srednja 12, debela pa 14 tolarjev. Merica motovilca je bila 100 tolarjev, fižol 400, krhlji 400, čebula 80, radič 100, redkev in koleraba prav tako 100 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so banane veljale 60, pomaranče 135, grozdje 165, mandarine 110, čebula 48, krompir 30, radič 135, kivi 170, hruške 130, paradižnik 160, cvetača 150 in koren 100 tolarjev. Pri Deladiniju smo izpisali naslednje cene: banane 100, jabolka 90, mandarine 150, rozine 300, fige 300, hruške 120, paradižnik 200, paprika 300, gozdnica 200, ohrovt 250, limone 80 do 160, krompir 48, zelje 60 in čebula 60 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Zaradi obilnega sneženja v soboto sejma ni bilo.

Kmetijski nasveti

Zasipnica kot izhod v sili

Sodobne hladilnice so potisnile v senco stare načine shranjevanja kmetijskih pridelkov, ki pa so vendarle še vredni priporočila. Navsezadnje elektrika stane vse več, hladilnice ne morejo brez nje, zasipnice na primer pa prav lahko. Zlasti ob obilni letini so kaj hitro kletki premajhne in zateči se je treba k njim. In kakšne naj bodo, da pridelek ne bo zgnil?

Najprej nekaj besed o kleti. Dobra kmečka klet za shranjevanje korenovk in gomoljev mora imeti stalno temperaturo nekaj stopinj nad ničlo in približno 85-odstotno relativno vlago. Najbolje je, da ima ilovnata tla, dobra pa so tudi opečna, če je opeka položena v pesek. Beton ali celo keramične ploščice so slaba podlaga, čeravno lepa na pogled. Najhujši sovražnik so cevi centralne kurjave, četudi so izolirane. Mikroklimo v kleti tako poslabšajo, zraku tako izsušijo, da noben pridelek v njej ne more dolgo obstati, ne da bi se bistveno poslabšala njegova kakovost.

Izhod so lahko zdaj že marsikje pozabljene zasipnice, v katerih je mogoče dobro shraniti repo, peso, korenje, črni koren, kolerabo, redkev, korenasti peteršilj, hreh, zeleno, pastinik in tudi krompir. Zasipnica mora biti pravilno narejena, shranek v njej pa varen pred glodalci. Dobro zasipnico naredimo tako, da izkopljemo jamo, na sredi zabijemo kol, okrog njega namestimo drenažne cevi, ki bodo omogočale zračenje, okolico pa potem obrisujemo s pridelkom, ki ga želimo na ta način shraniti. Kup naj ima obliko stožca, nanj pa potem položimo praprot ali resje, povrhu pa še slamo ali dračje. Preden nastopi mraz, takšno kopo zasujemo z zemljo kakih 10 cm in debelo. Da se shranki ne bodo močili, vse skupaj pokrijemo s temno folijo, nanjo pa namečemo nekaj brinovitih ali smrekovitih vej, da bodo odganjale glodalce.

Seveda so še drugi, preprostejši načini shranjevanja korenovk, kot so preproste obrisnice, zelenjane kolbice, grede, tuneli, ki pa ob hujšem mrazu rade odpovedo, zato niso najbolj priporočljiva prezimovališča. Največkrat so le začasen izhod.

Inž. M. L.

ZA ODDIŠ NA KMETIJE - V Gabrju pod Gorjanci so Ivaneževi pred nedavnim odprli družinski gostinski objekt, ki je dobil ime Kmečki turizem pri Ivanču. Lokal je primerno izhodišče za pot na Gorjance, ali pa prostor za počitek ob sestopu z gore. Odprti je vsak dan popoldne, ob koncu tedna pa ves dan. Na sliki: Ivaneževa družina, katere člani bodo vsak po svojih močeh skrbeli za pogrnjeno mizo in polne bokale. (Foto: L. M.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Čiščenje mladega vina z bentoniti

Martinovanje je za nami, poskušali smo popolnoma bistra vina pa tudi taka, ki imajo še "meglico" ali so celo motna. Lastniki nebristrih vin želijo to pomanjkljivost odpraviti. Vedo namreč, da je tudi vonj in okus nečistega vina moten in ne kaže čiste vinske cvetice niti brezhibnega okusa. Kako pomagati?

Med vsemi čistili, ki so na trgu so se najbolj uveljavili bentoniti. Ta skupina čistil je omogočila več pripravkov z različnimi imeni. Verjetno je najbolj poznan pentagel. Seveda so na voljo tudi druga primerena čistila vendar danes pišem o bentonitskih čistilih. Poudarjam, da so to čistila predvsem za bela vina. Doza, ki je potrebna za zbistritev recimo 10 ali 15 g/hl, bi v rdečem vinu pobrala toliko barvil, da bi se videz vina preveč spremenil. Bentonit je namenjen predvsem za odstranjevanje beljakovin iz vina, istočasno pa seseda tudi motne delce, ki lebdijo v vinu. Zaradi enostavnosti priprave čistila in same izvedbe priporočam to čistilo tudi za samo bistenje.

Vinogradniki, ki nameravajo svoje vino pripraviti za stekleničenje, pa morajo iz njega odstraniti tudi beljakovine. Ako se je vino očistilo samo od sebe in kaže "sijajno" čistočo, vsebuje še beljakovine. O tem se lahko pričamo s toplotnim testom. En deciliter vina damo v prozorno stekleno posodo, najbolje "erlenmajerico" s prostornido do pol litra. Ta laboratorijska posoda je na dnu široka in se enakomerno oži do odprtine. Pomagamo si lahko tudi z drugo prozorno posodico. Vino segre-

M.B.-J.

SKUPŠČINA VINOGRADNIKOV V CERKLJAH

CERKLJE OB KRKI - V nedeljo, 21. novembra, bo v prostorih osnovne šole v Cerkljah ob 9. uri skupščina podružnice društva vinogradnikov Dolejske. Na njej bodo razpravljali o novi organiziranosti, saj namerava podružnica postati samostojno društvo, na sporedu pa bo tudi predavanje o negi vin. Prireditelji vabijo vinogradnike k čim večji udeležbi.

“Ne dovolimo, da bi nam očitali!”

Inž. Janez Žlindra o kmetijstvu na Kočevskem - “S trdim delom smo ustvarili družbene farme, zdaj pa bi z njimi gospodarili drugi? To preprosto ne bo šlo”

KOČEVJE - V zadnjem obdobju je bilo izrečenih veliko kritik na račun družbenega kmetijstva, za nameček pa so po novih predpisih še najemniki na do sedaj družbeni, se pravi tudi njihovi zemlji. Direktor M-Kmetijska gospodarstva Kočevje inž. Janez Žlindra meni o tem naslednje.

V našem podjetju čutimo potrebo, da se z najbolj pristojnimi v državi dogovorimo o bodočih kmetijskih nalogah, razvojnih programih, znanst-

Pred leti smo izdelali program razvoja kmetijstva, ki naj bi pripomogel k oživiljuju podoželja in je edini tak program. Boljšega ni naredil še nihče. Zajema vsa področja življenja na podoželju, od kmetovanja do vodovodov, cest itd. Z njim želimo ponovno seznaniti najbolj pristojne v državi, saj je tudi njihova dosedanja politika oz. njihov odnos do kmetijstva tak, kot je bil po drugi svetovni vojni, se pravi usmerjen v praznitev Kočevske. Mi pa tega ne bomo dopustili.

veporaziskovalnem delu in drugem. Želimo, da nas, ki delamo v družbenih farmah, sedanja oblast ob-

ravnava enakopravno z zasebnimi kmeti. Ne pristajamo na tezo, da naša dosedanja lastnina ni več naša, saj smo jo ustvarili predvsem s svojim delom in odpovedovanjem pri osebnih dohodkih. Ne dovolimo, da se nam očita, da smo dobili vse brezplačno. Spoštovati je treba tudi naše delo!

Ne strinjamo se, da bi bil sedež kmetijskih zemljišč in gozdov v Ljubljani, ampak naj bo v Kočevju, kjer je družbene zemlje daleč največ. Zemlja mora biti neločljivo povezana s

jemo na 30 do 70° C in ga držimo pri temperaturi, za katero smo se odločili, od 2 do 24 ur. Čim bolj vino segrejejo in čim dalj časa ga držimo pri visoki temperaturi, tem več se bo na dnu sesedlo beljakovin, ki bodo skalele bistrost vina, če posodico z vinom stremo. Bentonit učinkuje s svojo "privlačnostjo", ker pritegne (adsorbira) poleg motnih delcev tudi vonje in nam istočasno odstrani majhne napakice v vonju in okusu.

Izvedba čiščenja

Odtehtano količino bentonita stremo počasi v 10- do 15-krat večjo količino vode in pomešamo. Najboljše je, da namakanje traja čez noč. Če se nam mudi, uporabimo mlačno vodo in imamo lahko bentonit v dveh urah raztopljen, podoben mleku. Sledi pomešanje tako pripravljene čistila z manjšo količino vina, recimo 5-krat večjo od volnuna raztopine čistila. S preli-vanjem čistilo v vinu temeljito zmešamo in vse skupaj zlijemo v sod. V manjšem sodu je dovolj, da celotno količino vina mešamo 10 do 15 minut; mešamo lahko s priročnim, vendar čistim kolom. V večjem sodu moramo mešati dalj časa, recimo: v sodu z 20 hl vina pol ure. Čas v katerem naj bi bilo čisto v kontaktu z vinom, naj bi znašal 2 uri. Razlikovati moramo med kontaktnim časom, ki pomeni čisto v prisilnem gibanju, in časom, ki traja do pretoka. V velikih cisternah, ki so opremljene z električnim mešalcem, mešajo 2 uri, ni pa to potrebno v manjši posodi, kjer pride čisto lažje v stik z vsem vinom. Tako čiščeno vino se zbistri v enem tednu do 10 dneh, proces lahko pa traja tudi dalj, odvisno od izvedbe čiščenja in doze. Kdor ima možnost, naj dozo čistila na 1 hl ugotovi v kvalificiranem laboratoriju.

mag. JULIJ NEMANIČ

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Priprave na domače koline

Koline so pomenile nekoč in še tudi danes pomemben družinski praznik. Nekdaj so vaščani praznovali koline enkrat pri enem, drugič pri drugem kmetu, in to ves čas od božiča do novega leta. To veselje je imelo velik pomen prehranjevanju cele vasi, hkrati pa so se poglabljale in utrjevale vezi med vaščani. Za vsak praznik so dodelili kos mesa in tudi za razna kmečka opravila, kot so sejanje, košnja, žetev, trgatve, je bil prihranjen kos dimljenega mesa.

Nekatere suhe mesnine so še danes namenjene le določenim priložnostim, saj niso primerne za vsakdanjo prehrano. Med te mesnine prštevamo pršet, ki ga serviramo kot odlično predjed in zahteva kulturno uživanje. Ob okušanju raznih mesnin se poveča tek, ki ga izzovejo značilni vonj, okus in barva. V telesu se poveča izločanje prebavnih sokov in encimov, kar ugodno vpliva na prebavo. Vse vrste mesnin moramo rezati kar se da tanko, saj se morajo v ustih rezine "topiti".

Suhe mesnine so naša narodna posebnost in se dobro dopolnjujejo z vinom, seveda v zmernih količinah. Francoski kardinal je nekoč rekel: "Kdor pije vino napačno, pokvari užitek sebi in drugim." Prav je, da posvečamo vinu in suhim mesninam posebno pozornost, lahko rečemo celo spoštovanje, saj je do končnega izdelka potrebno vložiti veliko truda in tudi znanja.

Ker počasi prehajamo v čas praznikov, bodo tudi razne mesnine bolj pogosto na mizi. Prav bi bilo upoštevati nekaj navodil, posebno pri pripravi narezkov. Vse mesnine naj bodo rahlo naložene na podlago. Pazimo predvsem, da se rezine med seboj ne zlepijo, in tudi prekrivajo naj se čim manj. Včasih se pri jemanju rezin porušijo skoraj vse narezke, zato naj bodo rezine rahlo ovite ali prepognjene. K naloženim mesninam ne dodajamo raznih kislih, pekočih in drugih pikantnih dodatkov, saj bomo s tem močno izničili značilni mesni okus. Zato sodita h kvalitetni mesnini le dober domač kruh in ustrezno vino.

Novo mesto potrebuje novo karto

Mesto se je v zadnjem času povečalo, občinski odlok pa na novo ureja tudi ulice - Novo karto naj bi izdali s pomočjo sponzorskih in reklamnih prispevkov

NOVO MESTO - Sedanja karta Novega mesta, ki so jo izdelali leta 1974, je že skoraj pošla pa tudi zastarela je. Zato se na novomeški Geodetski upravi pripravljajo na izdajo nove karte mesta, ki bo izdelana in urejena po sodobnih merilih in potrebah.

"Sedanja karta ima v prvi vrsti premajhen obseg," je povedal direktor Geodetske uprave mag. Franci Bačar. "Na vseh straneh je danes Novo mesto večje, kot ga kaže sedanja karta." Tako so po priključitvi nekdanjih primestnih naselij zunaj karte ostali deli Cikave, Jedinščice, Cegelnice, Potočne vasi, Kamenc, Mačkova in še kakšnega sedanjega mestnega naselja. Sicer pa v razvitem svetu velja standard, da karto mesta na približno tri leta reambulirajo in temu prilagodijo tudi naklado. Nova karta Novega mesta bo seveda zaobela mesto v njegovih sedanjih mejah, spremenili pa bodo tudi merilo. Medtem ko je sedanja karta izdelana in merilu 1:10000, bo nova v merilu 1:7500 - 8.000, kajti ugotavljajo, da so v sedanjem merilu hišne številke težko čitljive.

Poseben razlog za novo karto Novega mesta je sprememba uličnih imen in hišnih števil, kar vse izhaja iz občinskega odloka, sprejetega letos spomladi. Kako se je mesto povečalo in spremenilo od izdaje zadnje karte! Samo za primer: v tem času je zrastle povsem novo stanovanjsko naselje Regerske košenice, povečala se je industrijska cona na Cikavi, zgradili so nov most čez Krko, speljali so cesto mimo vojaškega kompleksa v Bršljinu, veliko je novih hiš v nekdanjih primestnih naseljih. Prav sedaj Geodetska uprava pripravlja javni razpis

za izbor izdelovalca karte, kar je po zakonu obvezno, in v mesecu dni naj bi bil izdelovalec znan. Pri izboru bo jodločili kakovost, cena in čas izdelave. Vsekakor bi radi ureditev mestnih ulic po novem odloku opravili pred spomladanskimi volitvami, to pa bi radi "podprli" z izdajo nove karte mesta.

Seveda je uporabnost take karte največja v turizmu in poslovnih stikih, zato na Geodetski upravi računajo, da jo bo novomeško gospodarstvo, tudi turistično, tudi sfinanciralo, kot je običaj v svetu, pa tudi že pri nas, kjer stroške izdaje krijejo izključno s sponzorskimi oz. reklamnimi prispevki. (Lep primer za to je Kranj.) Kajti karta mesta je tudi pomemben predstavniški material posameznega podjetja, firme, institucije. In kakšna

naj bi bila vsebina nove karte Novega mesta? "Osnovna karta mesta, karta starega mestnega jedra v večjem merilu; karta, ki bo prikazala lego Novega mesta v Sloveniji in Slovenije v Evropi," našteva mag. Bačar. "Karta bo imela abecedni seznam ulic, pomembne telefonske številke; na kratko bodo v slovenščini in še treh svetovnih jezikih predstavljena zgodovina in znamenitosti mesta; vrisane bodo tranzitne ceste, pomembni objekti, spomeniki, razgledne točke itd. Računamo tudi na shematični prikaz katastrskih občin, krajevnih skupnosti in mestnih sosesk. Seveda bo imela karta tudi raster za hitro iskanje." Poseben del karte pa bo namenjen predstavitvi zainteresiranih podjetij. Računajo, da bo izdelava karte stala okoli 35.000 mark, izšla bo v 3 - 5 tisoč izvodih, stroške pa naj bi, kot rečeno, krili z reklamnimi in sponzorskimi prispevki. A. B.

V KS OTOČEC NOV SAMOPRISPEVEK - V tej krajevni skupnosti je še veliko nenarejenega. Mnoge vasi in naselja so brez vodovoda, asfalturnih cest, javne razsvetljave, kanalizacije, pločnikov, telefonija pa je domala vsem nekaj tujega. V preteklih petih letih se je nekaj le naredilo, še največ s pomočjo krajanov samih. V nedeljo, 12. decembra, se bodo krajanje odločali o 2-odst. samoprisku. Uspeh je zagotovilo, da bo tudi ta krajevna skupnost nekoč bližje standardu, ki ga imajo od mesta mnogo bolj oddaljene vasi; sicer pa se bo ustavilo še tisto, kar je sedaj kazalo na napredek. Na sliki: ves minuli teden so krajanje Črešnjin ročno polagali cevi za težko pričakovani vodovod. Sedaj je njihovo delo zasul sneg, spomladi pa upajo, da bodo dela lahko nadaljevali tudi s pomočjo samoprisku. (Foto: J. Pavlin)

STINGRAD V NOVIH PROSTORI

NOVO MESTO - V petek, 19. novembra, ob 12. uri bodo na Drski 43 odprli nove poslovne prostore zasebnega podjetja Stingrad, d.o.o., ki s ukvarja s strojništvom, instalacijami in gradbeništvom. Direktor Vojko Zupančič bo predstavil poslovanje svojega podjetja in načrte bodočega širjenja, med drugim Stingrad postaja tudi uradni predstavnik Alfagrafa za veleprodajo papirne galanterije.

STIK Z JAVNOSTJO S POSLUHOM - Prijubljena šansonjerka Alenka Vidrih je v viteški dvorani starodavnega Otočca vpostavila prijeten stik s povabljeni na predstavitvi PR centra Novo mesto, agencije za stike z javnostjo. (Foto: A. B.)

Za boljše stike z javnostjo

Ljubljanski Pristop in novomeški Feniks ustanovila prvo agencijo za stike z javnostjo na Dolenjskem

OTOČEC - Prejšnji torek, 9. novembra, so v gradu Otočec izbranim predstavnikom dolenjskega, belokranjskega in posavskega gospodarstva predstavili novoustanovljeni PR center Novo mesto. Gre za agencijo za odnose z javnostjo, ki je prva tovrstna institucija na širšem Dolenjskem.

PR center Novo mesto sta ustanovila ljubljanska komunikacijska družba Pristop oz. njen PR center, katerega direktor je Franci Zavrl, in uspešno novomeško zasebno podjetje za finančne storitve Feniks, ki ga vodi Matjaž Suhadolnik. Direktor novomeškega PR centra, agencije, ki je strokovno usposobljena za izvajanje odnosov z javnostjo, marketing in oglaševanje, je postal Bojan Fink, ki je bil zadnja leta svetovalec za odnose z

javnostjo v SDK Slovenije. "Prepričan sem, da tako agencijo širši prostor Dolenjske, Bele krajine in Posavja potrebuje," je med drugim dejal Fink. "Oblike sodelovanja z naročniki bodo različne, vse se je moč dogovoriti in v vsakem poiskati skupne točke sodelovanja."

Fink je prepričan, da bo dejavnost PR centra Novo mesto odločilno vplivala na prodor podjetij s tega območja v širši slovenski prostor. "V našem delu Slovenije je pomanjkanje marketinških, oglaševalskih in ostalih promocijskih storitev očitno. Nekatere posle s tega področja so doslej upravljale agencije iz Ljubljane, poslej pa jih bomo lažje in bolje domačini," je napovedal Fink.

A. B.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 20. novembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Market, Cesta herojev
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 18. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela
- Šentjemej: od 7. do 17. ure: Dolenjska, Market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Rog
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: Mercator-Kz Krka, Samopostrežba
- Straz: od 7. do 17. ure: Dolenjska, Market

V nedeljo, 21. novembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Dolenjska, Samopostrežba, Glavni trg, in vse Dolenjskine prodajalne
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 12. ure: trgovina Darja, Ljubljanska 27
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma
- od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru
- od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela

Upokojenci so proti krčenju pravic

Poslanci, upoštevajte načelo socialne varnosti!

Na seji izvršilnega odbora Društva upokojencev Novo mesto, ki zastopa 3.300 upokojencev, vključenih v društvo, so kritično ocenili nekatera sedanja dogajanja, ki gredo v smeri zmanjševanja pravic upokojencev iz pokojninsko-invalidskega zavarovanja. Zoper to so upokojenci sprejeli protestno izjavo za javnost in jo poslali predsedniku vlade, predsedniku državnega zbora, predsedniku državnega sveta, ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter vsem poslancem.

Zahtevamo, da se ohranijo pridobljene pravice upokojencev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj gre za dolgoročno zavarovanje, ki je najpomembnejši del sistema socialnega varstva ne samo upokojencev, temveč tudi za vse druge delavce in zavarovance. Zato obsojamo vse, ki želijo na račun zmanjševanja pravic upokojencev zagotoviti sebi, stranki ali posameznemu resorju boljši položaj. Zahtevamo, da se v naslednjem letu vzpostavi usklajevanje pokojnin po sistemskem pokojninsko-invalidskem zakonu, s tem da se pokojnine usklajujejo na podlagi povprečnih plač vseh zaposlenih v Sloveniji, in obračunavanje nazaj od meseca, ko je upoštevana povprečna plača.

V vrstah upokojencev so tudi vojaški in civilni invalidi vojne. Nasprotujemo napovedanemu zniževanju pridobljenih pravic invalidskih dajatev ter omejevanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja, zlasti ortopedskih in drugih pripomočkov, ki so za invalide nujni. Smo proti napovedanemu zmanjševanju zdravstvenih pravic zavarovancem, ki naj bi jih morali sami kriti z večjim deležem prostovoljnega zavarovanja. Pri takih rešitvah bi bili prizadeti predvsem upokojenci z nizkimi pokojninami, ki jih je v Sloveniji okrog 18.000, njihovi mesečni prejemki znašajo od 10.000 do 24.607 tolarjev.

RUDI HRVATIN

AVTOCOMMERCE d.o.o.

NOVO MESTO C. HEROJEV 18

objavlja prosto delovno mesto

PRODAJALEC avtom. stroke

Pogoji:
— strokovna izobrazba 4 stopnje ustreznosti smeri
— najmanj 2 leti del. izkušenj

Poskusno delo traja 2 meseca. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: AVTOCOMMERCE d.o.o. NOVO MESTO C. HEROJEV 18

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh.

V SOBOTO ČAROBNI AVTOBUS

NOVO MESTO, ČRNOMELJ - V soboto, 20. novembra, se bo ob 11. uri v črnomaljski Športni dvorani ustavitil Čarobni avtobus. Program, v katerem bodo nastopili znani slovenski glasbeni in gledališki umetniki KUD France Prešeren iz Kranja, bodo ob 16. uri ponovili še na novomeškem Glavnem trgu. Namen Čarobnega avtobusa, ki ga pripravlja Zveza prijateljev mladine, je v igri in zabavi zblížiti begunske in slovenske otroke. Za ta čas bo za del Glavnega trga obvoz po Dilančevi ulici.

ZAČETEK V DREVORED - Pred kratkim so v Kettejevem drevoredu v Novem mestu začeli že dalj časa načrtovana dela, ki potekajo v okviru prijavljene akcije pri ministrtvu za kulturo, vodi pa jih novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Najprej so odstranili slaba drevesa v drevoredu in začeli pripravljati tla za posaditev novih kostanjev. Pri tem jih je sicer zmotil zgodnji sneg, vendar upajo, da bodo za letoš predvidena dela lahko opravili. Dela bodo stala okoli 2 milijona tolarjev, doslej pa je zagotovljeno 1,7 milijona tolarjev. Za dokončanje za leto načrtovanih del potrebujejo mesec dni. Seveda bi potekala veliko lažje in bolj nemoteno, če bi bil drevored od začetka pri Ljubljanski banki zaprt za ves promet in še posebej, če bi preprečili parkiranje v njem. Žal je za ureditvijo platoja pred banko začetek drevoreda postal navadno parkirnišče, in to kljub temu da je Kettejev drevored zavarovan spomenik oblikovane narave in kot tak utvršen v nacionalni program akcij za celostno prenovu. Zato bi bilo prav, ko bi občinske oblasti na vhodu v drevored postavile primerno prometno zaporo. (Besedilo in slika: A. Bartelj)

AVTOMAT I - Bančni avtomat v ekspozituri LB na Glavnem trgu zadnje dni v glavnem ne dela. Če bi pa že hotel kaj odšteti, zmanjka elektrike. To je očitno najboljši način za varčevanje, pa čeprav v novembu. Na jugu Slovenije tudi mesec varčevanja pride z mesecem zamude. Očitno še velja stari rek nekdanjih bratov: Uzdač se u se i v svoje kljuse. Tako bi bilo res najboljše, ko bi v avtomat namestili kakšno presežno delavko z urejenimi rokami in manikiranimi nohti, ki bi ročno odštela zahtevana vsota, pa še prijazno in naglas bi se zahvalila.

AVTOMAT II - Ob otvoritvi parkirne hiše so se hvalili, kako je ves promet in vse v zvezi s parkiranjem računalniško krmiljeno. Računalniki na senčni strani Gorjancev pa so očitno tako dragoceni, da jih je treba "šparati". Pa še elektriko je tako kot z nekdanjim Pavliho: pride, kadar pride. Ampak pri Pionirju se znajdejo: od vsega računalnika je ostal en Bosanec (ali pa je podgorski potomec Keltov ali pa nekaj vmes), ki na vhodu ročno deli kartončke in potem brž steče k izhodu, kjer računalniško na čez zaračuna parkirarno.

LUŽA - Znana novomeška opravljiva levičarka (ima dve levi nogi) je opazila, da se v garažni hiši v teh dneh snežnih časih nabirajo gromozanske luže. "Ni nič pomagalo, da je hišo žegal novomeški proš in odprl Marjan Dvornik. Če bi danes Dvornik parkiral v njej, bi se ob izstopu iz avta utopil!"

ZAGREBSKA - Ob novem poimenovanju novomeških ulic je sicer vestna komisija spregledala pomembno znamenje. Zagrebško cesto so uknili in tako je mesto ostalo brez tega imena. Glede na popolno zasedenost s parkiranimi avtomobili zagrebške registracije med tržnico na (bodočem) Florjanovem trgu in Cesto komandanta Staneta bi lahko to uličico poimenovali po imenu glavnega mesta sosednje države, s katero tako tesno mejimo na Gorjancih.

Ena gospa je rekla, da je Leon Štukelj pri 95 letih spoznal, kako hitro minljiva je slava v Novem mestu. Na prirreditve v športno dovrano so ga prirreditelji pripeljali z rolls roycom, s prirreditve pa je moral oditi - peš.

USTANOVITEV DRUŠTVA NOVO MESTO 2000

NOVO MESTO - Danes ob 18. uri bo v sejni sobi Zavarovalnice Tilia v Novem mestu ustanovni zbor društva Novo mesto 2000. To društvo bo združevalo vse, ki želijo po svojih močeh prispevati k vestranskemu razvoju Novega mesta, krečiti pripadnost mestu ter izboljšati njegovo kulturno podobo in kakovost življenja v njem. Vabljeni!

OBRTNIKI POKROVITELJI VESELEGA DECEMBRA

NOVO METO - Denar za enotno novoletno obdaritev otrok novomeške občine kar lepo polni dedkov mošnjček, zato so pri Zvezi prijateljev mladine že trdno odločili, da bodo za Veseli december lahko pripravili vse, kar so si zamislili. Še posebej velja pohvaliti obrtnike in pri njih zaposlene, ki so se, združeni pri Obrtni zbornici, odločili prispevati po 500 tolarjev na zaposlenega, pri Krki-Farmaciji pa bodo prispevali 660.000 tolarjev. Imena vseh, ki so prispevke poslali na žiro račun društva do točka, 9. novembra, smo objavili v prejšnji številki Dolenjskega lista, sedaj objavljamo še ostale: KS Drska 114.000, KS Majde Silc 53.700, KS Brusnice 32.700, KS Center-Novomesto 30.000, OŠ Mirna Peč 3.600, Kompas Hertz 8.000, OŠ Center 15.000, OŠ Vavta vas 12.000, Gozdno gospodarstvo 45.000, ZVNDK 10.000 in KZ Krka 7.500 tolarjev (za krasitev trga).

TOČNOST - V črnomaljski občini se je že kar uveljavilo pravilo, da se nobena stvar ne začne točno. Vsaj zamudo v obliki akademske četrti si navadno privoščijo vsi, ki kaj da nase. Tega so se nekateri že tako navadili, da takšno zamudo že vračunajo v svoj odhod od doma, in se navadno odpravijo od hiše takrat, ko naj bi se po napovedih dogodek že začel. Na zamudo so očitno računali tudi vinogradniki, ki naj bi prejeli priznanja za svoja vina na črnomaljskem martinovanju. Pa so se precej ušeli, kajti prireditelji so prekinili z dolgo črnomaljsko tradicijo in s podeljevanjem prišli celo prej, kot je bilo napovedano. Vinogradniki so potem po hotelskih hodnikih tekali za gospodično, ki je nosila nepodeljena priznanja ter jo prosili, naj jim jih podeli. Sicer pa je nekaterim to tekanje prišlo kar prav, so imeli vsaj izgovor, da jim v pravem zimskem vremenu ni bilo potrebno stati zunaj pred šanki.

ZALOŽENOST - Nekateri družbene prodajalci v Črnomlju so zadnje čase zelo dobro založene. Če so nekaj hodili Črnomlji po nakupih v Metliko, se bo sedaj karavana kupcev zagotovo obrnila v nasprotno smer. V Črnomlju Metličani vsaj ne bodo doživeli tega, kar se je v Metliki zgodilo enemu pomembnejših metliških občinskih mož. Ko je želel kupiti obleko, je ugotovil, da premorejo v prodajalni le eno samcato. "Če ne morem izbirati, tudi te ne bom pometil, še manj kupil, četudi bi mi bila prav", je dejal možak. Čez nekaj dni so ga poklicali iz prodajalne in ga povabili: "Pridite, sedaj boste lahko izbirali. Dobili smo še eno obleko."

Sprehod po Metliki

POSAMEZNI SLADOKUSCI si krajšajo dolge večere z obiskovanjem metliških gostin, v katerih se dobijo te dni pečence, krvavice in druge kolinske dobrote, h katerim sodi tudi kislo zelje. Največ hvale žanje Edi Macele iz Rajmerjeve gostilne na Partizanskem trgu. "Vse skupaj je tako dobro", trdijo gostje, "da si človek po večerji obliže vseh deset prstov." Od zadovoljstva zaradi pohvale muzajoči se Edi ne pozabi povedati, da so dobrote njegov proizvod. Če je v bližini žena Milenka, malce tiše doda, da mu je pri kolinah pomagala tudi ona.

METLIŠKA LJUDSKA KNJIŽNICA je poskrbela, da ob nedeljah ne bo dolgčas najmlajšim krajanom. S posebnimi letaki je obvestila mamice in očke na predstave, ki bodo v metliškem kulturnem domu. Nekaj prireditvev bo namenjenih tudi odraslim. Le-ti bodo obveščeni s plakati. Za Petkove večere v Badovinčevi gostilni na Jugorju pa bodo razposlana pisna vabila.

Trebanjske iveri

NE DO KONCA - Menda je zadnjič ustavil Trebanjec iz SLS Trebanca iz SKD. Prvi je vprašal drugega, če ima mogoče pri sebi uro, če se mu mudi na vlak. Ogovorjeni je odgovoril samo to, da ima pri sebi uro, in potem odšel naprej po svojih opravkih. Tako je bil prvi Trebanjec na istem kot prej, ko še ni kročil rojaka. Podobno so se Trebanjci med seboj najbrž pogovarjali glede ljudskega glasovanja o domu starejših. Krščanske demokratke so drugi vprašali, če so za referendum. Ogovorjeni so odgovorili, da so za referendum, niso pa povedali do konca - da so proti samoprispevku - in tako drugi niso pravočasno izvedeli, "koliko je ura".

KORIST - Ena od slovenskih poslank, ki včasih pride v Trebnje, je ob enem svojih obiskov v Trebnjem rekla, da pije mleko, ker je krava del kmetijstva. Eden od navzočih nekdanjih slovenskih poslancev, ki je znan po bradi in po Brežicah, ji je zabrusil - namreč poslaniki - da on pije vino, ki je tudi del kmetijstva. Niti od nje niti od njega pa ni bilo glasu o tem, kakšno korist ima kmetijstvo od njiju.

CESTNA ZAPORA - V teh dneh je bila magistralna cesta Ljubljana-Obrežje nekaj časa zaprta, ker je pri Trebnjem v snegu običajni tovornjak in druga vozila očitno niso mogla voziti mimo. Zastoj je povzročil precej skrbi in nejevolje med motoriziranimi Slovenci, je pa izginil, ko je pomenjal najhujše sneženje, in zato ni najstrašnejši. Hudo na tej cesti se utegne še zgoditi. Pred časom je namreč Ciril Pungartnik na nekem shodu dolenjskih in posavskih poslancev sporočil trdno stališče, naj bi Trebnje in z njim Dolenjci blokirali promet na cesti, če Slovenija ne bo naredila južne avtomobilske ceste. Do blokade še ni prišlo, verjetno tudi zato, ker se je Breda Mijovič, predsednica občinske skupščine Sevnica, takrat na shodu zavzela glede protesta za mehkejšo različico.

IZ NAŠIH OBČIN

Semiško nerganje deloma drži

V Semiču se jeze, ker je njihova zdravstvena postaja ostala tako rekoč brez zdravnika - Pojasnilo direktorja črnomaljskega zdravstvenega doma Antona Marentiča

SEMIČ, ČRNOMELJ - Na oktobrski seji občinske skupščine je bilo iz Semiča slišati pritožbe zaradi tamkajšnje zdravstvene službe, hkrati pa pobudo, naj bi glede na to, da zajema območje semiške zdravstvene postaje, ki spada pod črnomaljski zdravstveni dom, skoraj 4.000 ljudi, vsaj enkrat na teden delal zdravnik tudi popoldne. Na novembruški seji so iz Semiča sporočili, da so ostali povsem brez zdravnika. Kako je s pomanjkanjem zdravnikov ne le v Semiču, temveč tudi v črnomaljskem zdravstvenem domu, je pojasnil direktor zdravstvenega doma Anton Marentič.

V zdravstveni postaji Semič delata vsak dan razen ob sobotah dva zdravnika: dr. Igor Bostič od 7. do 10. ure ter dr. Marija Plut od 10,30 do 13,30. Dr. Plutova dela vsak dan v ambulanti semiške Iskre od 7. do 10. ure. Kadar delata oba zdravnika, ni zastojev. Problem nastane ob odsotnosti dr. Plutove zaradi podiplomskega študija iz zdravstvenega varstva žena, otrok in mladine. To je pogoj za delo v otroški posvetovalnici, ki jo ima v Semiču enkrat tedensko. Njen študij bo trajal do konca januarja prihodnjega leta.

Sicer se po normativnih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za enega zdravnika lahko opredeli 2.150

pacientov. Za dr. Bostiča se je v Semiču odločilo 871, v Črnomlju pa 1.132 ljudi. Za dr. Plutovo pa v Semiču 640, v Iskri pa še 930 krajanov. Iz tega je moč razbrati, da je v Semiču dovolj zdravnikov razen takrat, ko je dr. Plutova odsotna, nadomešča pa jo lahko le zdravnik, ki ga je pooblastila. V Semiču sta zdravnika pooblastila drug drugega, in ko enega izmed njih ni, je drugi preobremenjen. Kar pa se tiče obratovanja semiške ambulante tudi popoldne, je Marentič pojasnil, da so

● **Podoben ali celo še večji problem kot v Semiču imajo s pomanjkanjem zdravnikov v črnomaljskem zdravstvenem domu. Dve zdravnici sta na porodniškem dopustu, dr. Špecova hodi na specializacijo, na izpopolnjevanju je tudi dr. Borič. Skupaj z dr. Plutovo je tako občasno odsotnih kar pet zdravnikov, kar pomeni za črnomaljski zdravstveni dom polovico zdravniške kadra. Vendar je direktor Marentič že vnaprej pomiril vse, ki bodo morda morali nekoliko dlje časa čakati v vrsti, da se bodo po novem letu razmere pri njih uredile.**

Več Romov, več problemov

V Črnomlju so se lotili problemov naraščanja števila Romov, črnih gradenj in pogojev za življenje

ČRNOMELJ - Pretekli teden so se v Črnomlju sestali vsi, katerih delo je kakor koli povezano z Romi, ter predstavniki Romov. Lotili so se romskih vprašanj, ki postajajo vse bolj pereča, med drugim tudi zato, ker število Romov v občini v zadnjih letih močno narašča. Še leta 1982 jih je v 103 družinah živel 475, letos pa v 160 družinah že 636. Živijo na 13 lokacijah, v glavnem v zasilnih bivališčih, kot so barake ali celo šotori.

skupnosti so opozarjali na nedopustno postavljanje romskih bivališč, kjerkoli si Romi zaželijo, ter na morebitne spore s krajanmi, ki bodo nastali, če pristojne službe ne bodo hitro ukrepale. Kajti Romi se nikogar več

● **Urbanistična inšpekcija je bila konec septembra opozorjena na nenadzorovano širjenje romskih naselij, zlasti v Lokvah in na Belyčniku v KS Petrova vas. Vendar do preteklega tedna inšpekcija še ni opravila ogleda, kaj šele, da bi ukrepala. Posebna občinska strokovna komisija bo predlagala načrtno urbanizacijo romskih naselij, ki bo opredeljena tudi v ustreznih občinskih dokumentih.**

ne bojijo, ne špoštujejo zakonov, vso ta pa je po mnenju razpravljalcev posledica neučinkovitosti državnih organov. Da bi bila nesreča še večja, tudi pristojne službe, ki naj bi reševale romsko problematiko, premalo sodelujejo med seboj.

M.B.-J.

Menda vedo, kaj delajo

Referendum in Trebnje

TREBNJE - V Trebnjem so bili ves čas priprav na referendum o gradnji doma starejših občanov prepričani, da obstajajo samo zagovorniki samoprispevka, ali da so vsaj v veliki večini. Do takega mnenja so veliko pripomogli odborniki, ki so na enem letošnjih zasedanj občinske skupščine enotno glasovali za razpis omenjenega referenduma. Ker se je ljudstvo na množičnem glasovanju izreklo proti gradnji doma starejših, zdaj vse kaže, da je bila politična enotnost samo privid politično navihnih ljudi.

za najbolj večje vladanja in gospodarjenja, s tem ko so zapisali, da predlagatelj samoprispevka izkazuje svojo nesposobnost, ko podpirajo tak način zbiranja denarja. Slovenski krščanski demokrati so nastopili proti sicer neimenovanemu nasprotniku tudi z dokaj pomenljivo navodbo, da gre ob vseh dejstvih še za "mafijško obnašanje nekaterih krogov in posameznikov", ki jim oni ne zaupajo.

Ali so si slovenski krščanski demokrati potemtakem zapomnili podrobnosti iz trebanjskega političnega zakulisja, ki bi jih morali po kakih tajnih političnih kupčijah pozabiti? Ali gre samo za spretne politične predreferendumske manevre ene najmočnejših političnih strank, ki mogoče pozna poleg doma starejših občanov še drugačne oblike skrbi za starejše ljudi?

V pripravah na referendum in samoprispevek je že daljši čas obstajala tudi opozicija. Po vsem sodeč je bilo to oznanjen trebanjskim strankarskim prvacom in občinskemu vodstvu ob nastanku t.i. Skupne izjave strank, pod katero je dalo svoj podpis šest trebanjskih strank in ki je ena stranka ni podpisala. Da obstaja tudi nasprotna stran, so pobudniki in zagovorniki referenduma spoznali nekaj dni pred izvedbo ljudskega glasovanja. Slovenski krščanski demokrati občine Trebnje so 4. novembra objavili v Dolenjskem listu zapis "Krščanski demokrati ne zaupamo", kjer so sporočili, da nasprotujejo samoprispevkom kot obliki zbiranja finančnih sredstev. Naskok na predsednika občinske skupščine Cirila Pungartnika in druge so krščanski demokrati okrepili z objavo protesta s podobno vsebino še drugje. Pri celotni zadevi najbrž ni naključje, da je šlo za medijska sporočila iste stranke, ki ni podpisala trebanjske Skupne izjave.

V vsakem primeru je dogajanje ob trebanjskem referendumu pokazalo, da je politika lahko tudi vprašanje higiene. Najbrž je precej nečisto, če se katera koli stranka v boju za prestiž igra z ljudmi tako, kot so se krščanski demokrati z navidnimi Trebanjci in zlasti z njihovimi duhovniki, političnimi in upravnimi predstavniki, ki so s humanim namenom pripravljali referendum. Sicer pa odklonilno stališče krščanskih demokratov in manire pri obračunu s pripravljenci samoprispevka nikakor niso nekaj, kar bi bilo tuje politiki.

Sploh pa, ali je res mogoče napri slovenskim krščanskim demokratom večji del krivde za to, da so Trebanjci glasovali proti samoprispevku? Ali so slovenski krščanski demokrati najplivnejša politična skupina v občini Trebnje? Kaj če so Trebanjci glasovali izključno po svoji lastni vesti in prepričanju? Najbrž je vsakdo toliko pri sebi, da ve, zakaj je naredil, kar je naredil glede samoprispevka, in če ga ima v tem oziru za kaj srbeti.

MARTIN LUZAR

Rezervat ali napredek?

Res je dolino Kolpe zaščititi, kar pa ne pomeni, da mora biti (skoraj) vse prepovedano

POLJANSKA DOLINA - Prostoorsko ureditveni pogoji (pup - v nadaljevanju pupi) so v zadnjih mesecih v črnomaljski občini dvignili veliko prahu, zlasti v Poljanski dolini oz. v krajevni skupnosti Stari trg ob Kolpi, kjer so jih začeli najprej pripravljati. Krajanji so že ob razgovoru osnutka dali veliko pripomb, od katerih so bile upoštevane le nekatere. Očitek, da so bile pripombe preveč osebne ter da morajo biti pri pupih javni interesi pred posameznimi, očitno ni povsem vzdržal. Tudi na seji občinske skupščine so namreč delegati nasuli vse preveč razlogov za to, da osnutek pupov ne sprejmejo. Da so bili bolj objektivni kot subjektivni, priča že to, da so pripombe prihajale z vseh koncev občine.

torej postane ta dolina ob Kolpi rezervat?

Nikakor ne gre zanikati, da je potrebno Kolpo, ki postaja najdaljša slovenska obala, zaščititi, vendar v razumnih mejah. Če se sme kampirati ob takšnih biserih, kot sta Bohinjsko in Blejsko jezero, zakaj ne bi bilo moč ob Kolpi? Resnici na ljubo velja povedati, da so predvsem kopalci tisti, ki izberejo najprimernejše prostore za kopanje in kampiranje. In če bo, kot je zapisano v pupih, dovoljeno urediti manjši kamp le v Prelesju, v Kotu in Radencih zgolj kopalščici z manjšimi tabormoma prostoroma, druge pa nič, to še ne pomeni, da bo ob Kolpi zavladal red. Nasprotno, nastala bo prava stihija, kajti turisti bodo kljub temu prihajali. Kampirali bodo na črno, brez prijav, plačila in potrebnega nadzora. Turistično društvo Poljanska dolina ob Kolpi je že pred letošnjo poletno sezono opozarjalo na to kakor tudi na uničevanje narave, krajo priredkov, nenadzorovano prehajanje meje. Ze iz tega je moč sklepati, da temu društvu ne gre zgolj za osebne interese, temveč za čimprejšnjo zaščito narave, a v mejah razuma. Z zgolj omejevalno politiko, kjer je prepovedano (skoraj) vse, v Poljanski dolini, ki je bila desetletja pozabljena od ljudi in od boga, namreč kmalu ne bo moč več živeti.

M. BEZEK-JAKŠE

prav takšno obratovanje pred leti ukiniti zaradi premajhnega obiska. Bilo je namreč neekonomično, da je v Semiču zdravnik čakal na paciente, v Črnomlju pa je v istem času drugi zdravnik opravljal nadurno delo.

M.B.-J.

Stopnica bližje k novim kupcem

V Trikotažnih tkaninah je pričel redn obratovati stroj top-tex, s katerim so rešili problem krčenja pletenin - Bolj ekološki in varčnejši stroj

METLIKA - V Trikotažnih tkaninah, eni od sestrskih podjetij metliške Bete, se dobro zavedajo, da je za kupce njihovih izdelkov zelo pomembno, da pletenine po pranju obdržijo stabilnost. To jim je doslej deloma uspelo z uporabo kemikalij in s tehnologijo, ki je bila energosko požrešna. Zaradi tega so se kot prvi v Sloveniji odločili za nakup stroja z imenom top-tex nemške firme Monforts.

Pretekli teden je predstavnik omenjenega nemškega podjetja v Beto predstavil delovanje stroja ne le zaposlenim v Beti, temveč tudi kupcem Betinih izdelkov ter predstavnikom slovenskih in hrvaških tovarn. V Monfortsu so si dolgo prizadevali, da bi rešili problem krčenja pletenin iz bombaža in mešanice z bombažem. Pred sedmimi leti jim je uspelo skonstruirati stroj za mehansko krčenje, katerega glavna naloga je obdelati pletenino tako, da ima dober otip. In kar je še pomembnejše, da se izdelki, narejeni iz pletenine, ki gre skozi ta stroj, pri pranju v gospodinjstvu ne krčijo in obdržijo svojo obliko.

kupcev na zahtevnem evropskem trgu. Da so na pravi poti, so se prepričali že med poskusnim delom stroja, saj v tem času ni bilo reklamacij, kupci pa so bili navdušeni.

Z nakupom top-texa so v Trikotažnih tkaninah opustili kemični postopek. Za bombažna pletiva in mešanice uporabljajo le še mehanično, torej tehnologijo, ki je ekološko čista in energetsko varčnejša.

M.B.-J.

V Trikotažnih tkaninah so novi stroj, ki je veljal skoraj pol milijona DEM, poskusno uporabljali že pol leta, prav z nedavno predstavitvijo pa je začel redno obratovati. V tem času so ugotovili, da jim je s tem strojem

EDINI V SLOVENIJI - V Trikotažnih tkaninah so se prvi v Sloveniji odločili za nakup stroja top-tex nemške firme Monforts. Z njim so rešili problem krčenja bombažnih pletenin in mešanice. Nad strojem so bili po predavitvi in potem, ko so si ga natančno ogledali, navdušeni tudi številni kupci Betinih izdelkov in predstavniki podjetij s podobno proizvodnjo, kot je Betina. (Foto: M.B.-J.)

“ČENČA” V METLIKI

METLIKA - V okviru prireditve, ki jih tukajšnja Ljudska knjižnica pripravlja v prednovoletnem času, bo v nedeljo, 21. novembra, ob 16. uri v metliškem kulturnem domu gostovala lutkovna skupina "Tri" iz Kranjske predstavo "Čenča". Predstava je primerna za otroke od 5. do 10. leta starosti, vstopnina pa bo 200 tolarjev. Vabljeni!

Tom poskuša tudi s “fanTOMčkom”

Tovarna opreme z Mirne med razstavljalci na nedavnem sejmju pohištva v Ljubljani - Po šivalnih strojih in avtomobilski opremi še pohištvo - Otrokova pravica do sedeža

MIRNA - Tom, Tovarna opreme z Mirne, se je podala na zahtevno tržišče, kjer nastopajo že uveljavljeni proizvajalci pohištva. Razstavljal je na letošnjem pohištvenem sejmju v Ljubljani, in sicer se je predstavil z oblaženim pohištvom.

Tovarna je pred štirimi desetletji izdelovala gospodinjstvene šivalne stroje in pozneje tekstilno opremo za počitniške prikolicke Adria in Renaultova osebna vozila, kjer je postal t. i. A-dobavitelj v skupini Renault. Pred tremi leti je začela poskusno proizvajati sedežne garniture za Švedsko in je do danes razvila več kot

deset različnih modelov oblaženega pohištva. Poleg sedežnih garnitur Tom izdeluje sedežno-ležalne elemente in otroško pohištvo. Kot proizvajalec tekstilne opreme za prikolicke, ki se zna podrežati zahtevnim evropskim standardom, ima Tom na voljo širok izbor domačih in uvoženih dekorativnih tkanin.

L. M.

Zamolčani grobovi oživljajo

Svečanosti na Travnici, v Mozlju in Hrovači

Pred kratkim je bilo v ribniški in kočevski občini nekaj svečanosti na zamolčanih grobovih. Največ jih je bilo 7. novembra. Tistega dne so bile naslednje svečanosti:

TRAVNA GORA - Ob 9. uri je društvo za obeležitev zamolčanih grobov organiziralo simbolični pokop okoli 100 vaskih stražarjev, ujetih leta 1943 in nato pobitih. Simbolni pokop je opravil pater Anton Šetar, ki je blagoslovil tudi za to priložnost postavljeni križ.

MOZELJ - Ob 10.30 je v mozeljski cerkvi sv. Lenarta opravil svečano mašo kočevski župnik Marjan Lampret. Maša je bila posvečena živim in mrtvim faranom in mozeljskim žrtvam, pobitim med vojno in po njej. Prelat Franci Vrhunc je opravil pogrebni obred v cerkvi, nato pa je blagoslovil križ ob poti proti Kočarjem, kjer je stal že nekdanji, in še križ na domnevem prostoru, kjer je bilo ustreljenih 16 obsojenih na kočevskem procesu. Svečanost so organizirali: Nova zaveza, Lipa sprave in predstavniki oz. sorodniki nekdanjih vojščakov plave garde.

RIBNICA - Prelat Franci Vrhunc je v Hrovači opravil mašo za leta 1943 pobite domobrane in vaške strazarje. Nato je blagoslovil spomenik oz. spominski ploščo. Svečanosti se je udeležilo okoli 2.000 svojcev pokojnih in drugih občanov.

J. P.

RIKOVCI, TERJATVE PRIJAVITE SINDIKATU!

RIBNICA - Območna organizacija Svobodnih sindikatov Ribnica bo organizirala v naslednjem tednu podpisovanje zahtev za uveljavljanje terjatev delavcev v stečajnem postopku družbe Riko Holding, d.o.o. Podrobnejša pojasnila bodo vsi bivši delavci-upniki dobili v pisni obliki po pošti v tem in prihodnjem tednu. V likvidaciji je trenutno pet hčerinskih družb Riko Holdinga od skupno devetih. Sindikat bo v stečajnem postopku uveljavljal terjatve za okoli 1450 delavcev, in sicer za premalo izplačane osebne dohodke glede na kolektivno pogodbo, se pravi za vse delavcev, ki so jim bile izdane t.i. listine za premalo izplačane osebne dohodke od 1. aprila 1991 dalje, odpravnine za tehnološko presežne delavce, neizplačana nadomestila za osebne dohodke in regres za letni dopust za leto 1993.

DOLENJSKI LIST Vaš četrtkov prijatelj

Zakonito ali na črno - nasip bo

Obrtna cona v Dolenjem Boštanju še zmeraj ogrožena - Še letos z razpisom do izvajalca del - Minister Jazbinšek: Boštanj ima prednost - Premalo upoštevali poplave?

DOLENJI BOŠTANJ - Kadar narasteta Sava in Mirna, so lastniki delavnic v obrtni coni v Dolenjem Boštanju še zmeraj v skrbeh, da jim bo visoka voda zalila obrtne delavnice. Rekama bodo zaprli pot v obrtno cono z nasipom ob izlivu Mirne v Savo.

Graditelj nasipa bo verjetno znan v naslednjih tednih, kajti še letos naj bi razpisali natečaj za pridobitev izvajalca del. Glede na to, da se 1993. leto končuje, bodo verjetno začeli graditi verjetno prihodnje leto. Nasip naj bi veljal nekaj več kot 30 milijonov tolarjev, in sicer naj bi sevniška občina zagotovila približno dve tretjini potrebnega denarja iz svojega proračuna. Preostalo tretjino bo najbrž prispevalo slovensko ministrstvo za okolje in prostor, saj je minister Miha Jazbinšek ob nedavnem pogovoru s predstavnikoma sevniškega izvršnega sveta rekel, da daje prednost gradnji omenjenega boštanskega nasipa.

Za nasip lahko pridobijo lokacijsko dovoljenje, tako vsaj je pred dnevi zatrdil Marjan Kurnik, predsednik sevniškega izvršnega sveta. Z izdajo

Cesta ljudem ob Kolpi potrebna

Taka je skupna ugotovitev razgovora v Ribjeku, na katerem so sodelovali tudi Zeleni Slovenije, vodarji, pristojni inšpektor in drugi zainteresirani

RIBJEK PRI OSILNICI - V sredo minuli teden so si traso spornega odseka med Kužljem in Petrinjo ogledali tudi predstavniki Zelenih Slovenije, in sicer nižinsko in višinsko inalečno. Na skupnem sestanku predstavnikov občine Kočevje, KS Osilnica, Zelenih Slovenije (ter še Zelenih Ljubljane in Kočevja), podjetja Hidrotehnik, republiškega inšpektorja za varstvo okolja in drugih je prevladovalo mnenje, da je zaradi gradnje prometnice po obeh bregovih Kolpe okolje sicer res prizadeto, vendar bi bili ljudje, ki tu živijo, še huje prizadeti, če prometnice po slovenski strani Kolpe ne bi bilo.

O tako imenovani nižinski in višinski inalečni pa so bila že izražena nasprotujoča si mnenja, pravzaprav predvsem opozorila: da bi bilo potrebno opraviti temeljitostudije, da kasneje ne bi odneslo dela ceste; da ne bi prihajalo do plazov; da cesta ne bi smela imeti večjih vzponov in padcev od 6 promilov itd. Spet drugi so menili, da je bilo za študije že dovolj zapravljenega časa, narejenega pa nič, da se je medtem od leta 1948 do

● Franc Šala, republiški inšpektor za varovanje okolja in voda, pa je med drugim dejal, da doslej izvedena dela niso bistveno vplivala na reko, se pravi, da ji niso spremenila toka in profila. Izvajalec del je ob tem posegu ravnal obzirno, česar pri podobnih delih od cesarjev niso vajeni.

1991 število prebivalstva na tem območju zmanjšalo od 2.800 na samo 508, otrok v osilniški šoli pa od 135 na 5, in če bomo še naprej tako "študirali", za to območje ne bo potrebne nobene študije in ceste, ker tu ne bo več ljudi.

● Ljubi, toda resnično! In sam od sebe boš deležen vseh drugih kreposti. (Feuerbach)

● Vsekakor nam je boljše kot prej, le spomin nas je začel zapuščati. (Lazič)

● Bolj ko nas farbajo, bolj smo ble-di. (Čeč)

Kolpe zgraditi na "horuk", takrat pa bi bila naravi res storjena nepopravljiva škoda.

Generalni sekretar Zelenih Slovenije Boris Kevc je med drugim dejal, da po njegovem mnenju ne kaže nasprotovati gradnji ceste, ker je ljudem potrebna in bi morala biti zgrajena že pred leti. Res pa je to poseg v prostor, ki dela škodo naravi. Zeleni bodo posredovali še pisno mnenje o tem.

J. PRIMC

OB OGLEDU TRASE - Z usklajevalnega sestanka v Ribjeku pri Osilnici (Foto: J. P.)

Poslanec sprejema volilce

Pogovori z Benjaminom Henigmanom, poslancem SKD

KOČEVJE, RIBNICA - Poslanec državnega zbora Benjamin Henigman iz Ribnice je bil izvoljen na zadnjih volitvah na listi SKD za območje občin Kočevje, Ribnica, Grosuplje, Litija, Domžale, Ljubljana-Bežigrad in Ljubljana-Moste-Polje. Letos je uvedel enkrat mesečno uradne ure za sprejemanje volilcev.

"Ure pogovorov z volilci sem uvedel šele oktobra. Bolje sta ti dve uri pogovora na mesec kot nič. To sem dolžan storiti tudi zato, ker sem za območje od Grosuplja pa do Osilnice edini republiški poslanec državnega zbora. Žal pa imam kot poslanec toliko raznih obveznosti, da pogostejša srečanja niso možna. Kljub temu želim imeti vsaj enkrat na mesec neposredne stike z volilci.

Doslej sem spoznal, da imajo ribniški volilci največ vprašanj in pripomb v zvezi z denacionalizacijo, lastninjenjem in certifikati. O vsem tem vedo malo. O certifikatih smo imeli že eno predavanje, ki ga bomo ponovili, sicer pa je tudi še dovolj časa. Precej vprašanj in pripomb je o gospodarskih in človeških stiskah.

V kočevski občini dajejo pobudo za spremembo ali dopolnitev zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov, saj je ta občina zaradi tega zakona najbolj prizadeta. Kar z okoli 70 odst. površin gospodari republika.

Pripombe so tudi, ker še veliko vasi, menda 24, v Zgornji Kolpski dolini nima cestne povezave z matično

občino oz. državo. Tudi naravovarstveniki bi morali najprej varovati človeka, saj so ljudje edini porok za varovanje narave in življenja ob Kolpi. Ti kraji ne bi smeli biti pozabljeni od svoje države.

Lovec in zasebni posestnik, kmet Franc Senekovič iz Mozlja, pa je prišel potužit zaradi škode zaradi divjadi. Bodoči lovski zakon naj bo tak, da ne bodo eni živeli na račun drugih," je med drugim povedal poslanec Henigman.

Dodal je še, da mu zdaj urejajo skupščino pisarno v stavbi občinske skupščine Ribnica na Šekovi 50. Dokler to ne bo urejeno, bo sprejemal volilce v mesecu za dve uri (od 7. do 9. ure), ko bo uradoval v pisarni predsednika občinske skupščine.

J. PRIMC

POSLANEC IN VOLILEC - Na fotografiji sta republiški poslanec Benjamin Henigman (desni) in kmet Franc Senekovič iz Mozlja, ki je ob zadnjih uradnih urah poslanca v Kočevju potužil predvsem zaradi škode, ki jo dela divjad, in predlagal, kaj bi bilo treba ukreniti.

BO VEČ DENARJA ZA GRAD?

SEVNICA - Za najnunejša redna in vzdrževalna dela na sevniškem gradu je sevniška Zveza kulturnih organizacij letos že namenila 350.000 tolarjev. Na okrog 130 tisočakov so ocenili vrednost opravljenih javnih del. Ministrstvo za kulturo pa naj bi letos primaknilo za obnovo gradu in njegove okolice milijon tolarjev, če bo toliko prispevala tudi občina. S tem denarjem naj bi letos delno pozidali še zgornjo škarpo oz. teraso.

ŠE LETOS ASFALT BREG - OKROGLICE

OKROGLICE - Že pred časom je poslanec Jože Imperl opozoril, naj bi sevniški občinarji pri sofinanciranju krajevnih oz. lokalnih cest upoštevali tudi vložek zainteresiranih ljudi za tovrstne naložbe. Pobudo je sevniška vlada tudi sprejela. Dobra novica torej, da bo 2 km ceste Breg - Okrogljice, za katero so zbrali tamkaj živeči polproletarci in lastniki vikendov kar okrog 100.000 mark, še pred zimo dobilo asfaltno preprogo. To je zelo pomembno, ker bodo ceste, vsaj na najhujših klancih, zaščitili pred jesenskimi in spomladanskimi neurji oz. deževjem. Novomeški cestarji so pripravili asfaltiranje ceste na Okrogljice kreditirani, sevniška občinska skupščina pa je sklenila, da bo ta cesta vključena v plan za prihodnje leto, in je prevzela garancijo za posojilo.

RAZSTAVA O IZGNANCIH - V likovni galeriji sevniškega gradu so 11. novembra odprli razstavo o izgnancih. Prireditev, ki jo je spremljal kulturni program in nagovor Brede Mijovič, predsednice sevniške občinske skupščine, je na grad privabila toliko ljudi, da so bili razstavi namenjeni prostori presniti za vse. Organizatorji prireditve in avtorji razstave so doživeli najbolj iskreno pohvalo s tem, da so si udeleženci prireditve z velikim zanimanjem ogledovali razstavljenost gradivo. (Foto: L. M.)

PO KNJIGO V ŽUPNIŠČE - Prednaročni knjig "Cerkev na Kočevskem nekoč in danes" lahko dobijo knjige v kočevskem župnišču. Kdor ne bo prišel ponjo, mu jo bodo poslali po pošti.

GIMNAZIJO BODO OBNOVILI - Zvedeli smo, da bodo prihodnje leto začeli obnavljati staro stavbo kočevske gimnazije, v kateri imata zdaj prostore glasbena šola in delavska godba. Denar je že obljubljen iz republiških virov.

NAROBIE SVET - Država Slovenija je poddržavila vso nekdanjo družbeno zemljo in gozdove in zdaj računava zanjo uporabnikom najemnino. To pomeni, da se najemnina za kočevsko zemljo steka v Ljubljano. Na zadnji seji predsedstva občinske skupščine pa so med drugim ugotovili, da drugod v Evropi država plačuje občini za najemnino zemljo po najmanj 25 DEM od hektara. Pri nas pa je prav obratno. Narobe svet pač ali po napačni strani v Evropo?

SPOSOBNI PODJETNIKI - Oni dan so se spet pogovarjali kočevski podjetniki oz. managerji o tem in onem. Pa je nekdo dejal: "Vsak izmed nas je toliko sposoben, da bi Opremo spravil na kant za pol manj denarja, kot jo je zadnji direktor. Pa smo res sposobni?" To je vsekakor velika samohvala samozavestnih kočevskih mladih podjetnežev.

VSAKEMU SVOJE

RIBNICA, KOČEVJE - Pred leti sta kočevska in ribniška občinska skupščina sprejeli odlok, po katerem so običajna gostišča lahko odprta do 22. oz. 23. ure, tako imenovani diski (za mladino) pa do ene oz. druge ure po polnoči (ponekod še dlje). Po predpisih morajo odrasli spat, mladina pa vso mladost več zdrži, čeprav vse nezmernosti plača v starosti, kot je dejal modri Bacon.

Ribniški zobotrebc

MEDVEDOV NI VEČ - V okolici Vinca so letos spomladi "paradirali" kar štirje medvedje in so bili prava senzacija. Zdej jih ni več tu. Odhlačali so neznanu kam. Za volkove pa na tem območju že dolgo niso slišali, čeprav se jih nekaj potika po sosednji kočevski občini.

CESTE SE NE POPRAVLJAJO - Poročali smo že, da bodo začeli popravljati cesto od Zlebiča proti Sodražici. Zdej smo zvedeli, da s predvidenimi deli še niso začeli. Neuradno je slišati, da še ni sklenjen dogovor z lastniki zemljišča.

KOLERABA VELIKANKA - Stane Klun iz Ribnice je pridelal kar 12 kg težko kolerabo. Zaradi nepopolnih podatkov srednjega kmetovalca nismo našli, in prosimo, da se oglasi, če kolerabe ni že skuhal. Pred kratkim smo ga namreč že iskali po Ribnici, pa nikjer, niti na KZ niso vedeli, kdo bi bil ta Klun, ker je pač v tej občini veliko takih priimkov.

Sevniški paberki

PRAZNIK - Dušan Kveder-Tomaž je 12. novembra leta 1941 po mnenju večine zgodovinarjev rešil iz nemških zaporov na sevniškem Glavnem trgu skupino političnih zapornikov. V spomin na to nam izdajanje Sevnščani slavijo občinski praznik. Tudi letos so praznovali in v ta namen pripravili vrsto kulturnih, športnih in drugih prireditev. Herojskega Dušana Kveder-Tomaža, ki je torej zaslužen za to proslavo, in njegovih vojnihih dogodivščin pa se današnji Sevnščani spominjajo menda tudi drugače: Tako je županja letos že drugič v novejši zgodovini obvestila javnost, da je občinski praznik v spomin na reševanje Dušana Kveder-Tomaža. Kot bi hotela povedati, da je bil Kveder 12. novembra 1941 zaprt v Sevnici in da so tega pogumni ljudje njega z drzno akcijo rešili iz ujetništva. Mesto zdaj nestrpno pričakuje še tretjo razlago.

IME ROŽE - Med premožnejšimi Sevnščani se je zadnje čase razpasla navada, da si ob kakem poslovnem uspehu voščijo z orhidejo v ozadju. Zakaj je tako priljubljena ravno ta roža, večina nima pojma, če pa bo skrivnost kdo pojasnil, bo javnost o tem obveščena.

MARTIN IN MIHA - Letošnje obdobje Martina je Slovence jako ganilo, če sodimo po količini pogovorov o tem vse bolj piskem patronu in po številu veselic v njegovo čast. "Martin" je segel v srce celo tako odpornemu človeku, kot je Miha Jazbinšek. Minister za okolje in prostor je ob nedavnem obisku v Sevnici namreč tudi omenjal Martina, in sicer je nekaj hvalil zvitost in druge sposobnosti Martina Krpana. Vedoč, kaj je zmogel vrli Krpan, Sevnščani ob ministrove hvali "šverca" mislijo, da bodo morali biti zelo zviti in močni, če bodo hoteli iz Ljubljane v svoje mesto pritvoritvi kaj več državnega denarja.

POHVALA - Te dni je slovenske cestarje in komunalce spet presenetil sneg, kot to prej ali slej stori vsako zimo. Po nekaterih informacijah je bila snežna odeja najdebelejša v Posavju, kjer so imeli zaradi tega obilico težav. Policisti pa so izrekli nekaj lepih besed na račun dobrega dela Cestnega podjetja, ki je zelo uspešno čistilo ceste po krški občini. Drugod po Sloveniji gre cestarjem precej počasneje. Saj, tam imajo široke ceste, v krški občini pa lahko tiste ozke stezice kaj hitro splužijo.

MODRO - Tisti, ki poznajo Posavje, mislijo, da gresta Sevnica in Brežice lepo počasi naprej, Krško pa caplja na mestu, če se celo ne pogreza. Tako je kazalo tudi po zadnjem nadaljevanju seje Sveta posavskih občin, natančneje, po četrtim neuspešnem nadaljevanju tretje seje. Ker člani sveta v zagretem (ne)dogovarjanju niso in niso mogli narazen, so novinarji, potem ko so že lep čas čakali pred vrati na tiskovno konferenco, vkorakali na sejo. Zvedeli niso nič novega. Krško se naprej vztraja na izdelavi celovite študije o funkcijah upravnega okraja, Brežice in Sevnica želijo v novo bodočnost stopiti hitreje. Pa ni rečeno, da ju ne bo Krško s svojim mrtvim tempom prehitelo.

PONOS - Krčani so se vedno znova prisiljeni spominjati svojih in Vidmovih velikih sinov. Ni še preteklo veliko časa, odkar so slavili svojega Valvasorja, že so na pohodu Valvasorji sedanjega časa, vsestranski ljudje velikega uma, zmožnosti in vpliva. Imena nekaterih med njimi se vztrajno ponavljajo na spiskih ljudi, vpletenih v razne aferne. Saj, življenje se ne ustavi s stečajem enega podjetja. Videm je mrtev, življenje pa teče naprej, zato je treba hitro zagrabiti na pravem koncu, da še kaj priteče v žep.

KAKO USPETI

KRŠKO - V krški Valvasorjevi knjižnici bo danes teden, 25. novembra, ob 18. uri predstavitev priročnika "Kako uspeli na trgu z majhnim podjetjem". Priročnik mag. Neve Maher je namenjena kot začetnikom v poslu kot tudi ostalim podjetnikom, še zlasti tistim, ki se vprašujejo, kako pridobiti in zadržati kupca, kako oblikovati cene, prodajno politiko in podobno. Predstavitev bo spremljala tudi razstava literature o podjetništvu, ki jo pripravljajo Valvasorjeva knjižnica. Vstopnine ni, vendar pa v knjižnici kljub temu zbirajo prijave za udeležbo, in sicer do ponedeljka, 22. novembra.

Novo v Brežicah

OBVEŠČANJE - Zanimivo je, kako so vinjarji včasih obveščali Bizeljanca, naj pridejo delat v gorice. Ko je vinjar zjutraj pogledal proti nebu in zagnal, da bo vreme primerno, se je postavil na bližnji hrib in zavpil v velik rog. Oni dan je bilo slišati, da bodo na Bizejskem spet uvedli proizvodnjo takih rogov. Nekateri bodo lahko uporabili kar še ohranjene stare, ostali si jih bodo morali kupiti, če se bodo želeli povezati s svetom. Od telefonskih zvez, za katere so plačali že pred desetletjem, namreč še vedno nimajo nobene koristi. V rog lahko zatuliš brez kablov in central. V telefonu tudi, vprašanje pa je, kdo te bo slišal!

MARTINOVANJE - Martini in Martine se pritožujejo, da martinovanje ni in ni hotelo biti konec. Praznovanje, jedlo in pilo se je vesposod. Kot smo videli konec tedna na TV ekranih tudi v Kapelah pri Brežicah. Domačini so se zbrali, kakšno rekli, popili in zapeli v neposredni bližini sodov. Vse je kazalo, da gre za pravi kmečki praznik. Le Martinova gos na mizi je bila bolj podobna goski. Glede na to, da imajo Kapele v bližnji pravo oazo za tovrstne živali, bi lahko sklepali, da je bila raca. Ampak to naj ostane skrivnost, saj navsezadnje sploh ni pomembno. Bila je pečena in torej boljše, kot katerakoli televizijska raca. In še to. Domačini so pred kamero kramljali in peli kot se spodobi. Morda bi naslednje leto k martinovanju povabili vse televizijske. Kakšen nadarjen bi se pa že naučil, kako se spontano obnašati pred kamero.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 4. do 12. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Marijeta Jug iz Bistrice ob Sotli - Andreja, Irena Fink iz Brežic - Špelo, Tatjana Hotko iz Dvorca - Anamarjijo, Brigita Sokolovič iz Kostanjevca na Krki - Suzano, Bernarda Bukovec iz Vrhovske vasi - Sandro, Sergeja Strasser iz Gradišča - Kevina, Kristina Zorko iz Dvorca - Anjo, Tatjana Metelko z Mikot pri Raki - Leo in Danica Pisaniški iz Vrhovske vasi - Nejc.

Cestitamo!

Čebelarji prodajajo med prepoceni

S posavskega posveta

KRŠKO - Medsebojni odnosi med čebelarji v Posavju so dobri. S svojih kostanjevih paš pod Gorjanci in v Glibokem ne preganjajo prevažalcev čebel, če imajo ti veljavno zdravniško spravevalo. Predsednik Sveta posavskih čebelarjev Branko Vodopivec je na nedavnem regijskem posvetu v Krškem ocenil gospodarski položaj posavskega čebelarstva kot zelo kritičen in slab. Ob dveh zaporednih bogatih čebelarjih letinah je cena sladkorja močno poskočila, zaradi vse tanjših denarnic pa morajo čebelarji prodajati med na domu po 5 mark, pa še ne gre v denar.

Dr. Janez Poklukar s Kmetijskega inštituta Slovenije je povedal, da niso povsod tako dobri odnosi med domačimi čebelarji in prevažalci, kot je to v Posavju. Nekateri čebelarji postavljajo "kitajske zidove", prevažalci pa prevažajo čebele "na črno", brez ustrežnih zdravstvenih spraveval. Zato je, po Poklukarjevih besedah, komisija za pašo pri Zvezi čebelarjev društev Slovenije (ZCDS) sklenila, da bo z novim, spremenjenim pravilnikom poskrbela za optimalno pašo v vsej Sloveniji. Naša država namreč želi obdržati sedanjih 130.000 čebeljih družin, kajti primerjalni podatki s sosedi kažejo, da Slovenija ni presnaseljena s čebelami.

Letos smo imeli v Sloveniji drugo najboljšo letino po vojni, saj so čebelarji pridelali kar 2.400 ton medu, to je 600 ton več, kot so načrtovali. Dr. Poklukar je poudaril, da je letos ustanovljena opazovalna služba gozdnega medenja pod vodstvom podjetnega čebelarja Pavleta Zdešnjaka odlično opravila svoje delo. Prihodnja leta pričakujejo precej razširjeno pašno območje malega škržata, ki naj bi nadomestil legendarno ajdovo pašo.

Tajnik ZCDS Milan Runtas je povedal, da so lani uvozili v Slovenijo samo 200 ton medu (Medex pa ga ima še 500 ton na zalogi iz leta 1991, ko je uvozil 17.000 ton medu!), od julija letos, ko je naša država sprosti-

● **Tajnik sevnškega čebelarskega društva je menil, da je imel za zaščito slovenskega medu pomembno vlogo tudi sevnški čebelar Franc Zagorc.** Kladnik je poveljal dobro delo svetovalke Olge Jurškošek v Posavju. Veterinarka Jurškoškova, ki dela po klicu čebelarjev na območju sedmih občin, je postavila vprašanje, kam z okuženim voskom. Menila je, da bi morali čebelarji več pozornosti posvetiti odstranjevanju mumij poapnele zalege in ne samo zdraviti z antibiotiki.

la uvoz medu, pa so ga uvozili že 96 ton. Zveza je že spomladi predlagala prelevmanko zaščito medu, in sicer s 120 tolarji za kilogram, vlada pa je sprejela 92 tolarjev zaporne carine. Mali čebelarji podcenjeno prodajajo svoj med, zato je njegova cena padla že na raven cene za kilogram marmelade ali za liter vina.

P. P.

Po ortopedske pripomočke zdaj kar v Brežice

Ortopedska delavnica v bolnišnici

BREŽICE - Ortopedsko ambulanto Bolnišnice Brežice bo po novem enkrat mesečno obiskal izdelovalec ortopedskih pripomočkov g. Boltežar s sodelavci. Univerzitetni zavod za rehabilitacijo "Soča" se je namreč odločil, da približa oskrbo z ortopedskimi pripomočki bolnikom. Tako je center za ortotiko in protetiko organiziral posebno strokovno usposobljeno mobilno ekipo.

Prednost novega načina delovanja je v tem, da bolnikov iz Posavja ne bo več potrebno pošiljati v Ljubljano ali v Celje, ampak bodo lahko vse potrebne postopke za pridobitev ortopedske pripomočke, od meritev, preizkušanja in do prevzema, opravili v domači ortopedski ambulanti.

V okviru ortopedske delavnice bo mogoče poleg ortopedskih pripomočkov, ki jih predpisuje ortoped, naročiti na recept tudi vse ostale ortopedske pripomočke, ki jih predpisujejo kirurgi in tudi ostali zdravniki. Gre predvsem za proteze, steznike, opornice, rokavice, pasove, kape ter tudi stole in mize za otroke z lokomotornimi težavami.

Vse informacije v zvezi z naročanjem v novi delavnici daje ortopedska ambulanta Bolnišnice Brežice oziroma višja medicinska sestra Sonja Molan. Vodstvo bolnišnice upa, da bo s to novostjo približalo zdravstveno varstvo bolnikom, ki potrebujejo ortopedske pripomočke in hkrati poenostavilo postopke za njihovo pridobitev.

B. D.-G.

RAZSTAVA MALIH ŽIVALI - Cele vrste otrok iz brežiške in tudi krške občine so se v petek dopoldne zvrstile v telovadnici Gimnazije Brežice in si z velikim veseljem ogledale razstavo malih živali. Razstavo je letos že 12. zapored pripravilo Društvo gojiteljev malih pasemskih živali iz Brežic. Odprta je bila še ves konec tedna, tako da so si najlepše primerke malih pasemskih živali ogledali tudi drugi ljubitelji živali. (Foto: B. D.-G.)

Mnogi želijo poslovati ob meji

Gospodarska ploščad na mejnem prehodu Obrežje je neizbežna, vprašanje je le, kdo se bo z njo okoriščaj - Velik interes podjetij za poslovanje ob meji

OBREŽJE - Že vse od nastanka meje med Slovenijo in Hrvaško v Brežicah tli ideja o oblikovanju gospodarskega platoja v Obrežju, v neposredni bližini meje. Pred dobrim letom dni so se zainteresirana podjetja dogovorila, da bodo ustanovila poslovno skupnost, s katero bi enotno nastopila v prid izgradnji objektov na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje.

Zdaj kaže, da bo v kratkem le zažvela delniška družba Poslovna skupnost, ki bi skrbela za izgradnjo gospodarske ploščadi in pozneje z njo tudi upravljala. Ustanovni kapital družbe v vrednosti milijona nemških mark naj bi z enakimi deleži vložila podjetja: CEF-ing, Nika, Hipotekarna banka in CRP iz Brežic, Intereuropa iz Koprja ter Vektor in BTC iz Ljubljane.

Gospodarsko ploščad naj bi zgradili na območju kmetijskih zemljišč prve kategorije, zato so naleteli na velik odpor obmejnih prebivalcev, hkrati pa tudi na negativno mnenje ministrstva za prostor in za kmetijstvo. Pred kratkim jim je uspelo pridobiti predhodno pozitivno mnenje obeh ministrstev. Ker v bodočih postopkih ne bodo mogli mimo tesnega sodelovanja z občino in njene podpore v dogovarjanju z državo, so izvršnemu svetu že predlagali, da bi občina v projektu sodelovala s svojim

deležem.

Brane Musar, občinski sekretar za gospodarstvo, je menil, da bi si

● **Ob mejnem prehodu Obrežje naj bi nekoč stala podobna gospodarska ploščad, kot je danes v Sežani.** Če projekt ne bi uspel, se v občini bojujejo, da bodo drugi pobirali dobičke, ki se bodo tu pojavljali. Vsi, ki se zavzemajo za gospodarsko ploščad ob meji s Hrvaško, računajo, da bo jug Evrope ravno na tej meji. Mnogi vidijo bodočnost te točke tudi zaradi bližine milijonskega Zagreba. Center za razvoj Posavja ima že spisek čez 70 podjetij, ki bi rada poslovala neposredno ob meji. Poleg finančnih podjetij, obmejnih služb, špediterjev in skladiščnikov bi za vsako ceno svoj prostor na bodoči gospodarski ploščadi radi zagotovili še različni nakupovalni centri, avto baza, naftne družbe in še kdo.

Nejasen položaj Videm papirja

Zaradi težav v poslovanju kasnijo z izplačilom plač - Nezadovoljni delavci, ki so še vedno zaposleni le za določen čas, se že pogovarjajo o možnosti stavke

KRŠKO - Stroji v Videm papirju so bili oktobra izkoriščeni samo do polovice svojih zmogljivosti. K temu je resda prispevala tudi popolna zaustavitev tovarne med 26. in 28. oktobrom, vendar je mnogo trajnejšega značaja pomanjkanje naročil za proizvodnjo nekaterih vrst papirja. V tem mesecu je podjetje prodalo skoraj 7.000 ton papirja ali 93 odst. načrtovanih količin.

V novembru naj bi prodajo predvsem na račun večjega izvoza povečali na čez 9.000 ton papirja. Vprašanje je, ali bodo lahko urešili načrte, saj so jim tuja tržišča težko dostopna zaradi konkurenčne papirne industrije, ki jo zunaj podpirajo države. Tovarna je še naprej v zelo negotovem položaju, saj ima blokiran žiro račun in ne ve, kako bo s financiranjem s strani Sklada RS za razvoj, ki je njen lastnik. Videm papir naj bi letošnje leto zaključil s 7 milijoni mark izgub, ki so bile že v naprej načrtovane in ki so po nekaterih mnenjih še vedno manjše, kot bi bili stroški s tovarno, če bi ta vse od uvedbe stečaja v Vidmu stala.

Nejevoljna nad stanjem, ki se vleče že cele mesece, se širi tudi med 650 zaposlenimi v podjetju. Resda so ti bili sprva zadovoljni, da so sploh dobili delo, toda tako zadovoljstvo hitro mine. Tako je bilo v zadnjih tednih več pogajanj med sindikatom in vodstvom podjetja, preko tovarniških zidov pa so prišle tudi govorice o grožnji s stavko.

Največji zaplet v podjetju je nastal zaradi zamude pri izplačilu osebnih dohodkov. Sindikat Pergam je zahteval od vodstva podjetja Videm papir naj izhodišče plač uskladi z izhodiščem v splošni kolektivni pogodbi in naj zagotovi izplačila najkasneje do 18. v mesecu za pretekli mesec. Sindikat se je tudi zavzel, da bi se vsem zaposlenim v podjetju v najkrajšem možnem času izdale pogodbe o delovnem razmerju za nedoločen čas (še vedno so namreč zaposleni le za določen čas). Prav

tako naj bi opravili za vse zaposlene izračun razlike med izplačilom osebnim dohodkom in polnim dohodkom po kolektivni pogodbi v obdobju od aprila do septembra letos.

Vodstvo podjetja je priznalo, da so zahteve sindikata povsem upra-

● **Strokovna služba bo do 20. novembra izračunala razlike med izplačanimi OD in OD po kolektivnih pogodbah. Vodstvo podjetja pa zaradi finančnih težav ne more zagotoviti izplačila plač do 18. v mesecu za pretekli mesec. Povsem razumljivo je, da delavci s takimi odgovori ne morejo biti zadovoljni, zato se je bati, da bo nezadovoljstvo med njimi še narasčalo. Videm papirju bi bila v tem času gotovo najmanj potrebna stavka. O tem gotovo razmišljajo tudi delavci, toda do kod sega njihovo potrpljenje? Odgovor bo morda znan že danes, 18. novembra, ko bodo delavci verjetno spet z zamunom čakali na plače.**

vičene, vendar ni moglo dati ugodnih odgovorov zaradi nejasnega poslovnega položaja podjetja in tudi zato, ker o ključnih zahtevah sindika-

Nagradili so inovatorje

BREŽICE - V brežiški občini že več let simbolično vzpodbujajo inovativnost. Letos so za občinske nagrade za dosežke na tem področju namenili 300 tisoč tolarjev, ki so jih podelili trinajstim posameznikom in skupinam.

Tako so tri nagrade za raziskovalno dejavnost namenili strokovnjakom podjetja Vina Brežice. Dipl. ing. Roman Sepetavc jo je prejel za inovativnost, ki jo je vložil v proizvodnjo posebnega portskega vina Portos Tawny in edinega ledenega vina iz modre frankinje v Sloveniji; inž. Franc Bežjak se je izkazal pri ponovnem uveljavljanju vrhunskih belih in rdečih sort trte v bizelsko-sremiškem okolišju, dipl. ing. Sonja Cvelbar pa ima največ zaslug pri razvoju novih blagovnih znamk brezalkoholnih pijač Fit.

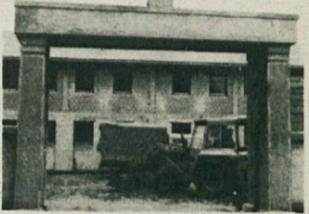
Franč Brečko, Ivan Volčanšek in Jože Sepec iz podjetja Opekarna-Rudnik Brežice so izdelali napravo za obračanje palet. Podjetje jo je že septembra letos začelo uporabljati in mu dobro služi, saj preprečuje rušenje opeke na kamionih ter zmanjšuje porabo ovijalne in pokrivne folije, stroške lesenih palet, stroške dela pri pakiranju in stroške prevoza. Delo z napravo poteka avtomatično in je računalniško vodeno.

Dr. Anton Franovič je dobil nagrado za letos izdano knjigo Zdrav manager - uspešen manager, s katero je med drugim odprl tudi nove poslovne možnosti Term Čatež. Učitelj geografije je prejel nagrado za raziskovalno delo Industrija v domači pokrajini in v Sloveniji, saj je pri delu z učenci vpejal novo metodo, ki terja izredno sodelovanje med učitelji in učenci. Dve nagradi sta letos pripadli inovatorjem iz podjetja INO Krška vas. Branko Kos in Marijan Kalanj sta največ prispevala k razvoju traktorja s 35 konjskimi močmi tipa INO, medtem ko sta Tomaž Jaklič in Janko Bogovič svoje znanje vložila v oblikovanje cestnega tipa mulčarja.

B. DUŠIČ-GORNIK

ta lahko odloča le upravni odbor podjetja. Ta odloča o višini plač in tudi o zaposlitvi delavcev za nedoločen čas. Vodstvo podjetja pa kljub temu soglašata, da se z vsemi delavci, ki so potrebni za izpolnjevanje ciljev podjetja sklene delovno razmerje za nedoločen čas.

B. DUŠIČ-GORNIK

SOKOLSKO GRADBIŠČE - Kot smo že poročali, so na portal brežiškega stadiona ponovno postavili kip sokola, simbol predvojnega telovadnega društva, ki ga je oblikoval Vladimir Stoviček. Osrednjo prireditve v počastitev 90. obletnice ustanovitve takega društva v Brežicah bodo praznovali naslednje leto, ko bodo po vsej verjetnosti dokončali tudi zgradbo v ozadju. Gre za spremljevalnik na športnem stadionu, v katerih bodo slačilnice, kabineti za vadbo športnikov in gostinski lokal. (Foto: B. D.-G.)

V podjetju Kovač s Velike Doline so po daljšem preizkušanju začeli proizvajati avtomatsko spenjačo, ki se uporablja za premikanje železniških vagonov. Spenjača se pritrjuje na sprednjem delu lokomotive, kjer nadomešča klasični vlečni ključki ter hkrati izključuje delo ljudi, ki je bilo zelo nevarno. Spenjačo upravlja strojevodja iz svoje kabine, saj je popolnoma avtomatizirana. Avtorji inovacije so Ivan Lazanski, Rajko Grabnar in Alojz Zobarčič.

V istem podjetju so letos začeli tudi s proizvodnjo zavornega tanglecne diska, ki izhaja iz družine zavornih diskov konstruktorja Antona Pangrečiča. Omenjeni zavorni disk, ki je bil lani atestiran v inštitutu DB Minden v ZRN, prinaša novosti pri ohlajanju zavornih diskov in v njihovi teži, saj je namenjen za zaviranje potniških vagonov pri 200 km/h in tovornih pri 120 km/h. Posebna prednost tega diska je, da je za 28 do 47 kg lažji od podobnih diskov drugih proizvajalcev, ker prinese izreden prihranek pri teži celotne kompozicije, če vemo, da je na enem železniškem vagonu vgrajenih 16 zavornih diskov.

Tudi letos so bili inovativni v Podjetju za vzdrževanje železniških voz v Dobovi. Izdelali so posebno konstrukcijo za prevoz težkih betonskih nosilcev ali dolgih jeklenih konstrukcij, ki so jo že preizkusili. Tri skupine delavcev so z lastnimi idejami predelale različne tipe že obstoječih, a slabo izkoriščenih vagonov. Tako so vozniki park Slovenskih železnic obogatili z vagonom s pomično streho, ki omogoča enostavno nakladanje in razkladanje, z vagonom za prevoz cestnih vozil, različne gradbene in kmetijske mehanizacije ter z vagonom za mehanizirano nakladanje in razkladanje ter za prevoz lahkih tovorov, ki jih med prevozom ni potrebno posebej zavarovati.

B. DUŠIČ-GORNIK

SEVNICA, BREŽICE, KRŠKO!

30% PROMOCIJSKI POPUST

od 22.11.-22.12.1993

pri gotovinskem plačilu premije obveznega avtomobilskega zavarovanja!

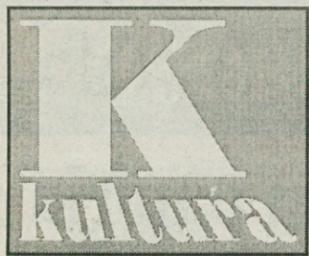
Vsem našim avtomobilskim zavarovancem pripada tudi brezplačen tehnični pregled vozila.

PREVOZ-tehnični pregledi BREŽICE (0608) 61-821
 GALEB, C.k.ž. 59, KRŠKO (0608) 31-803
 GALEB, C.p.b. 11/III BREŽICE (0608) 63-097
 ESA, Cankarjeva 1, SEVNICA (0608) 82-823

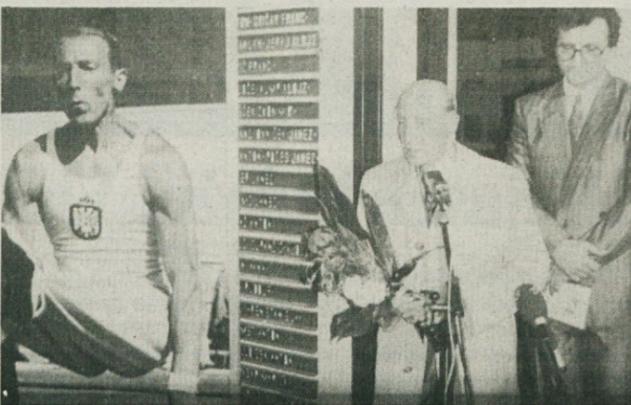
Adriatic®

zavarovalna družba d.d.
 assicurazioni s.p.a.

OB 120. OBLETNICI

METLIKA - V petek, 19. novembra, bo ob 18. uri v Ganglovm razstavišču v metliškem gradu slovesnost ob 120. obletnici rojstva tukajšnjega rojaka Engelberta Gangla. Z razstavo gradiva, ki ga o njem hrani Belokranjski muzej, bodo spomnili na zasluge, ki jih je imel Gangl za Metliko, ter poskušali popraviti krivice, ki so mu bile storjene v Metliki po drugi vojni.

Na otvoritvi razstave v Dolenjskem muzeju se je Leon Štuklja srečal s številnimi gosti in obiskovalci, ki so ga z navdušenjem pozdravili, srečal pa se je tudi s samim seboj, svojim življenjem in svojo uspešno športno potjo, saj je razstava posvečena prav temu. Na sliki: dva Štuklja, eden na fotografiji povečavi, drugi v resnici, in direktor muzeja Bojan Božič. (Foto: M. Markelj)

Manj novih knjig, a več bralcev

Valvasorjeva knjižnica v Krškem bo letos dobila le tretjino potrebnih sredstev - Zaradi nerednega priliva sredstev plačuje zamudne obresti založbam

KRŠKO - Tisti, ki delajo v gospodarstvu, morda nikoli ne pomislijo, da se s stalnimi likvidnostnimi težavami ubadajo tudi knjižnice. Valvasorjeva knjižnica v Krškem bo letos deležna samo tretjine potrebnih sredstev, ki jih zahtevajo standardi za splošnoizobraževalne knjižnice. Republika ji je odobrila celo samo četrtno potrebnih sredstev in občina polovico.

Težave v poslovanju se pojavljajo zaradi nerednega dotoka odobrenih sredstev. Tako mora knjižnica plačevati zamudne obresti založbam, zaradi česar se po nepotrebnem še zmanjšujejo že tako skromna sredstva za nakup novih knjig in drugih knjižničnih gradiv. "Zaradi hitrega naraščanja cen knjižničnega gradiva in prenizko odmerjenih finančnih sredstev tako s strani občine kot tudi republike smo v prvem polletju letošnjega leta kupili le 1086 knjig, kar pomeni 37,7 odstotno realizacijo določenih standardov, in le 28 odst. potrebnih drugih gradiv," ugotavlja direktorica knjižnice Ida Merhar.

Kljub pomanjkanju literature, ki ga poleg knjižničarjev zaznavajo že tudi uporabniki, je razveseljevalo to, da so

spet opazili precejšen porast obiskov in izposoje gradiva. Valvasorjeva knjižnica ima poleg matične knjižnice v Krškem še izposojevališče na Vidmu ter kolekcije knjig v Nerezinah, na Ljubelju in v begunskem centru. Samo matično knjižnico je v prvih šestih mesecih obiskalo čez 25 tisoč bralcev ali za 14 odst. več kot v enakem obdobju lanskega leta. Hkrati so si ti bralci izposodili tudi za petino več knjig in gradiv.

Knjižnica ima zapolnjene police, polna skladišča zastarelega gradiva in že pretirano zaseden oddelek za odrasle, zato bo v čim krajšem času potrebovala nekaj novih polic. Ko bodo tudi te polne, bodo po vsej verjetnosti težave reševali z odpiranjem novih izposojevališč. Z večjim obi-

skov in kopičenjem gradiva se povečujejo tudi potrebe po delavcih. Poleg tega bi bilo že zdaj nujno podaljšati odpiralni čas, saj morajo bralci v popoldanskem času večkrat v vrsti čakati, da pridejo do potrebne literature.

Valvasorjeva knjižnica si lahko obeta, da se bo število bralcev še povečevalo, saj je samo v prvem polletju pripravila 16 pravljicnih ur za otroke, dve priložnostni razstavi in literarni večer. Poleg tega so knjižničarji kar 20 skupinam, v katerih je bilo skoraj 500 osnovnošolskih otrok, predstavili knjižnico in njeno delo.

B. DUŠIČ-GORNIK

Odkrivajo Belo krajino

V Belokranjskem muzeju znatno večji obisk

METLIKA - V Belokranjskem muzeju v Metliki so letos prijetno presenečeni nad nepričakovano velikim obiskom tako njihovih stalnih zbirk kot občasnih razstav v Ganglovm razstavišču. Medtem ko je v preteklih letih v povprečju zašlo v muzej po 10 do 11 tisoč obiskovalcev na leto, jih bo, po ocenah sodeč, v letošnjem letu vsaj dvakrat toliko.

Tako si je ali pa si še občasne razstave ogledalo okrog 10.000, stalne pa 15.000 obiskovalcev. Samo v prvi polovici leta si je namreč stalne in občasne razstave ogledalo 12.790 ljudi. V muzeju pravijo, da Slovenci odkrivajo Belo krajino. Je pa med obiskovalci tudi precej takšnih, posebno iz drugih držav, ki iščejo svoje korenine in upajo, da bodo kakšno sled o sorodnikih našli tudi v muzeju. Seveda se v muzeju zavedajo, da se lahko kaj hitro zgodi, da bo začelo število obiskovalcev padati, ko si bodo te množice ogledale vse, kar jim ponujajo. Razen seveda, če jim ne bodo ponudili kaj novega, o čemer v muzeju že razmišljajo.

Priznajo pa, da sedaj prav zaradi velikega obiska precej trpi redno delo v muzeju, saj je še vedno le pet zaposlenih, torej toliko, kot jih je bilo ob znatno manjšem številu obiskovalcev. Prav zaradi večje vsote denarja, ki se je stekla v blagajno od vstopnin, so tehnično nekoliko opremili muzej, kar sicer ne bi bilo mogoče.

M.B.-J.

Uspešna in plodna življenjska pot

Do 28. novembra bo v Mali dvorani Dolenjskega muzeja odprta razstava o življenju in športnih dosežkih olimpijca Leona Štuklja -Izšla jubilejna publikacija

NOVO MESTO - V okviru slovesne počastitve 95. rojstnega dne slavnega novomeškega rojaka in olimpijca Leona Štuklja so v Mali dvorani Dolenjskega muzeja odprli priložnostno razstavo. Otvoritev v četrtek, 11. novembra, zvečer se je udeležil tudi slavljeneč, ki je čil in živahen zbranim povedal nekaj svojih spominov, ki ga vežejo na Novo mesto in osvojene prve olimpijske medalje.

O slavljencu sta govorila tudi direktor muzeja Bojan Božič in Marko Rožman, ki je ob tem na kratko predstavil tudi jubilejno publikacijo. Štukelj se je sprehodil po razstavi in komentiral posamezne razstavne eksponate ter pokazal svoj izvrstni spomin ter duševno čilost.

Razstavo je pripravil kustos Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj. Z različnim gradivom, od fotografij in dokumentov do medalj, priznanj in starega telovadnega orožja, je prikazala Štukljevo življenjsko pot od rojstva do današnjih dni. Najprej je prikazana njegova mladost v Novem mestu, ko se je navdušil za telovadbo in stopil na pot športnika, potem njegova nadvse uspešna športna kariera med obema vojnama s podarkom na olimpijskih igrah ter vojni čas, ko je bil Štukelj kot eden najuspešnejših olimpijcev ter tudi kot dandanes najstarejši živeči nosilec najvišjih olimpijskih odličij deležen pozornosti znanih osebnosti in

priznanj. Ob tej priložnosti je Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba predstavila komplet, posvečen življenjskemu jubileju slavnega Novomeščana. Vsebuje Štukljevo knjigo "Mojih sedem svetovnih tekmovalni", ki je izšla pred štirimi leti, ter novo publikacijo "Leon Štukelj - ob 95-letnici", v kateri več avtorjev razmišlja o fenomenu Štukelj, dodani pa so tudi zapisi o tisti pomembnih življenjskih točkah, ki jih v prvi knjigi ni. Knjižni paket je okusno in enotno oblikovan ter zares primerljivo darilo solarjem ali komu drugemu; vsebina, se pravi življenje

Leona Štuklja, je namreč lahko za zgled vsakomur.

M. MARKELJ

KONCERT: SLOVENSKI OTROCI ZA HRVAŠKE

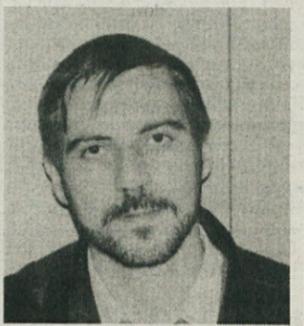
NOVO MESTO - V nedeljo, 21. novembra, ob 19. uri se bodo na koncertu v franciskanski cerkvi predstavili znani zagrebški solisti: primadona zagrebške opere sopranistka Blaženka Milič, mezzosopranistka Margareta Milič, organista Hvalimira Blatšnajder in Zagrebški baročni trio Ida, ki ga sestavljajo sestre Iva, Dubravka in Ana. Koncert klasične glasbe pripravljata slovenska in hrvaška Karitas ter Hrvaški kulturni dom Novo mesto pod nazivom Otroci Slovenije otrokom Hrvaške.

Stiska obudila talent

Dušan Bojanc se je z družino vrnil na Dolenjsko, v deželo svojih staršev, in se lotil risanja stripov

NOVO MESTO - V teh nemirnih in težkih časih se življenje čudno poigrava z usodami posameznikov. Če ne bi prišlo do prelomnih dogajanj na območju Balkana, bi Dušan Bojanc kot diplomirani ekonomist mirno delal na osiješki SDK in počasi bi njegova slovensčina potonila v pozabo. Njegovi otroci bi je najbrž ne znali več, vedeli bi le, da njihov rod po očetovi strani izvira iz Slovenije, z Dolenjske. Dušanova mati in oče sta namreč prava Dolenjca, oče je iz Smolenje vasi, mati pa iz Šentjerneja. In še nekaj: Dušan najbrž ne bi nikoli postal risar stripov. Tako pa je naneslo, da je z družino moral pobegniti pred balkansko morjo, najprej v Nemčijo in decembra 1991 v domovino, v Novo mesto svojih staršev. Ima slovensko državljanstvo, njegova družina je na varnem, vendar pa sta oba z ženo brezposelna.

V njem se je prebudil skriti talent. Ker ima časa dovolj, priložnostna javna dela pa so redka, je prijel v roke risala in se lotil risanja stripa. Poprej se sicer rad in z lahko kaj narisal, če je tako naneslo, mimgrede mu je izpod svinčnika nastala tudi kakšna karikatura sodelavca, na resno ukvarjanje z risanjem pa ni nikoli pomislil. Zdaj se je tega lotil. Narisal je v celoti strip Skrivnost vulkana v 16 nadaljevanjih, drugega pa ima v delu. Temo za prvi strip mu je ponudilo sedanje veliko zanimanje za Spielbergov film Jurski park. Dinozavri vseh vrst pa mu pri risanju niso delali težav. Tako je skupaj z ženo, ki mu je pomagala pri zasnovi zgodbe, narisal pripoved o

Dušan Bojanc

samotnem ognjeniškem otoku, ki je bil milijone let izoliran od ostalega sveta, na njem pa so se hranile drug drug izumrle živali. Skupina znanstvenikov jih želi obdržati pri življenju in med bivanjem na otoku doživlja vrsto napetih dogodivščin.

"To je moj prvi v celoti narejen strip, ne pa tudi zadnji. Ponudil sem ga časopisom in upam, da bo kmalu zagledal beli dan. Zdej je zanimanje za dinozavre in je v tem pogledu strip aktualen. Pri risanju sem se zgredeval predvsem pri znanih mojih stripov, risanje pa mi kar gre od rok, čeprav se nisem nikoli likovno posebej izobraževal. To je zdej moj konjiček, moja želja pa je, da bi mi prinesel tudi kaj gmotne koristi, saj je naša družina v precejšnji stiski," je povedal eden redkih Dolenjcev, ki se ukvarja z risanjem stripov. Kakor je namreč ta zvrst zelo priljubljena, pri nas striparjev ni na pretek.

M. MARKELJ

Slatkonjev nagrobnik

Po umetniškem odlitku bodo naredili kopijo nagrobnika drugega novomeškega prošta

NOVO MESTO - V okviru praznovanj 500. obletnice ustanovitve kolegialnega kapitlja v Novem mestu, se je dogodilo še nekaj pomembnega. Z Dunaja so prejšnji teden pripeljali umetniški odlitek nagrobnega spomenika prvega dunajskega škofa Jurija Slatkonje, ki stoji v stranski kapeli levo od glavnega oltarja v katedrali sv. Štefana na Dunaju. Na njem je Slatkonja upodobljen v naravni velikosti. Po odlitku bo strokovnjak z Dunaja naredil zvest posnetek nagrobnika z likom škofa in prošta Slatkonje, ki ga bodo postavili ob zid v kriпти kaptelske cerkve. Odlitek je darilo dunajskega škofa in kardinala dr. Hermana Groerja. Da je do prenosa prišlo, gre zahvala prizadevanjem slovenskega metropolita dr. Alojzija Šuštarja, kardinalovega znanca, dr. Feliksa Bistra, predstavnika ljubljanske izpostave Avstrijskega inštituta za vzhodno in jugovzhodno Evropo, ter novomeškega Zavoda za varstvo naravnih in kulturnih spomenikov.

Jurij Slatkonja je bil drugi v dolgi vrsti novomeških proštov. Proštoval je v času od leta 1500 do 1522. Pri množici beneficijev, s katerimi ga je

obdaril habsburški vladar, se je na nek način oddolžil samo novomeški proštiji. Njegova zasluga je namreč, da je kralj Maksimilijan 4. maja 1505 vzel v svojo zaščito podložnike in posest novomeškega kapitlja, kakor tudi, da je 16. oktobra 1509, takrat že kot cesar, izdal ustanovno listino novomeškemu kapitlju in mu določil grb. Na njem je v srednjem polju upodobljen zlat neosedlan konj z dvignjeno prednjo nogo, kar je očiten namig na ime novomeškega prošta. Slatkonja se tako na simbolen način vrača v Novo mesto.

MiM

Prošt Jožef Lap in arhivist France Baraga pri odlitku v kaptelski kriпти.

Dolenjski založniški razcvet

Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba je letos izdala rekordno število knjig - Prihodnje leto izide nekaj tiskarsko in založniško zelo zahtevnih publikacij

Na letošnjem slovenskem knjižnem sejmu v Cankarjevem domu v Ljubljani, ki so ga zaprli predčerašnjim, se je prvičkrat s samostojnim panjem predstavila tudi Tiskarna Novo mesto - Dolenjska založba. Poleg tega je bila založba častno prisotna tudi na policah, ki so bile namenjene predstaviti najboljših slovenskih knjig z monografijo Prosti novomeškega kapitlja. Dolenjska založba je letos nedvomno dosegla vrh v svojem delovanju. O doseženih uspehih in načrtih smo se pogovorili z glavnim urednikom in vodjo založbe Francjem Šalijem.

- Dolenjska založba, ki deluje v okviru Tiskarne Novo mesto, se je na nedavnem knjižnem sejmu dokončno potrdila kot ena od sicer manjših, a opaznih založb. Kako vidite njen položaj?

"V Havlovi televizijski enodejanki, ki je bila nedolgo tega na sporedu, je bil govor o ljudeh, ki nimajo smisla za

akcijo, imajo pa smisel za duhovno narejevanje življenja. Če tako pogledam našo založbo, se mi zdi, da je doslej ustvarila predvsem določene duhovne osnove za primerno, ne preveč razkošno letno proizvodnjo raznih publikacij, od zahtevnejših do manj zahtevnih, priložnostnih. Založba ima oblikovan krog sodelavcev, avtorjev, urednikov, oblikovalcev in ilustratorjev. To je važen pogoj za sleherni ustvarjalno založniško delo. Ni pa si založba še oblikovala svojih materialnih, tehnoloških osnov. Vprašanje je, ali si jih bo sploh mogla v tem času in takih razmerah. Pri tem mislim na solidnejše prostore, na dobro organizirano komercialno delo, nenazadnje tudi na sodobno tehniko priprave. Ker vsega tega nima, je priložnostna vse to uporabljati v Tiskarni."

- Povezanost s Tiskarno ima dobre in slabe plati, koristna pa je najbrž obema?

"Prednost je nedvomno ta, da gre knjiga lahko takoj v tehnološke postopke, ovira pa je, da ne moremo povsem samostojno izbirati tiskarne. Založbi v prid je tudi to, da računovodna in administrativna dela opravljajo tiskarski kadri. Založba pa s svoje strani vpliva na razvoj tehnologije tiskarne, prevsem na področju priprave besedil, saj s svojimi zahtevnejšimi izdajami daje priložnost Tiskarni, da se tiskarno nenehno opreži za zahtevnejši deli in si s tem gradi uglednejšo podobo. Tiskarna je gotovo pridobila ugled s tiskanjem takih publikacij, kot so denimo Jakčeva monografija, monografija o prošnih novomeškega kapitlja ali z monografijo Staneta Jagodičeva, ki je bila tiskarsko izredno zahtevna. Knjigo je zdaj v vezavi. Izšla bo v tisoč slovenskih in tisoč angleških izvodih. Z njo bomo opozorili ne samo domačo, ampak tudi svetovno javnost na stan-

je duha, ki lahko porodi grozljivost, kakršne smo si lahko zamišljali le v kakšnem Dantejevem peklju, pa so se zgodile mnogo grozovitejše v stvarnosti."

- V pripravi imate še nekaj zahtevnih in pomembnih del. Kako je z dolgo pričakovano monografijo Novo mesto?

Franc Šali, urednik in vodja založniškega programa

"Priprave zanjo tečejo že kar nekaj let. Besedilo, fotografije, prevodi, vse je že narejeno, tako da bo prihodnje leto monografija stiskana. Da bo sploh zagledala beli dan, gre zahvala podjetjem in ustanovam, ki so odkupili okrog 700 izvodov. Stroški s tem sicer še niso pokriti, upam pa, da bodo z nadaljnimi naročili in subvencijskimi promocijskimi sredstvi občine Novo mesto, ki zaenkrat še ni pristopila k temu projektu. Še zahtevnejši projekt, ki ga imamo v načrtu, pa je monografija Stiška opatija. Gre za nadaljevanje projekta monografij o slovenskih cistercijskih dr. Jožeta Mlinariča. Tudi ta monografija bi morala iziti drugo leto."

- Založba iz leto v leto počasi raste. Kje je meja njene rasti?

"To vprašanje smo si zastavili že sami. Lani smo izdali 14 knjig, letos jih bo 18, morda celo 19. Pri tem ne smemo pozabiti, da se v okviru založbe tiska tudi osem oziroma štiri dvojne številke revije Rast, kar tudi ni od muh. Mislim, da je doslej tako založba po kvaliteti in po obsegu svojega programa rastla in dosegla tisto mejo, ko se ne more več širiti. Glede možnosti prodaje knjig in kadrovske zasedbe (v založniškem programu

delamo trije: poleg mene še lektor Peter Stefančič in komercialist za prodajo knjig Zdravko Petrič) je tako obsežen in zahteven program celo prehud zalogaj. Za tak program, kot ga uresničujemo zdej, bi nas moralo biti vsaj še enkrat toliko, če naj bi delovali po normativih drugih založb. Najbrž bomo morali svoj program zmanjšati. Tudi Tiskarna ne zmoro toliko, saj založniški program ni njen glavni; to so predvsem merkantilni izdelki, vezani na potrebe Krke, Revoza, Pionirja in drugih podjetij. Založniški program predstavlja le majhen, vendar zahteven delež."

- Ali kaj razmišljate o osamosvojitvi založbe?

"Načrti, predlogi in razmišljanja so, vendar je vse to začasno zavrl proces lastninjenja. Malo bo treba počakati, da se vidi, kako se bo uredilo in kakšno bo takrat materialno in finančno stanje založbe, potem pa se bomo odločili. Če bi se založba osamosvojila, bi bistveno morala okrepi svojo komercialni del in področje priprave. Lahko pa se seveda tudi znotraj odnosov v Tiskarni založniški program razvija naprej."

M. MARKELJ

POTA
IN STR
MPOTA

dežurni poročajo

POSEKALA HRASTOVA DREVEŠA - J. P. in J. P. iz Križ sta utemeljeno osumljeni, da sta 30. oktobra v gozdu Šentjošt posekala 19 hrastovih dreves in oškodovala lastnina A. O. iz Velikega Orehka za več kot 50 tisočakov.

UKRADLA SLADKARIJE IN NEKAJ KREM - 33-letna N. B. iz Novega mesta je osumljena, da je 9. novembra v trgovini Čekar v Novem mestu ukradla sladkarije in nekaj krem. Trgovino je oškodovala za 6.725 tolarjev.

UKRADEL BARVNI TELEVIZOR - V času od 12. do 14. novembra je neznan storilec v Črnomlju vplomil v gasilski dom in ukradel barvni televizor. Gasilsko društvo Črnomelj je oškodoval za 50.000 tolarjev. Policisti storilca še iščejo.

OBMOTORNO ŽAGO - V noči na 11. november je neznan storilec v Črnomlju prišel v stanovanje, last A. H. iz Črnomlja, ter ukradel 1.400 tolarjev in motorno žago. Nepridiprav je lastnika oškodoval za 20 tisočakov.

VLOMIL V AVTOBOS - 11. novembra je V. Z. iz Ljubljane zaradi okvare parkiral avto na Grajskem trgu v Žužemberku. V času od 11. do 14. novembra je vanj vplomil neznanec in ukradel več tehničnih predmetov. Storilec je povzročil za 120 tisočakov škode.

SSEDEŽA UKRADEL TORBICO - 13. novembra zvečer je nepridiprav v Škocjanu pred gostilno Luzar vplomil v osebni avto ter z zadnjega sedeža ukradel žensko torbico, v kateri je imela A. L. iz Novega mesta dokumente in še nekaj drugih predmetov. Oškodoval jo je za 15 tisočakov.

MLADOLETNIK UKRADEL PRECEJ MARK IN ŠILINGOV

TREBNJE - Mladoletnik iz Trebnje je osumljen, da je v času od 26. oktobra do 7. novembra prišel v stanovanje, last B. B. iz Trebnje, ter ukradel 3 tisoč nemških mark in 4 tisoč šilingov. Lastnika je oškodoval za 300.000 tolarjev.

NEPREKINJENA ČRTA NI LE ZA OKRAS - Prehitevanje prek polne črte v nepreglednih ovinkih je pogost vzrok prometnim nesrečam z najtežjimi posledicami. Če bi se vsak voznik, preden se usede za volan, vprašal, zakaj se podaja na pot, bi bilo takih primerov, kot je ta na naši sliki, veliko manj. (Foto I. Vidmar)

KRONIKA NESREČ

PREHITEVAL TOVORNJAK - 9. novembra nekaj pred sedmo zjutraj je 41-letni Anton Avsec vozil tovornjak s priklopnikom od Dobruške vasi proti Novemu mestu. Pri vasi Draga je začel prehitevati tovornjak s polpriklonikom. V tem trenutku pa mu je iz nasprotnne smeri pripeljal z osebnim avtomobilom 33-letni Boris Košmrlj iz Novega mesta. Avsec se je začel umikati nazaj na svoj vozi, prav tako pa se je umikal in zaviral tudi Košmrlj, nato pa po nekaj metrih vožnje po bankini zapeljal na železni štiritnik betonske ograje podvoza, se večkrat prevrnil in trčil v nasip. V nezgodi se je Košmrlj hudo poškodoval.

ZBIL PEŠKO NA PREHODU ZA PEŠCE - 12. novembra ob pol dveh popoldan se je na magistralni cesti v Krškem zgodila prometna nezgoda za-

Zloženke za zaščito otrok

Kako ustaviti naraščajoče nasilje nad najmlajšimi? - Lani 492 otrok in 1.705 mladoletnikov žrtev

V naši družbi se vse pogosteje pojavlja nasilje, katerega žrtve so otroci in mladoletniki. Lani je bilo 492 otrok in 1.705 mladoletnikov žrtev nasilja. Med otroki je bilo kar 37,2 odst. žrtev najtežjih deliktov nasilja v družini in zunaj nje, med mladoletniki pa 16,4 odst. žrtev najhujšega nasilja. Otroci do 14 leta starosti so najpogostejše žrtve spolnih napadov in trpinčenja, med mladoletniki od 14. do 18. leta pa prevladuje izsiljevanje, nasilniško obnašanje in ropi. Stopnjuje pa se ne le nasilje nad otroki in mladoletniki, ampak tudi med njimi samimi. Notranje ministrstvo je izdalo tri nove zloženke, s katerimi želi opozoriti na naraščanje nasilja nad najmlajšimi.

Tri zloženke z naslovi: Otroci, Otrokova pravica je biti varen in Zaščiten otroka pred nasiljem, je namenjena v prvi vrsti staršem, ki so prvi odgovorni za varnost in dobro počutje svojih otrok. Zloženke naj bi pomagale, da bi pogovor z otroki o njihovi varnosti

lažje stekel, morda pa bodo na nasilje opozorili tudi otroci, ko bodo seznanjeni s svojimi pravicami. Katja Bašič, višja kriminalistična inšpektorica v upravi kriminalistične službe pri MNZ, ki je bila glavna pobudnica omenjenega projekta, pravi, da je namen te knjižice tudi privzgojiti otrokom čut, da je njihova pravica biti zaščiten. Policisti menijo, da je osebno varovanje in spoznanje nekaterih varovalnih informacij, ki so napisane v eni izmed zloženek, za otroke zelo pomembno.

Številne okrogle mize, ki so se zvrstile v tem letu na osnovnih in srednjih šolah na temo nasiljem med mladimi, so potrdile, da se otroci z različnimi vrstami nasilja pogosto srečujejo. Policisti so se odločili, da vse svoje moči usmerijo v preventivno delo. Poleg zloženek, ki jih je ministrstvo založilo v nakladi 80 tisoč izvodov, izid pa omogočila zavarovalna družba Adriatic, d.d., so izdali tudi nalepko na to temo.

Groznja, da bo napad na šolo

V petek so preventivno izpraznili brestaniško šolo - Kdo se je poigral z lažnim klicem?

BRESTANICA - Napovedi in grožnje neznanec po telefonskih se tuji pri nas vse pogosteje ponavljajo. Povedi gre za lažna sporočila, vendar morajo policisti in vsi ostali odgovorni resno reagirati tudi na take klice. 11. novembra je nekdo po telefonu sporočil, da bo naslednji dan nekaj po enajsti uri dopoldan napad na brestaniško šolo. Na srečo se je izkazalo, da je bil klic lažen, vendar so na šoli otroke poslali domov že pred enajsto, ker so klic vzeli zares.

11. novembra je klic o tem, da bo naslednji dan napad na šolo, sprejela čistilka v šoli. Čez nekaj časa je neznan oseba ponovno poklicala in snažilko vprašala, ali je razumela sporočilo. Snažilka je povedala, da je bil to glas mlajše ženske, stare 12 do 18 let, govorila pa je počasi, v popačeni srbohrvaščini. Razen njenega glasu ni bilo slišati nobenih drugih

glasov. Naslednji dan se je za vse otroke pouk končal že ob pol enajstih. Učence so poslali domov, učenci, ki so vezani na šolski prevoz, pa so počakali na prevoz v bližini, medtem ko je 30 otrok vrta odšlo na sprehod. V tem času so krški policisti skupaj z ravnateljico in hišnikom pregledali vse osnovnošolske prostore, prostore vrta in pomožne zgradbe ter okolico. Policisti so skupaj z ravnateljico poskušali tudi ugotoviti, kdo bi lahko klical, vendar tega niso mogli razvozlati.

NOVI PREDSEDNIK USTAVNEGA SODIŠČA RS

LJUBLJANA - Ustavno sodišče Republike Slovenije je na svoji 35. seji 10. novembra izvolilo za novega predsednika Ustavnega sodišča dr. Toneta Jerovška, ki bo začel to funkcijo opravljati 25. aprila prihodnje leto. Do tedaj bo opravljal funkcijo sodnik, ki nadomešča predsednika. Dr. Tone Jerovšek bo 25. aprila prihodnje leto prevzel funkcijo predsednika Ustavnega sodišča od dr. Petra Jambreka, ki ga je na to mesto izvolila Skupščina Republike Slovenije 24. aprila 1991. Nova ustava pa določa, da predsednika izvolijo sami sodniki izmed sebe.

V shrambi je eksplodiral plin

Gumijasto cev na jeklenki je pregriznila miš

ZGORNJA POHANCA - 12. novembra je ob štirih zjutraj prišlo do eksplozije v stanovanjski hiši Janeza A. iz Zgornje Pohance. Hiša stoji izven naselja. V kletnih prostorih, kjer je kuhinja, spalnica, shramba, kopalnica in kurlilnica, živi Janezova sestra, v prtiličju pa Janez z družino.

V shrambi v kleti sta bili tudi plinska jeklenka in zamrzovalna skrinja. Jeklenka je bila prek gumijaste cevi skozi steno priključena na plinski štedilnik v kuhinji. Po pregledu je bilo ugotovljeno, da je cev pregrizla miš. Zmes plina se je nato širila po vseh kletnih prostorih. Ob vklopu termostata na zamrzovalni skrinji je prišlo do iskre, ki je povzročila, da je plin eksplodiral. Eksplozija je bila tako močna, da je v shrambi pometalo s polic vsa živila, popokale pa so tudi vse pregradne stene. Vrata shrambe in vhodna vrata v kletne prostore je eksplozija popolnoma uničila. V ostalih prostorih je eksplozija poškodovala inventar in pohištvo, popokala pa so tudi nosilni in pregradni zidovi, s sten pa je odtrgalo okno.

V trenutku eksplozije sta starša bila v spalnici, vendar nista bila poškodovana. V zgornjih prostorih, kjer je spal Janez z družino, je eksplozija odtrgala s tečajev vsa vrata ter iz spalnice in dnevnice obe okna z okvirji, vendar tudi tu na srečo ni bil nobeden poškodovan. Eksplozija je povzročila okrog 4 milijone tolarjev škode.

Čez noč ob šest baročnih platen

V Posavskem muzeju so prejšnji teden tatovi ukradli šest slik s cerkvenimi motivi neznanih avtorjev, vrednih okrog 2 milijona tolarjev - Kljub alarmnim napravam

BREŽICE - V noči od nedelje na ponedeljek je nekdo vplomil v posavski muzej v Brežicah in neznan kam odnesel šest baročnih platen, vrednih okrog 2 milijona tolarjev. Posavski muzej domuje v brežiškem gradu že 40 let. Poleg muzeja so prostori z arheološkimi, zgodovinskimi in etnološkimi zbirkami. Nepridipravji so si izbrali eno od tih dvoran in iz nje odnesli 6 platen s podobami svetnikov, dela neznanih avtorjev iz 18. stoletja.

Vloma se je očitno lotilo več nepridipravov; 145 x 80 cm velike slike namreč ne bi mogel na tla spraviti en sam človek, še posebej ne zato, ker jo je bilo treba spustiti z višine 12 m metrov do tal, nato pa prenesti mimo srednjeveškega zidu v avto. Po sledih so se pod galerijsko okno na stre-

ho grajske lednice postavili zložljivo aluminijasto lestev. Storilec je z opeko razbil steklo in z notranje strani odprl okno ter vstopil v galerijski prostor. Spretno je snel šest baročnih platen in se izognil senzorju, ki bi sprožil alarm.

Ko je v ponedeljek prišla v službo

muzejska manipulantka Milka Marolt in zagledala odprto okno in razbito steklo, je onemela. Čudno pa se ji je zdelo, da se tat ni lotil bolj dragocenih slik in grafik. So to preprečile varovalne naprave? Sicer pa v muzeju v zadnjih dneh niso imeli velikega obiska. Predvsem si muzej prihajajo ogledovat ljudje, ki so na odih v Termah Čatež. V soboto si ga je ogledalo okrog 40 Avstrijcev, v nedeljo je pet obiskovalcev. Kam so odšli "ljubitelji umetnosti" s platni, se še ne ve. Dejstvo pa je, da bodo v muzeju morali razmisliti o drugačnem varovanju muzejskih dragocenosti, da ne bo v bodoče iz prostorov izginilo še kaj vrednejšega.

LE KDO BO POSLEJ OBDELOVAL LES?

ČRNOMELJ - V času od 7. do 11. novembra je neznan storilec v naselju Zastava pri Črnomlju vplomil v klet gospodarskega poslopja, last A. T. iz Novega mesta, ter mu ukradel motorno žago, električno krožno žago in električni skobelnik. Lastnika je oškodovala za okrog 100 tisočakov. Policisti storilca še iščejo.

PO DOLENJSKI DEŽELI

● Zima nas je te dni dodobra presenetila, saj mnogi nanjo še niso računali, očitno pa je bil bolj daljnoviden nepridiprav, ki je 8. novembra v črnomaljski trgovini Borovo ukradel ženske semiš škornje. Kdorkoli jih je že smuknil, je trgovino oskubel za 8 tisočakov, kolikor bi stale, če bi jih plačal.

● 31-letna državljanka BiH je očitno pozabila, da je v trgovini in ne na Rdečem križu, saj je v Emoninem marketu v Črnomlju nabrala perilo, nogavice, posodo, solnico ter ščetko za straniščno školjko in z vsem odšla, ne da bi plačala. Trgovino je škodovala za 3.600 tolarjev.

● Pred kratkim smo pisali, da je iz ene od novomeških trgovin izginil barvni televizor, tokrat pa je bil ob njega F. M. iz Podklanca. Ljubitelji televizijskih barv je vplomil v njegovo stanovanjsko hišo in ukradel barvni televizor, možko denarnico z denarjem in dokumenti. Lastnika je oškodoval za 70.000 tolarjev.

● Pred zapadlim snegom konec prejšnjega tedna so mnogi kmetje pospravljali z njiv repo in kolerabo. K pukanju kolerabe na nji v Zabrdu se je napolnila tudi Mirenčanka D. K. Ko je že napuilila okrog 50 kilogramov kolerabe, jo je na delu zalotil lastnik njive, zato je zbežala domov.

KUPI SNEGA ČAKAJO LOPATE IN SONCE - Na Dolenjskem je v soboto in ponedeljek zapadla za ta čas rekordnih 60 centimetrov snega. Na novomeškem Glavnem trgu so se delavci Komunalne potrudili in ponoči očistili parkirišča. Nakatere parkirane avtomobile so pri tem delu zazidali s snegom tako kot vozilce Solskega četrta za gostinstvo, ki sta ga iz sneženega objema šele v terek dopoldan rešila njihova delavca Dejan in Rok. (Foto: J. Pavlin)

PRAZNOVAL MARTINA?

RIBNICA - Nič ni bilo prav K. E. iz Podpreske, ker so ga 3. novembra pozno zvečer v Novem Kotu ob "zeleni meji" ustavili policisti in od njega zahtevali vozniško in prometno dovoljenje. Policistom je pokazal le orožni list. Kmalu se je izkazalo, da vozniškega sploh nima, ker so mu ga že odvzeli. Policisti so ga nameravali preizkusiti še z alkotestom, kar pa je K. E. odklonil. Bil je še nekaj prerekanj, groženj, poizkus fizičnega obračunavanja itd. Policistom pa je bilo počasi zabave dovolj in so ga odpeljali na ribniško policijsko postajo, kjer so ga pridržali do iztreznitve.

PONEVERJALA IN UNIČEVALA POSLOVNE LISTINE

BREŽICE - Kriminalistična služba je temeljnemu javnemu tožilstvu ovdala 35-letno J. N. iz okolice Brežic, ki je osumljena ponarejanja ali uničenja poslovnih listin in poneverb. J. N. naj bi kot poslovodkinja poslovalnice v trgovskem podjetju Posavje Brežice v času od 4. januarja do 20. oktobra letos ponarejala dnevne obračune blagajne poslovalnice na ta način, da je v dnevnem obračunu inkasna zmanjševala zneske prejete gotovine in povečevala zneske prejetih čekov in bonov. Na ta način je prikrivala zneske, ki si jih je prisvajala od dnevnega inkasa.

Sodnika se "utapljata"

Belokranjska sodnika za prekrške nista več kos vse večjemu številu zadev - Dodatni denar naj da država

ČRNOMELJ, METLIKA - K medobčinskemu organu za prekrške za črnomaljsko in metliško občino se zadnje čase, posebno odkar je Bela krajina dobila državno mejo, steka in reševanje vse več zadev. Nabralo se jih je že toliko, da jim sodnik in sodnica, slednja je hkrati tudi vodja organa za prekrške, nista več kos. Letos se je do konca septembra na njunih mi-zah znašlo kar 3.019 novih zadev.

V devetih mesecih sta belokranjska sodnika za prekrške rešila 1.899 zadev, toda kar 2.771 je ostalo nerešeni. A ne zato, ker bi delala prepočasi, nasprotno, povprečno sta na mesec rešila skupaj kar 237 zadev. To pa je veliko več kot je orientacijska norma Republiškega senata za prekrške, kjer velja za sodnika 90 rešenih zadev na mesec, za vodjo organa pa 72, torej skupaj 162 na mesec. Belokranjska sodnika za prekrške pa sta dobila vsak mesec v povprečju po 337 novih zadev, kar je več kot dvakrat od njune norme. Tako kljub velikim storičnosti ne moreta biti kos vsem novim zadevam.

Zaradi tega je razumljivo, da se število zadev, ki ostajajo nerešene ali zastarajo, povečuje. Oškodovanci - največ jih je v prometnih

prekrških - pa nad dolgotrajnimi postopki in zastaranji zelo negodujejo. V organu za prekrške se tega dobro zavedajo, a ne morejo popolnoma zavežati odgovornosti nad vse bolj kritičnimi razmerami. Zato v pismu, naslovljenem na izvršna sveta obeh belokranjskih občin, predlagajo zaposlitev še enega sodnika, do takrat pa odobritev dodat-

● O rešitvi kadrovskih problemov v organu za prekrške je razpravljati tudi črnomaljski izvršni svet. Predlagal je, naj povabijo na obisk predsednika Republiškega senata za prekrške ter ga seznanijo s to problematiko. Vendar bodo v Beli krajini najprej zahtevali zagotovila z republike, da bo prispevala dodaten denar bodisi za nadure ali za novo zaposlitev, šele potem bo sta občini lahko ukrepali naprej. V črnomaljski vladi namreč menijo, da Bela krajina ni kriva, če je postala obmejna dežela in je zato več prekrškov.

nega denarja za plačilo nadur, v katerih je kolektiv organa za prekrške pripravljen izven rednega delovnega časa rešiti čim več zadev. M.B.-J.

BELA STAVKA NOVINARJEV

NOVO MESTO - Novinarji in dopisniki športnih redakcij Dela, Republike, Radia Slovenije, Studia D, Televizije Novo mesto, ki poročajo o nogometnem klubu Krka Novoterm, so s sushoparnim poročanjem o prvi letošnji prvenstveni zmagi izrazili solidarnost z novinarjem Dolenjskega lista Igorjem Vidmarjem, ki mu je redar na tekmi z Rudarjem 24. oktobra preprečil vstop na stadion in mu tako onemogočil poročanje o dogodku. Vodstvo kluba je po tekmi sicer priznalo napako in obljubilo, da bo za novinarje pripravilo posebne akreditacije, s katerimi bi jim omogočili neoviran vstop na stadion, česar pa ni storilo. Novinarji smo kljub neuspešnim nastopom Krke Novoterma v letošnji sezoni poročali korektno in želimo tako tudi nadaljevati, za svoje delo pa potrebujemo vsaj minimalne pogoje.

Kočevke pričakujejo Olimpijo

Kočevske rokometiške zlahka premagale zadnjouvrščeno Velenje - Ob Ukrajinkah se je izkazala tudi Dragičevićeva - V naslednjem krogu bodo doma igrale s slavno Olimpijo

VELENJE - Rokometiške Kočevke nadaljujejo svojo zmagovito pot proti naslovu jesenskih prvakinja v prvi slovenski rokometni ligi. V Velenju so zlahka opravile tudi sicer zadnjouvrščeno mlado ekipo Velenja, ki pa od tekme do tekme igra vse boljše in ni daleč čas, ko bo končno prvič letos okusila slast zmage.

Da so Kočevke to sezono najmočnejša ekipa v ligi, so dokazale že v prvih minutah, ko so povedle z 6:0. Velenjčanke so se sredi prvega polčasa nekoliko opomogle in se približale Kočevkam na vsa 3 zadetke razlike. K sreči se Kočevke niso pustile presenetiti in so nato s hitrimi protinapadi dosegle kar 8 golov zapored in vprisanje zmagovalca je bilo rešeno, saj se je prvi polčas končal z izidom 20:10 za odlične gostje.

V drugem delu igre so kočevske rokometiške, zadovoljne nad že pri-

služeno zmago, nekoliko popustile, Velenjčanke pa so uredile svoje obrambo, ki je delala precej manj napak kot v prvem delu, in s končnim izidom 31:25 za Kočevke so bile lahko še najbolj zadovoljne domačinke, ki bi lahko v tem srečanju izgubile z veliko večjo razliko. Največ golov za Kočevke so dosegle odlični Ukrajinki Goribunova (7) in Burjakova (5) ter Dragičevićeva (6). V naslednjem krogu bodo Kočevke igrale doma z Belinko Olimpijo, ki je Kočevje sicer premagala že na začetku sezone, vendar so tekmo kasneje razveljavili in zmago prisodili kočevskim rokometiškam. Ljubljankam so slovita ekipa, ki je igrala vodilno vlogo tudi

v nekdanji jugoslovanski prvi ligi, in tudi letos merijo na naslov državnih prvakinja, zato bo tekma prav gotovo zelo zanimiva in težka, morebitna zmaga Kočevk pa bi jim prinesla psihološko prednost pred zaključnim delom prvenstva, ko bo najboljših šest ekip dokončno odločalo o državnem naslovu.

KRKA NOVOTERM: ISTRAGAS JADRAN 1:0

NOVO MESTO - Nogometiški Krke Novoterma so na srečanju 14. kroga tekmovalja v prvi nogometni ligi premagali Istragas Jadran z 1:0. Gol je v 18. minuti prvega polčasa dosegel Čizmarevič. Krka Novoterm je s tremi točkami na zadnjem mestu prvenstvene lestvice.

TENIS ZA NAJMLAJŠE

LJUBLJANA - V teniški dvorani BIT v Ljubljani bodo v zimskem času pripravili serijo teniških turnirjev za Coca Cola grand prix za dečke in deklice do 12 let. Prvi turnir za dečke je bil že 14. in 15. novembra, deklice pa se bodo prvič pomerile 27. in 28. novembra. K sodelovanju vabijo tudi mlade dolenske tenisače, ki se lahko prijavijo dan pred tekmovaljem na telefon 061 738 545.

DANA NA SREDINI

MIRNA - Nogometiški Dane so uspešno zaključili jesenski del tekmovalja v medobčinski nogometni ligi ljubljanske regije. V zadnjem krogu so doma na zasneženem igrišču premagali moštvo Kresnice z 2:1. Kljub neprijetnemu vremenu se je ob igrišču, ki so ga Mirenčani pred sezono obnovili in ob njem postavili tribuno in ograjo, zbralo 150 najzvestejših gledalcev. Mirenčani so ob koncu jesenskega dela prvenstva pristali na sredini lestvice.

ISKRA PRESTRELILA KRN

SEMIČ - Strelci semiške Iskre so v drugem krogu tekmovalja v tretji strelski ligi (mednarodni program) s 1611:1523 premagali ekipo Krna iz Tolmina. Semičani so po dveh krogih s štirimi točkami na šestem mestu.

Avto Bum ob še eno točko

Kočevski nogometiški v nemogočih pogojih izgubili točko s poprečnim moštvom Beltransa iz Veržeja

VERŽEJ - Vodstvi obeh moštev, delagat in glavni sodnik so potrebovali kar pol ure, da so se končno le odločili, ali naj tekmo na zasneženem igrišču ob močnem sneženju sploh izpeljejo. Na koncu sta se delegat Janko Kac in sodnik Horvat le odločila, da tekma kljub nemogočim razmeram bo. Tekma je sicer bila odigrana, vendar prave nogometne igre ni bilo. Moštvi Beltransa in Avtoboma sta si na 20 cm debeli snežni odeji močno prizadevali, da bi potisnili žogo v nasprotnikovo mrežo, o

končnem izidu srečanja pa je v največji meri odločila sreča. Ta se je najprej nasmehnila Kočevcem. V dvajseti minuti prvega polčasa je mrežo Beltransa zatresel Jolič. Ko je že vse kazalo, da bodo Kočevci odnesli domov obe točki, je Posavac le 9 minut pred koncem izenačil in Avto Bum je izgubil že vnaprej načrtovano točko z moštvom, ki je še vedno pri dnu prvenstvene lestvice. Če bi bilo igrišče vsaj nekoliko bolj primerno za igro, bi bil izid srečanja 1:1 skoraj nemogoč. Kočevci so kljub izgubljeni točki ostali na prvem mestu prvenstvene lestvice, vendar so se jim z enakim številom točk približali nogometiški Korotana Suvela. Naslednje srečanje bo igral Avto Bum v nedeljo doma z Dravinjo.

OSMI POKAL V MALEM NOGOMETU

NOVO MESTO - S turnirjem v Celju se bo 8. maja pričela serija turnirjev v malem nogometu za 8. slovenski revivalni pokal. Med organizatorji šestindvajsetih turnirjev, ki se bodo zvrstili tja do srede septembra, bo tudi nekaj dolenskih krajev. Tako bo 3. julija turnir na Senovem, teden dni kasneje v Sevnici, 17. julija pa v Kostanjevici na Krki. Spomnimo se ob tem, da je bil lanski zmagovalec malonogometnega pokala ptujski klub KMN Poetovio, pred njim pa leta 1991 ljubljanska Barakuda.

PETROV IN STRAŠEK V REPREZENTANCI

NOVO MESTO - Mlada košarkarja Novega mesta Simon Petrov in Matjaž Červ sta se udeležila priprav mladinske košarske reprezentance, ki se v Polzeli pripravljata za nastop na Evropskem mladinskem prvenstvu. Zaradi njune odsotnosti so morali košarkarji Novega mesta 92. i so na zadnji tekmi premagali Brežice z 84:81, prestaviti kar dve prvenstveni tekmi, ki jih bodo odigrali kasneje, vsekakor pa pred združitvijo obeh skupin druge lige.

Poraz po zmagi nad Dravo

Novomeške rokometiške premagale zadnje in izgubile s prvimi na lestvici prve državne lige

NOVO MESTO - Rokometiške Novega mesta v predzadnjem kolu tekmovalja v beli skupini prve državne lige zaslužno z 26:15 premagale Dravo, ki je nedvomno najslabša ekipa v drugi skupini prve lige, ter s tem dosegle prvo zmago v letošnji sezoni. V sicer precej nezanimivem srečanju so za Novomeškanke dosegle največ zadetkov De-

rčarjeva (9), Turkova, ki si je že precej opomogla od poškodbe ključnice (7), Tomasova in Veseličeva pa po štiri.

V šestem krogu so Novomeškanke gostovale v Škofijah pri ekipi Marcus Burja, ki vodi na lestvici bele skupine in bo v drugem delu prvenstva skoraj zagotovo nastopala v družbi najboljših v kakovostnejši modri skupini prve državne lige. Prvi polčas so se Novomeškanke odlično upirale favoriziranim domačinkam, ki si nikakor niso mogle priboriti večje prednosti, in izid ob koncu prvega dela igre je bil 13:10 za Škofljanke, kar je bilo za Novomeškanke zelo ugodno. V začetku drugega polčasa se je spet ponovila stara zgodba iz letošnje sezone, ko Novomeščke rokometiške v prvih desetih minutah popolnoma popustile, kasneje pa velike razlike v zadetkih niso mogle več popraviti. Tudi tokrat se je izkazala Turkova, ki je kar devetkrat zatresla mrežo domačink, Derčarjeva je bila uspešna petkrat, Tomasova in Veseličeva pa sta tudi na srečanju v Škofijah dosegli po štiri zadetke.

NOVA ZMAGA AKRIPOLA

TREBNJE - Rokometiški trebanjskega Akripola, ki jim v začetku letošnjega prvenstva ni šlo najbolje od rok, sedaj nadaljujejo s serijo zmag. V sedmem krogu so premagali moštvo Izole s 23:19. Tekma je bila ves čas izredno borbeno, polčas se je končal z izidom 8:8. Trebanjci so strli odpor gostov šele v zadnjih šestih minutah. Največ golov za Akripol so dosegli: Strajnar (9, vse iz igre), Zarabec (7) in Šavrič (4). Ta teden čakata Trebanjce kar dve tekmi. Sinoči so se v pokalni tekmi srečali s prvoligašem Veliko Nedeljo, pojutrišnjem pa bodo doma igrali z ljubljanskim Krimom.

Ribničani niso izkoristili priložnosti

Imeli tri igralce več, a tekmo izgubili

RIBNICA - Rokometiški Ribnice so pripravili svojim navijačem razočaranje, saj so na domačem igrišču izgubili tekmo z neposrednim tekmečem za uvrstitve v zgornji del lestvice prve slovenske rokometne lige, Fructalom iz Ajdovščine. Srečanje v ribniškem športnem centru je bilo v prvem polčasu povsem izenačeno, na kar kaže tudi izid prvega dela igre 11:11.

Tekme sta bila izenačena tudi v nadaljevanju dvoboja, vendar je gostom uspelo priboriti si zadetek ali dva prednosti. Ribničani so kljub pritisku Ajdovcev sredi drugega polčasa le uspeli ponovno vzpostaviti ravnotežje na igrišču, a kaj več ob izvrstni obrambi gostujočega vratarja Turka niso mogli storiti. Groba igra ajdovske obrambe, ki jo je sodnik sicer kaznoval s pogostimi izključitvami, je povsem razorožila ribniške strelce, ki Turku niso mogli doživeti večja izkušnja Kočevk, ki so v Novo mesto prišle po zmago in jo tudi dobile. Novomeškanke je pokopal že prvi niz, v katerem so v preveliki želji po uspehu naredile preveč napak, ki so jih Kočevke neusmiljeno kaznovale in osvojile le štiri točke. V drugem nizu so Novomeškanke le zaigrale bolje, že vodile z 9:5, kar pa ni zadostovalo za izenačenje, saj so gostje ob odlični predstavi državne reprezentantke Katje Hočevar niz odločile v svojo korist s 15:13. Novomeškanke je neuspeli podvig v drugem nizu povsem vzel voljo in tekma je bila odločena. Zadnji niz so dobile Kočevke s 15:7. Po štirih tekmah so Kočevke s tremi zmagami na

• Obletnica osvoboditve zasluži, da se je spomnimo drugače kot pa z demonstracijo orožja in korakanjem. (Janša leta 1985)

Mlada artistka drži v roki sokola, simbol organizacije, ki ji je z dušo in srcem pripadal Leon Štukelj. (Foto: I. Vidmar)

Špektakel, šport, estetika

V predstavi ob 95-letnici Leona Štuklja so ustvarjalci združili umetnost, šport in špektakel

Matjaž Berger, inscenator artistsko-gimnastične akcije Pariz - Amsterdam - Berlin - Novo mesto, je z najodličnejšim spoštovanjem do svojega velikega soveščana gospoda Leona Štuklja, pripravil špektakel, ki ga bo Novo mesto pomnilo še dolgo dolgo časa. Športni nastop, ki je v svoji vrhunski izvedbi sinonim za estetiko, duh starih Grkov, ki so kulturo telesa postavili ob bok umetnosti in filozofiji, in veliko ime najstarejšega olimpijskega zmagovalca so bili trije srebri naponovljive predstave ob proslavi 95. rojstnega dne Leona Štuklja.

Mnogi dvomljivi smo se bali, da predstava, ki so jo pripravljali, ne bo tista, kar si častni meščan Novega mesta ob visokem življenjskem jubileju zasluži. Pa smo se zmotili, saj smo doživeli resničen špektakel, katerega simbolna energija je bila dostojna veličini njegove osebnosti. Padalski desant in helikopter, ki naj bi simbolizirala telovadne elemente, je nadomestila pretresljivo svečana atmosfera deževnega polmraka. V tej nepričakovani scenografiji so kričeve besede artista, ki je pod častnim odrom napovedoval združeno Evropo, zvene le mogoče, kot bi zvene ob kičasto sončnem dnevu.

Prehod od simboličnega k dejanskemu je bil ob veličastni scenografiji Anastasije Korsič, futuristični mitološki predstavi oddelka za špekta-

kelske umetnosti Novo mesto 1917 in genialno izbranemu glasbenemu ozadju pravzaprav ostal nedovršen, tako da je nastop telovadcev in skakalca ob palici dajal vtis nadstvarnosti. Ravno istočasnost vseh dogodkov oziroma večdimenzional-

• Žal pa si bomo morali prireditelji zapomniti tudi po nespretnosti organizatorjev, ki so v protokolu očitno pozabili na slavljenca; 95-letni Leon Štukelj je moral skoraj pol ure čakati na dežju v gneči pred zaprtimi vrati športne dvorane, med prireditelji sedeti na prepihu blizu vrat in po prireditvi skoraj sam peš odditi do hotela Metropol, kjer so se glavni organizatorji že zabavali s "pomembnejšimi" gosti. Pred zaprtimi vrati športne dvorane je ostalo kar nekaj povabljenih častnih gostov in Novomeščanov, ki so prizano plačali ustno. Vse to meče temno senco na veliko slavje. Menda ja ni bil Leon Štukelj izkoriščen za pridobivanje političnih točk!? So mar pozabili, da ima čili mož kljub vsej svoji energiji vendarle 95 let?

nost dogajanja in predstava športnikov, ki ji je bila odvzeta agonistična dimenzija, je poudarila estetsko plat športnikovega gibanja in dala dogodku pečat popolnega špektakla.

IGOR VIDMAR

Novomeška zmaga Kočevkam

Lik Tilie je nepričakovano gladko premagala Novomeškanke - Najboljša Katja Hočevar

NOVO MESTO - Odbojkarice Lika Tilie iz Kočevja so mladim Novomeščankam dokazale, da so še vedno najboljša dolenska ekipa. Kljub temu da je v ekipi Novega mesta več odličnih posameznic, je v soboto o zmagovalcu odločila večja izkušnja Kočevk, ki so v Novo mesto prišle po zmago in jo tudi dobile. Novomeškanke je pokopal že prvi niz, v katerem so v preveliki želji po uspehu naredile preveč napak, ki so jih Kočevke neusmiljeno kaznovale in osvojile le štiri točke. V drugem nizu so Novomeškanke le zaigrale bolje, že vodile z 9:5, kar pa ni zadostovalo za izenačenje, saj so gostje ob odlični predstavi državne reprezentantke Katje Hočevar niz odločile v svojo korist s 15:13. Novomeškanke je neuspeli podvig v drugem nizu povsem vzel voljo in tekma je bila odločena. Zadnji niz so dobile Kočevke s 15:7. Po štirih tekmah so Kočevke s tremi zmagami na

tretjem, Novomeškanke pa z eno zmago na sedmem mestu prvenstvene lestvice.

Del krivde za blede igro novomeških odbojkaric sicer lahko iščemo v zasedenosti novomeške športne dvorane, kjer zadnji teden zaradi priprav na proslavo 95-letnice Leona Štuklja niso mogle trenirati, vendar to ne more biti opravičilo za brezvoljno in neorganizirano igro, ki ne more sloneti le na dveh najboljših, ki si kljub nizki morali ostalih igralcev še vedno prizadevata obrtni rezultat v korist njune ekipe. Odbojka je kolektivna igra, uspeh v njej pa je odvisen od igre vseh šestih igralcev na igrišču. Tudi ko na začetku ne gre vse tako, kot bi si želele, ne bi smele ubupati, temveč bi morale igrati svojo igro tako, kot so to storile na prejšnjih tekmah.

I. V.

Novo mesto, 18. november 1993

Na divje tudi v zdravstvu?

Letos je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije kar s 132 zasebniki sklenil pogodbe za opravljanje zasebne zdravstvene prakse. Po podatkih Zdravniške zbornice je ta trenutek še 600 kandidatov za pridobitev koncesije. Zdravniki zasebniki torej postajajo vsakdanjost, hkrati s tem pa se porajajo vprašanja in dvomi. Gre res za divjo privatizacijo v zdravstvu, kot trdijo nekateri?

Slovensko ministrstvo za zdravstvo si želi razvoja zasebne prakse na tem področju, a hkrati ne ve, kako daleč bodo šli v tem procesu. "Izkušnje iz drugih držav, v katerih se uvaja zasebna praksa, govori, da odstotek zasebnih zdravstvenih dejavnosti ne sme biti previsok, nekje med 15 do 20 odstotki. Imam občutek, da bo pri nas v začetku ta odstotek višji, vendar pozneje ne bodo vsi imeli materialnih pogojev za obstoj," pravi državna sekretarka v ministrstvu za zdravstvo Dunja Piškur-Kosmač.

Po zakonu ni mogoče ovirati tistih zasebnikov, ki izpolnjujejo vse pogoje. Zasebniki po novem še ne morejo opravljati samo bolnišnične dejavnosti. Edina dodatna omejitev je še ta, da prosilci delajo že najmanj dve leti v javni zdravstveni službi. Kandidati morajo predložiti tudi potrdilo javnega zavoda ali kolega zasebnika, da bo prevzel njihove bolnike v primeru odsotnosti, ter predpogodbo ali pogodbo o najemu prostorov, če nimajo lastnih. Ravno na tej točki so se zaostriili odnosi v brežiškem zdravstvenem domu.

Zadevo so obravnavali tudi na izvršnem svetu, saj sta njegova člana Slavko Sušin in Marjan Gregorič, ki sta hkrati tudi člana sveta zdravstvenega doma, menila, da mora izvršni svet ali pa občinska skupščina nemudoma poseči v dogajanje v zdravstvenem domu. Doktor Sušin je opozoril, da gre za divjo privatizacijo v zdravstvu, na katero je treba takoj opozoriti zdravniško društvo, ministrstvo in zbornico ter zaprositi za pravno tolmačenje zadev.

V brežiški hiši zdravja že zamujajo z uvajanjem zasebne prakse, in to zaradi medsebojnih razmerij. Kaj se pravzaprav dogaja v zdravstvenem domu? Kdo lahko odloča o njegovi nadaljnji usodi? Ze omenjena člana izvršnega sveta skupščine občine najbolj moti, da so med kandidati za zasebnike direktor zdravstvenega doma in še dva člana sveta zavoda. Zakaj? Zato, ker zaradi dvojnih vlog ti sami sebi določajo pogoje o najemu, pripravljajo pogodbe o sodelovanju in o odškodnini za souporabo skupnih prostorov.

Ali direktor podpisuje pogodbo sam s sabo?

Tako se je vpraševal Slavko Sušin, Marjan Gregorič pa je ob tem še menil, da tudi predsednik sveta zavoda ne more podpisati pogodbe z direktorjem. Po njegovem bi morali kandidati podpisati pogodbo z lastnikom, to je občino. Vsekakor pa meni, da bi bilo treba zadeve čimprej pravno razrešiti in takoj imenovati novega vršilca dolžnosti direktorja.

Zdravstveni dom je bil zgrajen s pomočjo samoprispevkov občanov, hkrati pa je, tako pravi direktor Branko Barlič, občina samo lastnik zgradbe, medtem ko premičnine v njej poseduje zdravstveni dom.

Kaj bi se zgodilo, če bi kandidate za zasebno prakso silili, da vlagajo ogromna sredstva v ureditev ordinacij v zasebnih hišah? Morda nekaj podobnega, kot se je že v Ilirski Bistrici in še kje. Tam se v novem zdravstvenem domu zdaj bohotijo sedeži drugih podjetij, medtem ko je zdravnikom in pacientom ostala stara stavba.

Brežiška občina je že jasno pokazala, da želi obdržati v zgradbi zdravstvenega doma sedanjo dejavnost, torej poleg državnega dela zdravstva tudi privatni del. Če bi se zasebne ordinacije odpirale drugod po mestu, bi postal dom prevelik in bi ga bili prisiljeni oddajati drugim najemnikom. V tem primeru bi bili na slabšem spet občani,

ki so se odrekli denarju za samoprispevek ravno zato, da bodo imeli vse zdravstvene storitve lepo na kupu, ne pa raztresene po zasebnih hišah.

Poglejmo si še, kako bo v brežiškem zdravstvenem domu po novem letu, če bo omenjenim štirim kandidatom uspelo pridobiti dovoljenja za opravljanje zasebne prakse. Svet zavoda je na pobudo občinskega izvršnega sveta sprejel novo razdelitev prostorov. Po njej naj bi skrčili režijske prostore na ambulantnem delu doma in namesto njih uredili ambulante. Drugo nadstropje zdravstvenega doma naj

bi v celoti namenili ambulantam, upravo pa preselili v klet. Štirje zasebni zdravniki so v soglasju z občino in vodstvom doma že sklenili predpogodbo o najemu prostorov za ordinacije.

Ordinacije v najem

Najemnina je 10 mark na kvadratni meter in jo je določil izvršni svet. Na prvi pogled se zdi, da gre za razprodajo družbenega imetja, vendar treba povedati, da gre za prazne prostore in da mora vsak najemnik na vsak kvadratni meter svoje ordinacije plačati še 0,8 kvadrata za souporabo pripadajočih skupnih površin. Vse ostale stvari odnosih med državnimi in zasebnimi uporabniki zdravstvenega doma ostajajo še neurejene. Mnogi se bojijo, da bo pri tem ostalo in da bodo kandidati izkoristili svoj sedanj status v zdravstvenem domu, da bi si izposlovali čimbolj ugodne pogoje za najem. Direktor Barlič trdi nasprotno. "Najemnino je določil izvršni svet, o najemu premičnin pa se dogovarja zdravstveni dom. Opremo bomo ovrednotili s pomočjo sodnega cenilca in jo nato na osnovi te ocene ponudili kandidatom v odkup ali v najem. S posebnimi pogodbami bomo uredili poravnavanje stroškov za elektriko, čiščenje in drugo. Računamo, da bodo skupni stroški za najemnika znašali od 700 do 1000 mark mesečno. Najemnina bo strogo namenska za investicijsko vzdrževanje zgradbe."

Direktor Barlič je opozoril tudi, da je

povsem odveč strah občanov, da zdaj pri teh zdravnikih zasebnikih ne bodo več mogli uveljavljati uslug ter da bodo v "njihovem zdravstvenem domu" zasebniki bogateli. "Dogovorjeno je, da v zdravstvenem domu lahko delajo samo tisti zasebni zdravniki, ki bodo imeli pogodbo z zavarovalnico, to pomeni, da bodo k njim lahko prihajali občani z zdravstveno knjižico. Če zdravnik ne bo imel več koncesije, bo moral zapustiti zavodove prostore," je še dodal.

Se daleč do pravega

Zavod za zdravstveno zavarovanje bo izdal koncesije samo določenemu številu zdravnikov, ki po postavljenih normah pripadajo občini. Vsak zasebni zdravnik bo iz zdravstvenega doma v zasebno ordinacijo tako poleg svojih pacientov odnesel tudi pripadajoča sredstva. Zasebni zdravniki s koncesijo delajo po cenah, ki jih določa zavarovalnica in imajo tudi enake norme, zaposleni pri njih pa tudi enak status kot tisti v javnih zavodih. Vse to pomeni, da ni dvojnih cen in da taki zasebni zdravniki ne bodo mogli računati na svojo roko.

Zdravniki pa se kljub temu vse bolj odločajo za zasebno prakso. V brežiškem zdravstvenem domu okrog novega leta pričakujejo dovoljenja zanj trije zobozdravniki in en pediater. Za samostojno poslovanje se odločajo predvsem zaradi čistih računov (da se ve, koliko je kdo naredil), zaradi večjih možnosti za strokovno delo, nenazadnje pa tudi zaradi možnosti,

da po lastnih željah in zmognostih delajo tudi čez normo, seveda za samoplačnike, in da dajejo za doplačilo tudi nadstandardne usluge.

Občani se torej ne bi smeli bati, da bodo izgubili svoje zdravnike, hkrati pa tudi ne smejo pričakovati preveč. Zasebni zdravniki brez pogodb z zavarovalnico lahko delajo več in bolje, a za dodatno plačilo. To je glavna ovira, da ne bodo dosegljivi vsakemu občanu. Drugače je z zasebniki s koncesijami. K njim bodo občani lahko prišli, vedeti pa je treba, da kljub vsemu to še ne bo prava konkurenca državnemu zdravstvu.

Da bo v zdravstvu kaj bistveno drugače, bo moralo preteči še precej vode. Zdravstvo je zdaj na velikem prehodu, ki ga bodo žal spet najbolj zaznali bolniki. Že zdaj so ga pošteno plačali z dodatnim zdravstvenim zavarovanjem, vse bolj jasno pa postaja, da ga bodo še bolj. V ministrstvu za zdravstvo namreč želijo zdravstvo postaviti iz socialnih na tržne osnove. Že z naslednjim letom naj bi zmanjšali javno porabo tako, da bodo zožili pravice iz zdravstvenega zavarovanja in jih del še prenesli na prostovoljno zavarovanje. Krajše: za enake pravice bo treba še doplačati. Ker nam iz vlade istočasno grozijo tudi z nižjimi plačami, višjimi davki, cenami elektrike in še čim, lahko rečemo samo: Gorje tistim, ki bodo v naslednjih desetih letih bolni!

BREDA DUŠIČ-GORNIK

NOVO MESTO LEONU ŠTUKLJU V ČAST

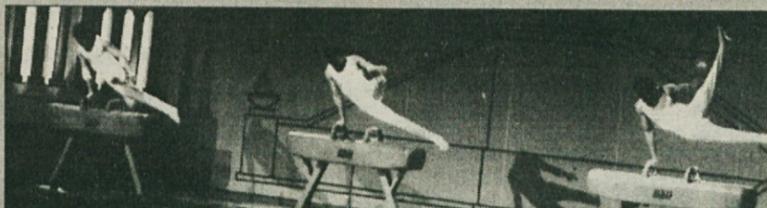

FOTO: J. PAVLIN, M. MARKELJ, I. VIDMAR

Prireditve v počastitev 95. rojstnega dne najuspešnejšega slovenskega športnika doslej in najstarejšega olimpijca na svetu Leona Štuklja so se začele že v četrtek, 11. novembra, ko je slavljenec prispel v Novo mesto in so mu na občini pripravili sprejem, na katerem je župan Franci Koncilija v imenu vseh Novomeščanov prisrčno objel slavljence (slika desno v sredini). Zvečer je bila otvoritev priložnostne razstave v Dolenjskem muzeju, naslednji dan pa je Štukelj med drugim obiskal tudi slovito dolenjsko kartuzijo Pleterje, kjer ga je sprejel prior Hollenstein (slika levo spodaj). Popoldne je bil v hotelu Metropol slovesen sprejem, ki so ga pripravili člani vseh slovenskih gimnastičnih generacij.

Ob 16. uri se je začela osrednja prireditve, ki jo je in scenar Matjaž Berger imenoval Pariz-Amsterdam-Berlin-Novó mesto. Kljub dežju in hladu se je na križišču pred Tilio zbrala množica meščanov in gostov, ki so z burnim ploskanjem pozdravili prihod Leona Štuklja. Po prihodu olimpijskega ognja (slika zgoraj) sta na prizorišče prišla dva odlična veterana: najstarejšega še živečega olimpijskega zmagovalca na svetu so pripeljali v rolce-royceu starejšega letnika. Prvi del akcije, imenovan Sever-severozahod, je bil z galopom konjenice in prihodom artistov končan v nekoliko okrnjeni obliki (zaradi slabih vremenskih razmer ni bilo padalcev, sloviti atlet-Pietro Mennea pa je bil zadržan), vendar je bil kljub temu primeren uvodni takt v glavno prireditve v športni dvorani pod Marofom.

V drugem delu artistično-gimnastične akcije, imenovan Olimp, so na sceni, ki jo je zasnovala tržaška Slovenka Anastasia Korsič, s pomočjo uvodne dvojne projekcije filmskih posnetkov človekove hoje po Mesecu in vrhunske gimnastike ter seveda skrbno izbrane glasbe pričarali veličastno vzdušje zmagovalca človekovih zmognosti in lepote gibanja, ki premaguje naravne danosti, gravitacijo in ugreznjenost v neizražanje. Lepoto, ustvarjalnost in čarobnost giba so v nadaljnjih nastopih še poudarili tako artisti Oddelka za špektaleske umetnosti Novo mesto 1917 kot slovenski telovadci, ki so v sodasnih nastopih na parterju, dveh bradljah, šestih konjih z ročaji in na drogu ter s skokom s palico (slika levo in desno v sredini) odlično opravili svojo nalogo ter izvrstno izpeljali zamisli avtorja akcije in scenarja Matjaža Bergerja, ki se je poigral tudi s simboli (sokol, lev) in jih postavil iz fikcije v dejanskost. Vrhunec slovesnosti je bil, ko je dr. Janez Drnovšek ob navdušenem ploskanju občinstva podelil Štuklju četrto zlato medaljo in red sokolskega viteza. Slavljenec je bil na poti do svojega sedeža deležen mnogih stiskov rok in čestitk, med drugim mu je čestital tudi predsednik Republike Slovenije Milan Kučan (slika spodaj), ki se je kot mnogi drugi pomembni gostje udeležil slovesnosti v Novem mestu. Mesto se je tako svojemu velikemu rojaku oddolžilo s častmi, kot mu nedvomno gredo.

MILAN MARKELJ

Narava je vir zdravja

Narava nam ponuja še komaj slutene vire zdravila. Po mnenju Staneta Erjavca bi se z zeliščarstvom v Sloveniji lahko preživljalo trideset tisoč ljudi. Naravna tovarna zdravja je predvsem Kočevski Rog s planoto, ki že sedaj daje zares odlična zdravilna zelišča

Narava ima vsega v izobilju, koristnega in škodljivega, človekova naloga pa je, da se zna z dobrim okoristiti in škodljivega varovati. Dovolj dolgo že biva pod tem soncem, da bi se lahko iz izkušnje marsikaj naučil. Žal je človekov um omejen in njegovo življenje prekratko, da bi znal vse izkušnje in znanje, ki si ga je pridobil, koristno uporabiti in ga primerno posredovati prihodnjim rodovom. Zato je tudi zgodovina človekovega bivanja tako pestra, a gledana z daljše perspektive, tudi enolična, kajti zdi se, kot da se vse ponavlja v enakomernih intervalih in da se je človek iz dobrih in bridkih izkušenj v zgodovini kaj malo naučil. Kot da izkušnjam prejšnjih rodov ne verjame, ampak hoče vse preizkusiti na sebi - znova in znova.

Nekaj podobnega se dogaja tudi z zdravilstvom. Od pradavnin pa do danes je človek preizkusil že nešteto zeli, zdravil in zastrupiljal je z njimi, a znanja o njih do brodelnih in škodljivih učinkih je ohranil kaj malo, vsaj v zavesti ne. Zlasti v zadnjih desetletjih, ko je bilo skoraj bogoskrusko prisegati na kaj drugega kot le na moderno medicino, je šlo mnogo znanja v pozabo. A glej, prav zadnja leta je pričela medicina ugotavljati tudi svoj skrajni domet in dopuščati prostor in možnost tudi alternativnim načinom zdravljenja. S tem seveda ni priznala svojega poraza, ampak zmago nad samim seboj, kajti le tisti, ki je v sebi dovolj močan, zna ceniti tudi drugega. Vse pa k sreči le ni šlo v pozabo in Slovenci smo lahko

srečni, da živimo na koščku zemlje, ki je po prepričanju nekaterih z zdravilnimi zelišči posebej obdarjen. O tem je vsekakor prepričan Stane Erjavec, sicer dolenski rojak, doma iz Podljbna, ki živi v Ljubljani, kjer je predsednik društva zališčarjev in eden redkih Slovencev, ki se z zeliščarstvom ukvarja kot z obrtjo. Je pa, kar se svoje dejavnosti tiče, neizmeren optimist. "Slovenija ima take naravne danosti, da bi se z zeliščarstvom posredno ali neposredno preživljalo lahko več kot 30 tisoč ljudi," pravi Stane. Zlasti velike perspektive vidi v ogrom-

Stane Erjavec (desno) predava skupini zeliščarjev.

nih, sedaj več ali manj zapuščenih površinah Kočevske, posebno v krajih, kjer so včasih bivali Kočevčari. "Najugodnejša klima je v zavetju višinskih gozdov, v Podstenicah, na Pogorelcu pa proti Planini in Vrčicam, še zlasti čudežno klimo pa ima Topli vrh," pripoveduje. V te kraje, pa tudi drugam po Kočevski vodi v različnih letnih časih Stane svoje nabiralce zelišč, poleg njih pa tudi skupine, ki jih je v naravo pritegnilo oživilno zanimanje za zeliščarstvo in naravo nasploh. Erjavec je z zelišči takorekoč zrasel. Rodil se je v revni družini v Podljbnu in zeliščarstvo je bilo pomemben del družinske ekonomije. Mati Jožica je poznala mnogo zdravilnih zeli. Z njimi je znala tudi zdraviti: kuhala je čaje, pokladala jih je na rane in opelina, pripravljala je mazila. Z njimi je zdravila svoje otroke, znanec in ozdravila tudi sebe, ko je že vsa medicinska znanost

odpovedala. Predvsem pa so za Erjavčeve zelišča pomenila dohodek. Nabirali so vse vrste gozdnih sadežev, od jagod in borovnic naprej, predvsem pa rastline, ki jih je prepoznalo le izurjeno oko. Te je odkupoval Bahovec, lastnik gozda Padež, ki je imel v Ljubljani lekarno.

Življenjska pot je Staneta ločila od domačega Podljbna, od zelišč pa ne. Med dopustom je najraje odhajal v roške gozdove, kjer je nabiral gozdne sadeže in zelišča in kjer se je najbolj počutil. Naključje pa je hotelo, da je hudo zbolel na pljučih, in ker je bil na večino zdravlil alergičen, so ga z Golnika zdravilniki odpustili kot brezupen primer. Stane pa je po materi ni podedoval samo poznavanja zališč, podedoval je tudi vero v njihovo moč. Lotil se je kuhanja eteričnih olj in rezultat je kmalu blagodejno okusil na sebi. Čez dve leti zdravilniki niso verjeli, da je slika pljuč zares njegova, tako se je stanje izboljšalo. Od takrat naprej se je Stane posvetil samo še domačemu zdravilstvu. Sam je najboljša reklama za svoje naravne prepa-

rate. Pozdravil si je pljuča, opomogel si je po dveh infarktih, sam si je ozdravil "neozdravljivo" glijivčno bolezen na roki, dobil je močne in goste lase. Čeprav se že bliža sedemdesetim letom, je ta za tradicionalno medicino tako rekoč že odpisani človek čil, živahen, delaven in poln načrtov. Preparate, ki jih izdeluje izključno iz gozdnih pridelkov, največ seveda z Roga, prodaja po vsej Sloveniji in pošte, ki jo dobiva, so predvsem pohvale in zahvale. Še najbolj je ponosen na svoje lepo dišeče jelkino eterično olje, ki ga je najprej pričel pripravljati, prvega v kotlu iz nerjavečega železa, ki ga je dobil od znanega zeliščarja Maršiča, ter mazilo, ki ga pripravlja iz njega v kombinaciji z drugimi snovmi, izdeluje pa še šentjanžvevo olivno olje, roški šentjanžev čaj in glogov čaj, ki je zlasti v zadnjem času postal znan kot zdravilo za bolezn srca. Še marsikaj drugega zna Stane izvabiti iz svoje "roške tovarne zdravja", a ostanimo zaenkrat pri tem, ter pri nasvetu, ki ga Stane k svojim zdravilom doda brezplačno: "Treba je vztrajati in zaupati!"

TONE JAKŠE

engelbert gangl

Mož, vreden spomina

Metličani se ob 120. obletnici rojstva hvaležno spominjajo svojega rojaka, pesnika, pisatelja, velikega Metličana in Belokranjca Engelberta Gangla. Belokranjsko muzejsko društvo in Belokranjski muzej bosta v njegov spomin priredila spominsko svečanost v Ganglovem razstavišču v Belokranjskem muzeju.

12. novembra je minilo 120 let, odkar je v Metliki privekal na svet očetu Leopoldu Ganglu in materi Vilmi, rojeni Štupar, sinček, ki je dobil ime Engelbert Ladislav. Osnovno šolo je obiskoval v Metliki, gimnazijo v Novem mestu in učiteljske v Ljubljani. Prvo službeno mesto je dobil na Vipavskem. Od tod je šel na Dunaj, kjer je opravil dopolnilno pedagoško izobrazbo, nato je bil poslan v Idrijo, kjer je poučeval na takratni realki. Tu je bil leta 1907 izvoljen za deželnega poslanca. Prva svetovna vojna ga je zatekla v Trstu in tam je tudi doživel zlom Avstro-Ogrske. Po vojni je postal šolski nadzornik in dvorni svetnik. Bil je med najpomembnejšimi sokolskimi organizatorji med obema vojnami, za kar je prejel najvišja priznanja; bil je starosta Sokola in podstarosta Zveze Sokolov Jugoslavije. Ves čas pa je pisal za mladino, za odrasle, za dramske skupine, za sokole. Njegov pisateljski in pesniški opus je zelo obširen in še čaka temeljita literarnozgodovinske obdelave in ocene.

Gangl kot literat

Onjegovem literarnem delu je prof. Jože Dular zapisal naslednje: "Dolga je vrsta njegovih del, enih dobrih, drugih spet šibkejših, piše dela, s katerimi se je zakoreninil in bo ostal, in spet dela, ki so bile bolj slučajne postaje na poti njegovega literarnega življenja. Snov svojih pesmi in proze zajema povečini iz Metlike in Bele krajine in tu je najboljši. In najmočnejši je prav Belokranjskih popevkah, kjer je zvesto prisluhnul utripu domače zemlje in govoričij njenih ljudi. Tu se je zliil v besedi s počjo govoric svojih dedov, tu je prvinski, izviren in močan. In vendar je bilo treba prehoditi dolgo pot da je prišel do tega klenega belokranjskega izraza..."

Gangl je napisal kar pet odrskih del, med katerimi je tragedija Sin doživela primeren uspeh. Znana pa so tudi njegova druga dela: Veliki trgovec, Trije rodovi, zbirka črtic Beli rokaji. Svoje najlepše mladinske spise pa je izdal v desetih knjižicah s skupnim naslovom Moja pot.

Bil je vnet pedagog in je za mladino leta 1900 ustanovil mladinski časopis Zvonček, ga sam urejal, veliko pisal vanj in dal priloznost tudi mladim literatom, da v njem objavljajo svoje prvece. Veliko je sodeloval tudi pri izdajanju šolskih čitank. Nekatero med njimi je tudi sam uredil.

Skrb za napredek Metlike

Gangl je bil velik Metličan in prav je, da se ga s hvaležnostjo spomnimo. Ves čas je bedel nad dogajanjem v Metliki in skrbel za njen napredek. Njegova osebna zasluga je, da je bil leta 1931 ustanovljen samostojni okraj Metlika. Metličani so mu svojo hvaležnost pokazali tako, da so ga ob tej priložnosti 1. julija 1931 izvolili za častnega meščana. Poskušal je doseči tudi razširitev

okrajnih meja, vendar po ponovni priključitvi Bele krajine k takratni Dravski banovini to ni bilo več aktualno.

Gangl je tudi izposloval močno denarno podporo mestni občini in meščanski skupnosti, ko sta v Metliki gradili vodovod. Ko so sokoli gradili svoj Sokolski dom, je prisrkel pomembno dotacijo Zveze Sokolov Jugoslavije, ko pa je kljub temu prišlo metliško Sokolsko društvo tik pred koncem gradnje v denarno zadrego, mu je Gangl posodil svoj denar brez obresti in brez posebnih pogojev, samo na zaupanje. Njegova osebna zasluga je bila, da se je v Metliki pred vojno začel graditi Dečji dom, kjer naj bi našli bivališče zdravilnega potrebni otroci. Gangl je bedel nad delom metliške predvojne folklorne skupine, metliške mestne godbe, po vojni pa je bil pobudnik ustanovitve Belokranjskega muzejskega društva in s tem posredno tudi Belokranjskega muzeja.

V Metliki se je vrnil leta 1940, da bi tu v miru užival svoj zasluženi pokoj, vendar so zanj hujša leta šele prišla. Leta 1943 je ob bombardiranju Novega mesta izgubil ženo in hčerko, 1944 ob vdoru Nemcev v Metliko je doživel pravi vandalski vdor v svojo zasebnost. Bil pa je leta 1944 med ustanovitelji Rdečega križa Slovenije in njegov prvi podpredsednik.

Po vojni so se razmere tako izpremenile, da se Gangl v njih ni več mogel znajti. Pa tudi oblast ga je vse bolj potiskala v ozadje, na rob dogajanja. Doživljal je huda razočaranja od ljudi, v katere je zaupal, in le redki so ga obiskovali in mu krajšali samotne ure. Vendar je pisal skoro do zadnjega dne svojega plodnega življenja.

ZVONKORUS

naše korenine

»Mamilo« za puščobne dni

Številne kočevske vasi pod Mirno goro so med vojno pogorele, tudi Vrčice, čeprav v njih niso živeli le Kočevčari. V večini teh vasi ni življenje nikoli več vzplamtelo. V Vrčice pa se predvsem v zadnjih letih zopet vrača. Gotovo tudi zato, ker imajo to prednost, da ležijo ob partizanski magistrali in ne na samotni jasi sredi roških gozdov. Danes šteje vasica že deset v glavnem novih ali prenovljenih hiš. V eni od njih živijo Štalarjevi, ki so se pred desetletjem tja preselili iz Novega mesta.

Gospodar Ciril Štalar je sicer domačin, rojen na bližnjih Selih. Čeprav je imel vse prej kot lahko mladost, so mu očitno ostali v spominu le prijetnejši dogodki, zato sta se z ženo Stanko tudi odločila, da jesen življenja preživita pod Mirno goro. Njegov oče, ki je bil Kočevčar, je že pred drugo vojno odšel v Nemčijo s trebuhom za kruhom. Kmalu mu je sledila mama, ko pa se je začela vojna, še vsi trije otroci. Ciril je v Nemčiji štiri leta obiskoval šolo in kose je po osvojitvi vrnil v domovino, je z grozo spoznal, da je slovensčino skoraj pozabil. A se je je v slovenski šoli hitro znova naučil. Iz tistih časov mu je ostal najbolj v spominu vedno prazen želodec. "V letih odrasčanja nas mama ni mogla nasiti. Nam otrokom je bilo hudo, njej pa še bolj. Zato sem si moral vsakdanji kruh zaslužiti sam. Pri dveh gospodarjih sem služil za pastirja, preden sem se odločil za šolanje v železničarski šoli v Ljubljani," razpreda spomine.

Kot ključavničar se je zaposlil na železnici v Novem mestu, kjer je po 38 letih dočkal upokojevitve. Že prej sta z ženo razmišljala, kako bosta preživela jesen življenja. Predvsem sta si želela miru, ki sta ga na Vrčicah našla obilo. V začetku se jima je zdelo, da ga je kar preveč. Oba sta se namreč prej veliko ukvarjala s športom. Ciril je balinal, igral šal, bil strelec, ribič. Vsega tega potem ni bilo. Zato sta z ženo začela kegljati v semiskem društvu upokojevcev, pravita pa, da bo na Vrčicah kmalu tudi balinišče. Čeprav sedaj nima več rekreacije, kakršno je imel v Novem mestu, pa se ji Ciril nikakor ni odpovedal. Hitro se je znašel v novem okolju, se mu prilagodil in zaživel povsem novo, morda še

veliko bolj ustvarjalno življenje. Z obema rokama je sprejel vse, kar mu je ponudila narava, zlasti gozd, na pragu katerega živi. Pa naj gre za gobe in druge gozdne sadeže ali za polhe. In ko tako stika po obširnih gozdnih pod Mirno goro, mu pogled uide tudi na leskovo šibje. Dobro ve, kje in kako raste in ko postajajo noči vse daljše, podnevi pa se megla vleče okrog hiš, zapne k traktorju prikolico in se odpravi v leševje. Odbira le leskove šibe, ki so gladke in starikave, ki so torej rasle počasi. Le takšne so namreč dobre za pletenje košar. In ko potem brije okrog vogalov, Ciril zakuri v svoji mizarški delavnici in plete. Košare, koše, majhne, velike. Vsak izdelek je unikat zase, v vsakem je kanček njegove neizmerno domišljije, izvirnosti, del njega samega. Takšnih unikatov je šlo ne le po Sloveniji, ampak daleč po svetu, vse do Amerike, na stotine. Vse je poklonil, doma ni ostalo skoraj nič. Žena je morala skrbno spraviti košarico, ki ji jo je naredil za velikonočni žegenj, sicer bi gotovo tudi ta že dobila nogo.

"Očitno sem zgrešil poklic, kajti bolj kot kovina me privlači les, iz katerega veje neiz-

merna toplina," se nasmehne. Ali pa mu je les toliko bolj pri srcu prav zato, ker je imel v poklicu opravka s kovino. "Kako prav mi pride vse, kar sem se naučil še kot deček ali pa slučajno spoznal pred davnimi leti. Spominjam se, da sem kot fantič opazoval mamo pri pletenju cekarjev. Po spominu sem pred kratkim poskusil sam splesti nekaj podobnega in uspelo mi je. Tone Tesari, žal že pokojni gozdar, mi je pred leti pokazal, kako se pletoje košare. Takrat si nisem mislil, da bi se s tem kdaj resno ukvarjal, a ko sem začel, me je tako navdušilo, da nisem znal nehati. To je kot mamilo, ko začneš, ne moreš končati, dokler ne vidiš, kakšen bo izdelek. Poleg tega pa to delo še prijeto pomirja."

A Cirilu ni do tega, da bi svoje znanje ljubosumno skrival le zase. Želi, da bi se ga naučilo čim več mladih. Vnučka Boška je že naučil teh spretnosti, med jesenskimi počitnicami pa sta njegovo delavnico zasedla sosedova fantiča Dejan Oven in Mihael Ivanuš. Prvo košarico sta še spletla s stričevo pomočjo, naslednje pa bosta lahko naredila že sama, saj ju je naučil tudi, kako pripraviti ves material. "Ne delam si utvar, da bosta fanta sedaj vsak dan pletla košare. Morda leta in leta sploh ne bosta prišla viter v roke, toda nekoč, morda celo, ko bosta že v poklju, se bosta le spomnila, kaj sem ju naučil. In tako kot meni bo mogoče tudi njima postalo na starost pletenje košev in košar dobrodošlo in koristno razvedrilo," pravi Štalar medtem, ko fantičema kaže, kako se morata z vitrami "sprehajati" med rebri bodoče košarice.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Ciril Štalar poučuje sosedova fantiča Mihaela in Dejana, kako nastane košarica

NAGRADA V NOVO MESTO IN TRBOVLJE

Žreb je izmed reševalcev 44. nagradne križanke izbral MARIJO VESEL iz Novega mesta in MILO MARTINČIČ iz Trbovelj. Veselovi je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Martinčičeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagradjenkama čestitamo.

Rešite današnje k. ižanko in jo pošljite najkasneje do 30. novembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 46. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 44. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravila rešitev 44. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: KALO, EPOS, ORIS, COLT, NIBELUNGI, FORMA, TIK, ISA, PTICA, WEST, MIR, AČ, ZDENKO KALIN, ANICA, RL, BAN, DIMITRIJ RUPEL, ANAM, ELEONORA, HARI, GONČAROV.

prgišče misli

Na Slovenskem smo ukinili dve misli. Misel o smrti in misel o poeziji.

B. ŠTIH

Ponos je brez barve, oblike in okusa, pa vendar ga je najtežje pogoltniti.

M. J. DANIELS

Dokler ne odnehaš, nisi izgubil.

E. JONG

Če bi bilo regrat težko pridelovati, bi bil željen na vsaki trati.

A. V. MASON

Ljudi naredimo zaupanja vredne le tako, da jim zaupamo.

H. L. STIMSON

NAGRADNA KRIŽANKA

46

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	VIDA PETROVČI	HRUP	WOLFGANG ? MOZART	KRAJ Z RUDNIKOM URANA	FILMSKA IGRALKA PAPAS	ČARGO IVAN	HITRO HLAPLJIVA TEKOCINA	STROKOV. NIJAK ZA KEMILJO	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST
POREDEN. NEUGAHN OTROK									NAŠ IGRALSKI DARE
VZPOSTAVITEV STANJA BREZ NAPETOSTI									
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	MRTVAŠKI ODER						PEVKA PRODNIK		
	REDKO MOŠKO IME						ODZAGAN KOS DEBLA		
ENOTNOST	SINKO, SINE						MAJHNO ZRCALO		
							KIKINDA		
							AM. FILM. IGRALC. HUNTER		
AVTOR: JANEZ KOGOVŠEK	GORA V MAKEDONIJI	EDVARD (LJUBKOVALNO) OBRI		UNITED STATES		MAJHEN RT			
VZIDANA PEČ Z ODPRTIM KURISCEM				ČRT. ORIS		NAJPO. POLNEJŠI VZOR			GLEDAL. IGRALKA TRACEVA
CESTNI ZAVOJ				VRELA VODA					VRSTA MORSKE RIBE
PREPROST PRIPOMOČEK ZA ORANJE									
				FRANC. SKLADAT. (MAURICE) TAKAŠI ONO					LADKO KOROSEC
PLEMSTVO									IVAN VIDAL
PROSTORSKO OMEJENA GEOGRAFSKA ENOTA									
									HLAPEC, KI OPRAVLJA HLEVSKA DELA

praktični
praktični
praktični
KRIŽ
Z

Koža pri šestdesetih

Ženska moša tudi v tretjem življenjskem obdobju skrbiti za svojo kožo. Takrat se ji mora celo še bolj posvetiti, saj je koža v šestdesetih letih zaradi slabe prekrvavitve sivkasta, tanka in občutljiva. Zato je dobro, da se odpoveste alkoholu in nikotinu, ki slabo vplivata na ožilje in s tem tudi na kožo. Zato pa vsak dan popijte veliko tekočine, saj je pri teh letih v organizmu skoraj za polovico manj vode kot pri dojenčku. Priporočljiva je uporaba preparatov za starejšo kožo, saj so v njih tako hranljive snovi kot vlaga, kar koža še kako potrebuje. Znanstveniki pravijo, da je kožo najbolje in najučinkoviteje ohranjati svežo in prožno od zunaj s kremami, ki jim dodajajo različne, tudi vitaminske snovi, od znotraj pa z vitaminskimi tabletami.

Izpadanje las

Proti izpadanju las ponujajo na trgu različne maže, ki so marsikdaj bolj drage kot koristne. Zato, če imate probleme z lasmi, za spremembo poskusite z drugačno prehrano. Drži, da je kvaliteta las podedovana, vendar dobivajo lasje moč za rast iz telesa, zato ni vseeno, kako se prehranjujete. In kaj koristi lepim lasem, hkrati pa tudi polti in nohtom? Predvsem jejte čim več kalčkov solate, zelja, špinaca, paradiznika, blitve, pora, korenčka in obilo sadja. Vsega tega v zimskih mesecih sicer ni moč dobiti, večino pa privoščite si veliko čim manj prečiščenega žita, še zlati prosa in ječmena. Pa obilo čebule, česna, namesto mesa sojo. Večkrat se odločite za orehe, lešnike, mandeljne, dateljne ter posušeno sadje, zlasti marelice. Jejte jajca, med in kvas. Vendar morate upoštevati, da so ta živila precej kalorična, zato jih morate všteti v obroke.

Cmoki iz krompirjevega testa

So priljubljena priloga k mnogim jedem, predvsem mesnim jedem z omakami. Potreujemo: 1 kg moknatega kuhanega krompirja, 8-150 g moke, 2 jajci, 1/2 žličke soli, malo naribanega muškata oreška, žemljo in 3 žlice surovega masla. Neolupljen krompir skuhamo, ga olupimo, takoj zmečkamo in ga stresemo na desko. Najprej ga potresemo z 2/3 moke in dodamo s soljo in muškatnim oreščkom razvržljani jajci. Zmes pregnetemo in jo zamesimo v rahlo testo. Žemljo narežemo na kocke in na maslu zlatorumeno opečemo. Testeni valj narežemo na približno 2 cm široke režnje. S pomoknanimi rokami oblikujemo iz njih cmok. V vsak cmok potisnemo kocko žemlje. Cmoke damo v slano vodo, ki narahlo vre, počakamo, da vzkipijo in nato nato pri zmernem ognju kuhamo odkrite 20 minut.

Odtajanje sadja je odločilno

Med ljudmi velja mnenje, da zamrzovanje ni najprimernejši način konzerviranja sadja. Slabe izkušnje izvirajo predvsem iz nepravilnega odtajanja, ki lahko močno poslabša kakovost - celo do neuporabnosti. Poskusi so pokazali, da je sadje najbolje odtajati v hladilniku, primerne pa so tudi mikropečice, ki imajo poseben program za odtajanje. Kot rečeno, je za presno sadje najbolje, da ga čez noč odstavimo v hladilniku in šele dve do tri ure pred uporabo damo v prostor s sobno temperaturo, vendar ne v bližino kakega vira toplote. Sadje za kompot prelijemo s toplo raztopino sladkorja in ga tako počasi ogrevamo, medtem ko zamrznjenih jagod in drugega podobnega sadja, ki služi za oblaganje slaščic, sploh ni treba prej odtajati. Da ne porjajajo, jih pokapamo z limonovim sokom ali potresemo s sladkorjem, to pa velja tudi za druge vrste sadja, ki bi ob odtajanju sicer hitro porjavilo.

Roka pravice se daljša

Če so se nekateri med policijsko stavko privoščili nedovoljenih voznih krivih, potem jim bo to sedaj veliko težje. Slovenska policija se je namreč opremila z desetimi novimi in zmogljivimi avtomobili znamke BMW, s katerimi so se dni pomogli policisti v ljubljanskem, mariborskem, krajskem, koprskem, celjskem, novogoriškem, postojnskem in novomeškem območju. Z vozili, kakršna ima tudi nemška policija, je naša policija še en korak bližje Evropi pa tudi voznikom, ki ji hočejo zaradi tega ali onega vzroka pobegniti. Ob novih vozilih in voznikih, ki so jih pred prevzemom vozil na novih vozilih inštruirali na letališču v Cerkljah ob Krki, jim bo to tudi uspelo. Hkrati je prometna policija prevzela štiri kombije, specializirane za nadzor prometa in reševanje ob nezgodah.

zanimivosti iz sveta

Porušena mojstrovina

Najbrž je med vsemi znamenitostmi na tleh nekdanje Jugoslavije poleg Dubrovniha in Bleda najpogostejše fotografiran motiv znameniti Stari most v Mostarju. Vitka linija šiljastega loka, ki se je lahko kot ptica v letu vzpenjal na deročimi in mrzlimi vodami Neretve, je navdajala z občudovanjem in občutkom lepega številne rodove popotnikov, v modernem času pa stotisoče turistov, ki so zavili z vročih dalmatinskih obal po dolini Neretve do mostarske kotline prav zato, da bi videli kamniti most, nekdanje stavbarsko čudo turškega cesarstva. Danes mostu ni več, ptica ima zlomljeno krilo. Prejšnji terek se je pod udarci topovskih granat visoki lok prelomil in zgrmel v deročo Neretvo. Barbarstvo, ki ta čas krvavo piruje po Balkanu, je slavilo.

Kot poročajo opazovalci Unproforja, naj bi bile za rušenje znamenitega mostu krive enote Hrvaške obrambnega zbor, torej pripravniki tistega naroda, ki se je še kako upravičeno zgražal nad barbarskim početjem srbsko-črnogorske vojske, ko je ta obstreljevala obzidje starega Dubrovniha ali rušila druge znane in manj znane spomenike kulturne dediščine. Vojska na Balkanu tako kaže svoj pozverenjeni obraz ne samo z ubijanjem in trpinčenjem ljudi, marveč tudi z uničevanjem tistega, kar je plod dela in znanja prejšnjih rodov ter materialno sidrišče duhovnosti. Kolikšna škoda je bila narajena kulturni dediščini, je zdaj težko oceniti, nobenega dvoma pa ni, da je ogromna. Žal je Stari most samo eden od spomenikov, ki ni preстал sedanjega balkanskega divjanja.

Mostar je kot upravno, gospodarsko in kulturno središče Hercegovine tesno povezan s svojim mostom. Ne samo da ima ime po njem, mostu čez Neretvo se mora zahvaliti tudi za svoj nastanek. Ustanovili so ga namreč Turki sredi 14. stoletja na strateškem položaju ob takrat še lesenem mostu čez Neretvo. Za časa sultana Sulejmana II. Veličastnega, ki je ukazal namestiti lesenega postaviti kamniti most, je Mostar postal utrjeno mesto z obzidjem, v mestu pa sta še razvila obrt in trgovina. V tem času je bilo zgrajenih več pomembnih zgradb, med njimi tudi Karadozbeгова džamija 1564, vendar je mesto dobilo pomen prav z izgradnjo kamnitega mostu.

Naloga, da premosti deročo Neretvo s kamnitim mostom, je bila zaupana graditelju Hajrudinu, učencu Kodže Mimara-Sinana, slovitoga turškega graditelja. Hajrudin si je most zamislil v značilnem turškem slogu s šiljastim lokom. Posebnost in drznost

zamislil pa je bila dolžina loka, ki premaguje razdaljo 28,7 metra. V tistem času je bil izredno drzen gradbeni podvig, ki mu skoraj ni bilo para v Evropi in ne v turškega cesarstvu, kjer dobrih graditeljev kamnitih mostov sicer ni manjkalo. Za gradnjo so uporabili oolitski in drobnoznamiti apnenec iz kamnolomov 5 kilometrov južno od Mostarja. Gradnja je potekala od 1566 do 1569. leta. Izročilo pravi, da Hajrudin pri sami slovesni otvoritvi novega mostu ni bil zraven, ker ga je bilo strah, da njegov gradbeni lepoteč ne bo zdržal obremenitve. Zatekel se je nekam severno od Mostarja in tam čakal na novice, kakšna je usoda drzne gradnje. Ko so odstranili poslednje gradbene opore, je most ponosno in čvrsto stal. Od tistega dne do prejšnjega tedna - celih 424 let.

V tem času so šle čez most številne vojne vihre. Most je doživel čase, ko so Mostar napadali Benečani iz Dalmacije, videl je upore proti Turkom, preživel vkoraka-

FOTO: M. MARKELJ

Stari most, ko se je še ponosno bočil nad deročo Neretvo.

nje avstrijske vojske ob aneksiji Bosne, ob koncu zadnje svetovne vojne je nepoškodovan preстал tudi hude boje med Nemci in ustaško-domobraskimi enotami, ki so branile Mostar kot pomembno točko na poti za umik iz Sarajeva. Če je preživel

napade tujih sil, pa ni preživel napada svojih, odmačnih ljudi, tistih, ki so z njim živeli, morda celo skakali z njega in tako preskušali svoj pogum in junaštvo. Morda je prav to najbolj žalostna stvar.

MILAN MARKELJ

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Bolečina v križu

Bolnik lahko po manipulaciji začuti izboljšanje, če pa po pravilno opravljeni manipulativni terapiji ni izboljšanja, obolenje ni primerno za ta način zdravljenja in najbolje je, da s tem več ne poskušamo. Zato strokovnjaki svetujejo, da po neuspelem manipuliranju oziroma če se bolečina še poslabša, zdravimo bolnika v bolnici.

Zdravljenje z zdravili

Zdravila, ki jih danes uporabljamo pri bolečinah v križu in išijasu so mnogoštevilna. Zdravniki jih predpisujemo vsakemu posebej glede na njegovo ugotovljeno stanje in težave. Razdelimo jih v tri velike skupine: sredstva proti bolečinam (analgetiki in antipiretiki), sredstva proti krčenju mišic (mišični relaksansi) in sredstva proti vnetju (antiinflatatorna sredstva). Vsa ta sredstva lahko damo v obliki tablet, praškov, svečk, injekcij ali pa kot mazila.

Bolečine, ki se pojavijo zaradi pritiska na živec, poskušajo organizem čim bolj zmanjšati. Mišice ob hrbtnici se napnejo, da bi preprečile vsake večje premik hrbtnice, da bi se tako ublažili pritisk na živec. Napetost mišic ob hrbtnici zmanjša bolečino, ne pomaga pa zdraviti obolenosti, temveč zdravljenje celo zavira. Napetost mišic namreč preprečuje, da bi se vretenca med seboj razmaknila in omogočila izbočenemu disku, da bi se vrnil v svoj položaj. Zato zdravnik da toliko sredstev proti bolečinam, da se te odstranijo ali vsaj bistveno omilijo. Zmotno pa je misljenje, da bolnik ne potrebuje torej sredstev proti bolečinam. Vemo tudi, da ena ali dve injekciji močnejšega sredstva zoper bolečine zadostujeta, da se odstrani mišična napetost, s tem pa se zmanjša tudi bolečina. Večina svetuje, da je potrebno bol-

nika "držati" v čim bolj brezbolečinskem stanju. Verjetnost ozdravljenja je tako mnogo večja.

Sredstva zoper vnetje delujejo proti bolečinam. Kortikosteroidi so najmočnejši in lahko bi rekli, da so do neke mere tudi najbolj nevarni. Če ta sredstva predolgo uporabljamo, pride do stranskih učinkov, kot so okrogel obraz, debelost, povečana kosmatost ali sladkorno obolenje. Hušje komplikacije pa so osteoporozna (razrahlanje) kosti, rana na želodcu in povečana dovzetnost za bakterijska vnetja. Zato se teh sredstev izogibamo. Zavedamo se namreč, da ne zdravijo obolenja, temveč samo vnetje pri pritisku na živčno korenino.

Ali pomagajo pri bolečinah v križu tudi vaje?

Rehabilitacija bolnika z bolečino v križu in išijasom predstavlja eno od najvažnejših nalog. Pri tem imajo vaje bistveno vlogo. Pri nenadno nastali bolečini ne pridejo v poštev nobene vaje! Program vaj naj bi se začel takoj, ko bolečine popuste, torej že v postelji. V začetku lahko vaje kombiniramo z ostalo terapijo, zlasti s masažo in obsevanjem. Telovadimo na ravni postelji. Če stanje bolniku dopušča, naj vaje potekajo na tleh, pokritih z blazinami, da je možnost gibanja večja. Telovadimo dvakrat dnevno. Tudi pri kroničnih ali ponavljajočih se težavah svetujemo vaje vsak dan. Priprani smo, da je to najvažnejša preventiva proti težavam! Vaje tudi preženejo misli na vsakdanje težave, kar prav tako pripomore k dobremu počutju.

V začetku lahko telovadimo v vodi, ker voda razbremeni težo telesa. Topla voda s temperaturo 32 do 34 stopinj je idealna za vaje v vodi. Razločevati pa moramo vaje za plavalce in neplavalce! Vaje za plavalce so v obliki enostavnega plavanja s spreminjajočim se stilom plavanja. Zelo ugodno za hrbtnico je plavanje v stilu kravla ali plavanje na hrbutu. Tudi obračanje telesa v vodi enkrat v levo, drugič v desno je priporočljivo. S tem se zlahkoto odstrani napetost v hrbtnici. Če pa nastopijo ponovne težave, ki imajo za posledico bojazan in negotovost v vodi, lahko to pripelje k ponovni oslavitvi oziroma napačni držbi. Priporočljivo je tudi igranje v vodi. (Se nadaljuje)

FOTO: I. POČKAR

ROKE - Roke so tisto nenadomestljivo iz preteklosti in današnjosti. Ročno se je počelo sto in sto del, ki jih danes opravijo strojčki in stroji. Od tisočernih opravek so roke Neže Merslavič iz rdeče hiše v Kapelah utrjene in zgarane, a vendar se v njih še pretaka vroča kri, ki ji ne da nikdar mirovati. Pred drugo svetovno vojno so njene roke negovale številne nečake in nečakinje, v vojnem času pa v izgnanstvu v Nemčiji opravljale delo otroške negovalke. Rok je bilo pri hiši vedno premalo, posebno pa je to pomanjkanje občutno danes. Na nekdanji močni in veliki kmetiji Neža sama vseh del ne more doteči. Poznamo tudi Nežo, ki je desetletja peš, otvorjena s sirom in smetano, hitela iz Kapel na brežiški trg in ki celo še danes redno oskrbuje svoje stalne odjemalce v Brežicah. (Pripravila: Iva-na Počkar, etnologinja v Posavskem muzeju Brežice)

Iz Trdinovih rokopisov

Gora Ljubenska polna nogradov - naj več in naj bolj roden je lipinček in belina. Zelenike skoraj nič, tla kraljevine in tičine ni. Na gori sila debele in mnoge travnice. Kranjskih rož posebno veliko. Ceste sim ter tje potlačene s trjem. Po nogradih raste mnogo sadnih dreves. Nogradi sploh dobro glešani ali v nekterih je dosti kamenja.

Rakov je dosti - V Baltovi vasi rakov in rib ni tako malo, kot se misli. Tiste rake, ki so manji od 10 palcev, mož prodaja po 9 x, tiste nad 15 p. pa lahko tudi po 20 x ali jih ni mnogo.

Bahata beračija - Kočevarji se obnašajo kaj košato in bogato, kedar pridejo iz tujstva zlasti iz Bavarije domu, ali so vendarle z vso to bahatarijo veliki berači in menda zato priklatijo se domu naj raje po noči.

Peče spet v modi - O s. rešnem telesu silen lišp povsod. Ženske skoraj vse v pečah, na premnogih kaj bogato omreženih in pripetih zgoraj v gizdav greben z brojnimi buckami. Peče bile so se že močno opustile, ali so zmogale zdaj zopet popolnoma svoje teknece - robce. Mreže in zobci silno dragi, zato velja taka praznična peča 5 f in še več.

Čeprav je v glavnem vsaj eden od staršev Slovenec, nekateri otroci, ki pridejo v šolo, ne znajo prav nič slovensko. Zato je Ferletičeva preteklo šolsko leto preuredila vse razrede. Tako obiskujejo prvi razred le tisti, ki ne znajo prav nič slovensko. To je po njenem edini način, da pridobijo nove učence, ki s pomočjo igre, recitiranja, filmov spoznavajo slovenski jezik. Uvedla je tudi sedmi razred. Dokaz za to, kako veliko je Darinki do tega, da se v Kanadi ohranja slovenščina, je tudi njen učenec za drugi razred osnovne šole z naslovom: "Drugi korak v slovenski jezik", pri pisanju katerega so ji bile precej v pomoč izkušnje iz angleške šole. Na ta način je želela pomagati učencem, kajti iz dneva v dan je spoznavala, da učbeniki, ki so jih dobili iz Slovenije, za te učence niso primerni. V okviru slovenske šole poteka tudi verouk, imajo pevski zbor, ob koncu šolskega leta pa izdajo časopis Odmevi. Letos je izšla že desetka številka. Starši so predlagali celo, da bi pričeli s šolo slovenščine za odrasle, a je doslej ostalo samo pri ideji.

Ferletičeva uči od 10. do 13. razreda slovenščino tudi v katoliški gimnaziji v Hamiltonu. Učenje slovenščine priznavajo kot uk katerega koli drugega tujega jezika, zanjo pa se odločajo tudi učenci, ki niso slovenske krvi in prej sploh niso znali našega jezika, pač pa so si med Slovenci našli fanta ali dekle. Da je zanimanje za slovenščino veliko, dokazuje tudi to, da se je v gimnaziji zanjo prijavilo trideset učencev, a jih je Darinka lahko sprejela le dvajset.

Društvo Slovenski park

Seveda se zagnani in zavedni Slovenci iz Hamiltona in njegove okolice ne združujejo le v fari sv. Gregorija Velikega, ampak je lahko za zgled mnogim, tudi marsikateremu društvu v domovini, njihovo društvo, ki so ga poimenovali Slovenski park. Prihodnje leto bo praznovalo tridesetletni dan, vanj pa je včlanjenih sto trideset družin. Pogoj za članstvo je, da je vsaj en družinski član Slovenec. Filozofija društva pa je, da ni pomembno, kakšnega prepričanja so njegovi člani. "Če

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše 13

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

hočes komu vsiliti prepričanje, potem pojdi poskusit k šanku, ne pa v društvo!" pravijo "stari mački" v društvu. Predsednik Ivan Zupančič iz Račne pri Grosuplju, blagajnik Franci Majzelj iz Metlike ter predsednik slovenskega lovskega društva "Elk" Ivan Plut iz Metlike z ženo Vera, Kolarjevo iz Bušnje vasi pri Metliki, s ponosom razkažejo Slovenski park na križišču cest med Torontom, Hamiltonom in Kitchenerjem.

Pogovor pred glavno stavbo v Slovenskem parku. Od leve proti desni: Franci Majzelj, Vera in Ivan Plut.

Park leži nekako v geografskem središču med pomembnejšimi mest v južnem Ontariu, zato ne čudi, da so vanj včlanjeni številni Slovenci iz tega dela Kanade. In vsi imajo biti na kaj ponosni! Na okrog 18 hektarjih so zgradili dom z dvorano za nekaj sto ljudi, športna igrišča, dvoje jezer in kapelo, v kateri je poleti vsako nedeljo maša. V njej je vgrajena tudi plošča v

NAŠA ZGODBA

GOŠA: KRUH NAŠ VSAK DANJI

S sestro sva vezali mladije v njenem vinogradu. Zasliali sva ropot avtomobila gori pri zidnici. Sestra je odgnala trije, da je videla do zidnice in čez čas dejala: "Franc je, pa... oče... stari oče njegove žene." Pogledala je na uro in dodala: "Saj je čas za malico. Pridi, greva gor!"

Po kratkem pozdravu in predstavljanju smo sedli za mizo. Sestra je prinesla polič vina, mesa in kumarice, nazadnje pa je položila na mizo še hleb svežega domačega kruha. Opazila sem, s kakšno pozornostjo se je zazrl v hleb stari oče. Sestra je sedla, z desnico prijela nož, z levičo pa segla za hlebom. Starček je pridržal njeno roko, rekoč: "Gospa, smem jaz?"

"Ja, seveda, seveda," je presenečeno odgovorila sestra.

Starček je vzel nož in nato počasi, s spoštovanjem do kruha dvignil hlebec ter rekel: "Po zelo dolgem času imam spet čast prvi zarezati v hlebec sveže dizečega, v kmečki peči pečene kruha." Nato je po stari kmečki navadi naredil z nožem po hrbtni strani kruha križ in nato zarezal vanj.

"Veste, ko sem bil mlad," je nadaljeval stari oče, "sem hodil opominjat knete, koliko davkov se niso plačali. Prišel sem v neko hišo, kjer je bilo doma samo drobno dek-

letce. Ko sem prišel v njihovo sobo, mi je tako prijetno zadihalo po svežem kruhu, da sem takoj dejal: "Pri vas ste pa danes pekli kruh." Drobno dekletce je vzelo izpod prta hleb in mi ga ponudilo, rekoč: "Nate, odrežite si!" In res sem odrezal. Pa še mrzle studenčnice sem se napil. Oh, joj." Čez čas je še nežno dodal: "Kako dobro dekletce... Gotovo je danes dobra žena in mati..."

Ko je govoril, se je v meni živo prebudil spomin, in ko je končal, sem rahlo razburjena od presenečenja dejala: "Gospod, tisto drobno dekletce sem bila jaz." Ne vina, vodo bi pil," ste dejali, ko sem vam ponudila vina."

Vsi trije so se presenečeni ozrli vame. Spet se je oglasil stari oče: "Zelo dobra žena in mati morate biti." Opazila sem nečaka, ki je prepričljivo pokimal z glavou.

FOTO: M. MARKELJ

MAJINE PRAVLJICE

Moja mama me nekoliko spominja na Cankarjevo mater. Ob nji smo se otroci naučili brati in pisati. Poročila se je pozno. V času rojevanja se je vsako leto rodil otrok, nato vsako drugo. Kot kmečka mati je bila za tiste čase dovolj razgledana. Dobro se spominjam, kako prav in hitro je znala računati na pamet.

Otrokom je znala pripovedovati pravljice iz knjig pa tudi izmišljene. Imela je bujno pravljico o deklici Zlatolaski. Povest o siroti Jerici in njeni maček je pripovedovala tako doživeto, da smo vse verjeli, in tako ganljivo, da sem si skrivaj brisala solze. Tudi zapeti je znala in otroci z njo, in to vse vrste pesmi, od cerkvene do ljudske, med vojno tudi vojaške. Znala je na pamet več dolgih pesmi še iz šole in jih lepo deklamirala.

Najbolj se spominjam brata

Lojza. Ta je napeto z odprtimi usti poslušal materine zgodbe, da je ob tem pozabil, da je lačen. Bil je namreč vedno lačen. In na koncu pravljice je navadno rekel: "Ja, kuga pa pol?" Nikoli mu jih ni bilo zadosti. Mama pa, če je bila pravljica taka, da se je lahko končala z ohceto, je rekla: "Potem pa je bila ohcet in sem bila nanjo tudi jaz povabljena, če ne verjameš, pa poglej, da imam še sedaj mokra usta." Ali pa je končala tako, da je začela pripovedovati od steklega polža in nore gliste. Po obeh koncih smo bili jezni, prvo ni bilo res, drugo pa je brez konca.

To so bile pravljice za lahko noč ob dolgih nočeh, ob boleznih in če je imela čas za pripovedovanje. S tem je prihranila marsikak košček kruha. Ob njenem pripovedovanju smo otroci odrasčali in odrasli ter odšli v svet.

KNJIŽNA POLICA

Slovenska narečja

Slovenščina je med slovanskimi jeziki na predzadnjem mestu, če za kriterij vzamemo številno ljudi, ki jo uporabljajo za medsebojno sporazumevanje, vendar pa stoji na prvem mestu, če za merilovzamemo njeno narečno razčlenjenost. Strojnovnjaki ugotavljajo, da ima slovenski jezik kar 41 narečij in izrazitejših govorov, ki so porazdeljeni v sedem večjih narečnih skupin. V tem pogledu je slovenščina za jezikoslovce izredno zanimiva in bogato polje za raziskovanje. Narečja se namreč razvijajo spontano, ne da bi se ljudje zavedali, kaj se z njihovim jezikom dogaja, strojnovnjak pa v tem čudovitem naravnem neusmerjanem razvoju odkriva in preverja jezikovne zakonitosti. Jezikoslovcem, slavistom, študentom, učiteljem in učencem ter še komu je namenjena knjiga prof. dr. Tine Logarje SLOVENSKA NAREČJA, ki jo je te dni v zbirki Cicero izdala Mladinska knjiga.

Gre pravzaprav za komplet, ki vsebuje knjigo, štiri zvočne kasete in zemljevid narečij na slovenskem etničnem ozemlju. Knjiga je v bistvu 2. izpopolnjena in razširjena izdaja istoimenske knjige, ki je izšla pred skoraj dvajsetimi leti. Osrednji del knjige predstavljajo fonetični zapisi narečnih besedil. Velik del objavljenih besedil je nastal ob delu seminarja za slovensko dialektologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, posneli in zapisali so jih študenti, prof. Logar pa jih je pregledal, ponovno zapisal in pripravil za tisk, nekatera pa je tudi sam posnel na terenu. Zapisi niso zanimivi le z jezikoslovnega stališča, ampak tudi z vsebinskega, med njimi so pripovedke in pravljice, opisi šeg in opravil, prigode, spomini. V knjigo s posameznimi zapisi žal niso zajeta prav vsa slovenska narečja, ker zapisi avtorju ali niso bili dostopni ali pa se mu tisti, ki so bili, niso zdeli primer- ni za objavo, ker so premalo vsebinsko zaokroženi in zanimivi. Branje transkribiranih zapisov je za običajnega bralca seveda precej težavno, zato sama knjiga zanj ni tako zanimiva, drugače pa je s

priloženimi štirimi kasetami, saj za odkrivanje slovenskega narečnega bogastva ni potrebno drugega kot kaseto vložiti v kasetofon in ji prisluhniti.

MILAN MARKELJ

Vrtna umetnost sveta

Vrt je eden najčistejših človekovih užitek, brez vrtov bi bile zgradbe in palače le surovo rudi kodelstvo. To misel potrjuje tudi ena najodličnejših knjig letošnjega 11. slovenskega knjižnega sejma z naslovom VRTNA UMETNOST SVETA, ki jo je napisal prof. krajske arhitekture na Biotehniški fakulteti Dušan Ogrin., izdala pa založba Pudon v sodelovanju z EWO. Pri tej monografiji, ki je hkrati izšla tudi v angleški in ameriški izdaji, nikakor ne smemo prezreti Gorenjskega tiska in Grafike iz Ilirske Bistrice, ki sta prispevala svoj delež k odličnosti knjige.

Dušan Ogrin je dobra tri desetletja zbiral študijsko gradivo za to sijajno, celovito in pregledno delo. Lotil se je področja, ki zajema ves svet in vso človeško zgodovino. Vrt je namreč najzgodnejša oblika človekovega urejanja prostora, domnevajo, da ga je človek začel urejati celo pred gradnjo kolibe. V večtisočletnem zgodovinskem razvoju je nastala dediščina neprecenljive vrednosti, nemalo tudi zato, ker je urejanje vrtov kmalu postalo stvar ugleda, moči in blišča vladarjev. Med 2000 najimentionejšimi vrtnimi stvaritvami naj navedemo le tri: Hadrijanovo vilo z vrtom v Tivoliju pri Rimu, versajske vrtove Ludvika XIV. pri Parizu ter Tadž Mahal, nagrobni spomenik v Agri v Indiji. Vse te dosežke človekove ustvarjalnosti je prof. Ogrin, reden gost in predavatelj na mnogih evropskih in ameriških univerzah, sam preučeval, študiral in fotografiral. Njegove odlične barvne fotografije in izbran tekst se izvrstno dopolnjujejo, saj je avtor knjigo tudi sam oblikoval.

In kakšen je slovenski delež v tej vrtni bogatiji? Večji kot bi pričakovali, saj smo imeli dokaj bogato preteklost tudi na tem področju. Žal smo veliko zanemarili. Tako usodo je doživela naša največja dragotina, baročni vrt ob gradu Dornava pri Ptujju, ki bi ga bilo treba čimprej obnoviti, sicer bo škoda nepopravljiva.

MARJAN LEGAN

ki sicer živi v Kitchenerju, pripoveduje o društvu, ki mu predseduje, in raznih lovskih zgodbah, ki so v Kanadi prav tako zanimive kot pri nas. V 24 letih, kolikor slovensko lovsko društvo obstaja, so člani kupili 110 hektarov gozda, v katerem lovijo srne, loše, jelene. Danes šteje društvo 32 članov, pogoj za sprejem v članstvo pa je, da je bodoči član strelček. Plut je tudi mednarodni lovec, če bi temu lahko tako rekli, saj je bil na lovu celo na Kubi, v lovšču Fidela Castra, ki meri devet tisoč kvadratnih kilometrov, namenjeno pa je le turistom in Castrovim delegacijam. Čeprav je imel za vodičko pri lovu mlado domačinko, ki je znala toliko angleščine kot on španščine, sta se vseeno sporazumela toliko, da je bil lovski plen kar obilen.

Pogovora o Slovenskem parku in delu slovenskega življa nasploh se ne moremo orestiti niti potem, ko nas Franci Majzelj po skrbno načrtovanem obisku v Hamiltonu in okolici povabi v svoj prijetni dom v Stoney Creeku v hamiltonskem predmestju. "Moja hiša ni razkošna, prej majhna, a vedno polna ljudi, ki so jim na stežaj odprta vrata," se nasmevne Franci, ki mu ni nikoli žal časa, ko je potrebno kovati načrte in poprijeti za delo v dobrobit Slovencev. Razkaže vrt, na katerega je kot pristen Belokranjec zasadil vinsko trto, pa klet, kjer diši po šunki in kjer vari pivo. Žena Marica nosi za nami različne dobrote, Franci pa naju vodi od vitrine do vitrine, pokaže fotografije in govori o otrocih. Sin Denis igra v nogometni in odbojarski ekipi slovenskega športnega kluba "Slovenija" iz Hamiltona, ki v Kanadi nekaj pomeni. V odbojki so dosegli 3. mesto v Ontariu in 1. mesto v vzhodni Kanadi. V nogometu pa so v vrhu kanadske lige. Hčerka Mary-Ann se odpravlja na tombo bingo, z izkupičkom katere Slovenci vzdržujejo kulturo, šport, izobraževanje in dom starejših. "Srečni smo, ker vemo, da nismo sami, saj Kanada podpira etnične skupnosti. Možnosti, ki nam jih daje država, je veliko, le izkoristiti jih moramo," Majzelj ne skriva zadovoljstva.

Lov tudi v Kanadi vznemirja

Ob kramljanju in sprehajanju po parku, ki bi si ga lahko v Sloveniji le želeli, Ivan Plut, po rodu Metličan,

Spomini preveč bolijo, da bi jih odnesla v grob

Še en odmev na pismo s tem naslovom (DL 28. okt.)

V imenu SKD Šentrupert odgovarjam pisec članka Mariji Peterlin: Med drugo svetovno vojno, priznavamo, so se godile krivice in grozote. Vendar mi smo mlajši in nismo krivi. Naša dolžnost je, da zadostimo želji tistim sinovom naše domovine iz Šentruperta, ki so umrli mučeniške smrti, pa so njihovi zemeljski ostanki razstreseni neznano kje, v brezinih in goščavah. Umirali so pa tudi za domovino in vojni in po vojni. Postavili jim bomo na javnem kraju spominsko ploščo s seznamom vseh zamolčanih krajanov. S tem bomo priznali, da so to bili tudi poštene ljudi, zavestni Slovenci, kristjani, ki zaslužijo pogrebni obred, kakor se za človeka spodobi. Svoji umrlih niso vedeli, kdaj so umrli, niso smeli za njih javno žalovati in ne nositi žalne obleke, saj bi bili zaradi tega tudi oni v smrtni nevarnosti.

S trditvami Peterlinove ne soglašamo, saj niso popolnoma točne, nekateri so našli smrt v drugačni obliki.

O Lojzetu Grozdetu pa naslednje: Grozde je bil v Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano dijak zadnjega letnika gimnazije. Bil je dvajsetleten fant, nadarjen, revnih staršev, poznal deset božjih zapovedi in po njih živel. Umril je na zelo krut način. Ni bil izdajalec, to je splošno znano, le misel je drugače, ker je bil globoko veren. Njegov grob je zelo obiskan, ob grobu ljudje molijo, ga krajsijo s cvetjem, prižigajo luči in se mu pripravljajo v molitvi. Ko bi ljudje, ki so vse to delali, poznali in spoštovali deset božjih zapovedi, ne bi bilo nikdar zločina na slovenskih tleh.

Pustimo zgodovinarji in pravnikarji za sedanjice in bodoče rodove. In naj ne bo nikdar več vojne!

Za nas pa velja rek: Čim manj je strahu pred oblastjo - tem bolj je mogočna.

Za odbor SKD Šentrupert: JANEZ LIVK

Pripis: Sporočamo, da v bodoče ne bomo odgovarjali na noben dopis.

ŠENTJERNEJSKIM BORCEM

V 45. št. Dolenjskega lista je bil v rubriki pisma bralcev objavljen članek z naslovom: ŠENTJERNEJ: ŽRTVE SO NAM UKRADLI. Krajevni odbor Slovenskih krščanskih demokratov Šentjernejske strinjal je izjavami v članku. Posebno podpiramo pričakovanja, da bo kriminalistična služba tako podlo početje, ki se dogaja v Šentjerneju in tudi drugod po Sloveniji, kjer so napisana imena pozabljenih vojnih žrtev, raziskala in predala sodišču v obravnavo ter podleže javno imenovala. Nedopustno pa je, da KZ ZB NOV Šentjernejske vedno uporabljajo obtoknico brez dokazov za blatenje naše stranke. Razumemo, da je po tolikih letih enoumja težko preiti na nov način razmišljanja, vendar je to najin potrebno.

KRAJEVNI ODBOR SKD ŠENTJERNEJ

Michnik o spravi

Iz intervjuja poljskega oporječnika A. Michnika The New York Review of Books

• Pri nas je nastala nova kategorija državljani, "pravničnikov čistih rok", ki so se leta in leta izogibali kakršnemu koli političnemu konfliktu. Medtem ko so oporečniki zapirali, so ti pravničniki čistih rok živeli in delali v vsem, v okviru uradnih, legalnih struktur.

• Nikdar nisem stopil v komunistično partijo - pa vendar se mi zdi, da je želja po kaznovanju, ki obseda ljudi čistih rok, absurдна, nezdrava in popolnoma nezdržljiva s krščansko moralno, logiko in preprosto človeško dostojnostjo.

• Vsakdo ima pravico, da je pošten - celo prestrašen, vendar pa nima pravice, da obsaja tiste, ki so bili pogumnejši.

• Ne verjamem v krepko pravništv. Krepkost se ne napuhuje, ne pravihčuje je meščevalnost, ne neti sovražstva, temveč si prizadeva za razumevanje, spravo in odpusljanje.

“Kruh ali topovi” ni lažna dilema

Izvilleček iz odmevne razprave o proračunskem memorandumu, ki ga je imela v državnem svetu poslanka dr. Mateja Kožuh-Novak, doma iz Novega mesta

Letošnji proračunski memorandum je sicer dobro pripravljen, vendar je le skupek potreb. Ne dvomim, da nam vse to, kar piše v memorandumu, ni potrebno, trdim pa, da je naši pameti prepuščeno, da se odločimo, ali so prioritete, ki nam jih postavlja vlada, prave. Mislim, da je postavljanje prioritete ključni problem letošnjega memoranduma.

Kolegi, ki ste z menoj sedeli v raznih odborih, veste, da sem se odločno zavzemala, naj bi se drugo leto ne povečevala sredstva za obrambo, ne povečevala zaradi tega, ker nismo dobili nobene ocene, v kakšni nevarnosti smo, v kakšni nevarnosti, pri-

• **Sprašujem se: koga zastopa ta vlada? 650 tisoč otrok ne, zaradi tega, ker ob tem, ko s tako benevolenco namenja denar za orožje, ves čas pritiska na Državni zbor, da ne smemo razširiti pravic na področju otroškega dodatka; 450 tisoč upokoženec ne, ker, kot smo prebrali, bodo del prihranka drugo leto nosili ravno upokojenci; ženski ne, ker nas postavljajo pred nemogoče nalogo, da skušamo obdržati družino, da skušamo vzgajati otroke, da skušajo rojevati otroke z vsak dan tanjšim žepom; in 135.000 brezposelnih tudi ne, saj jim jemlje tiste osnovne pogoje za preživetje, ki jih ta hip še imajo, pa smo že slišali, da jih nimajo več! Očitno zastopa samo tistih 35.000 bogatašev, ki so si letos lahko nabavili luksuzne avtomobile iz tujine!**

čakujemo, da bomo drugo leto. Ker nismo dobili ocene, kaj lahko branimo z orožjem, ki ga nameravamo kupiti, koliko časa se lahko branimo in koliko bi nas stalo - to je še nekdo drug načel pred časom v parlamentu - če bi plačali značni nadzor sosedom, ki so za to že opremljeni.

Trdim, da smo tako majhna država, da se pri oboroževanju nikakor ne smemo obnašati tako kot velike države. Včeraj sem govorila z 28 let staro delavko Rika, eno od 1.300 ljudi, ki so oktobra 1992 odšli na čakanje. Zadnja plača - gre za 28 let staro samohranilko - ki jo je dobila sredi leta za januar, je bila 15.000 tolarjev! Od oktobra lani je ostala na hrbtu svojih staršev odrasla ženska z otrokom; če staršev ne bi imela, ne vem kako bi preživala.

Oktobra letos je prišla na zavod. Tam so ji jasno povedali, da sredstev, s katerimi bi se lahko doizobrazila ženska s srednjim izobrazbo, ni. Sredstev ni, da bi lahko poizkusila s svojim poslom, in tako, kot je proračun za 1994 narejen, jih tudi drugo leto ne bo. Sprašujem se: kako bomo lahko šli na teren? Kako bo šel moj kolega iz Ribnice k tem 1.300 delavcem in jim povedal: "Fantje, žal, denarja za aktivno pomoč pri vaši nezaposlenosti ni, ker smo ga porabili za nakup letal", resno se sprašujem, če bodo ljudje to obrazložitev sprejeli.

Rečeno je bilo, da se tisti, ki zagovarjamo druge prioritete, odzivamo pretirano čustveno. Mislim, da je ču-

stvo, ki najbolj škodi človeštvu, pohlep po oblasti in po denarju! Takih čustev srečujem vsak dan na slovenski televiziji preveč. Ljudje, ki taka čustva izražajo, se ne jokajo in ne smejejo. Gledamo maske, brezizrazne maske, ki nam dajejo vedeti samo to, da jih ne Državni zbor ne ljudstvo popolnoma nič ne briga, da bodo delali tako, kot sami hočejo. Teh čustev se bojim. To so nevarna čustva, ta čustva netijo vojne in ubijajo otroke.

Kaj kupujemo s tem orožjem? Trdim, da varnosti ne, ker smo premajhni in imamo premalo denarja, da bi se lahko tako zaščitili, da bi se obranili napadalca. Trdim, da kupujemo samo petelinja peresa, da se skušamo nakiriti tako, da se bo petelin z druge strani meje ustrašil naše bojevitosti. Pozabljam, da imajo ti petelini na naši južni meji dve leti prakse, da so vsak dan bolj kruti in da jih svet ves čas podpira v tem, da se spleča osvajat. Zato mislim, da je izjemno pomembna obrambna politika, ki je pa v memorandumu ne zasledim: vzgoja diplomatov. Sprašujem vlado, koliko sredstev je namenila v letu 1994 za pošiljanje mladih strokovnjakov v tujino, da bi se vrnil čez nekaj let kot izobraženi diplomati. Koliko sredstev namenja Univerzi v Ljubljani, da bi začela s pospešenimi specializiranimi programi vzgoje diplomatov. To, mislim, je za majhno državo prava obramba. Pri tem sploh nisem proti obrambi z orožjem, vendar mora biti v obliki splošnega ljudskega odpora, da bomo vsi vedeli, kako ravnati, če bo prišlo do agresije.

Se eno reč, mislim, moram povedati. Letos smo vzdržali brez tega orožja. K sreči smo že v novembru. Mislim, da smo v preteklosti dovolj pokazali, da smo v gospodarski stiski, v kakršni smo, sposobni zdržati tveganje še eno leto.

Resnično. Včeraj so govorili naši

vladni ljudje, da je dilema kruh ali topovi - lažna dilema. Lažna dilema je za tiste s polnimi želodci, za tiste, ki se vozijo v BMW-jih in blindiranih avtomobilih in ki imajo toliko proračunskega denarja, da si kupujejo telesne stražarje. Za te, je to lažna dilema, za delavce Rika pa je to zelo zelo resna dilema!

Dr. MATEJA KOŽUH-NOVAK

Novo smetišče - kot v posmeh

Soodgovorni tudi gozdarji

V zadnjih dveh letih je bila na območju Loškega potoka sanirana večina divjih odlagališč. Tudi centralno odlagališče, ki je baje ogrožalo nižje ležečo podtalnico v ribniški dolini, je v celoti odstranjeno. Seveda gre za zgled za odstranitev smetišč predvsem krajevni skupnosti in višjim letnikom osnovne šole dr. Antona Debeljaka. Krajevni organi so postavili tudi dovolj zabojnikov, za reden odvoz pa skrbi ribniška Komunala.

Ze letos na pomlad pa se je pojavilo novo smetišče, in to v neposredni bližini zadnjih hiš naselja Hrib, ob regionalni gozdni cesti Loški potok - Jelenov Žleb. Kot v posmeh narovarstvenikov in požrtvovalnih prostovoljcev: dobrih 800 m od nastavljenih zabojnikov, kjer je možno tudi delno sortiranje smeti, predvsem pa je dovolj prostora in odvozreden.

Predlogo bi bilo naštevanje, kaj vse smetišč vsebuje, zanimivejši bi bilo vprašanja, kaj se plete in kakšen namen ima odlagatelj (ali odlagatelj), ki z vsvo mogočo šaro kazni idilično okolje.

Del odgovornosti nosijo tudi gozdarji in skoraj ni dvoma, da ti vsaj sumijo, kdo to odlaga. Menimo, da bo ta zapis pospešil očistitve.

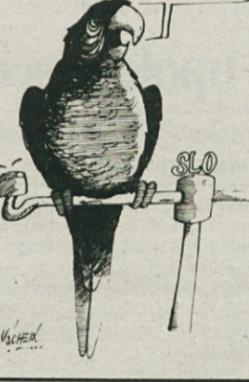
A. KOŠMERL

• Nič ni bolj žalostnega od življenja ženske, ki ne zna biti nič drugega kot lepa - kajti nič ni bolj minljivo kot lepota. (Fontenelle)

• Tudi z žulji je mogoče dobro služiti. To najbolje vedo pedikerji. (Jurij)

Ujetega ptiča osamosvojitvena tožba

KURBE, LOPOVI, KURBE, LOPOVI...

Drugače o denacionalizaciji

Je bilo res vse premoženje pridobljeno pošteno, ko pa vemo za oblike goljufij - Primer izseljencev

V prvih povojnih letih se je iz Amerike, Kanade in drugih držav vrnilo v rodni kraj na desetisoče Slovencev, ki so nekateri že nad trideset let prebivali v tujini ob najtežjem delu, največ v rudnikih in gozdovih.

Tudi to je znano, da je večina teh v prvih povojnih letih ogromno prispevala. Znana je na primer izgradnja mladinskega okrevališča v Ljubljani, ki je pozneje postalo pediatrična klinika in je menda še vedno. Sindikalni prispevki - dokumenti še obstajajo - so romali v Slovenijo, in to v nemajhnih zneskih. Izseljenci so hoteli pomagati porušenim domovini in tudi to je bil vzrok, da se je večina odločila za vrnitev že v letu 1947 ali nekoliko pozneje.

Domovino so zapustili v težkih recesijskih časih z namenom, da si doma po letih garanja izboljšajo življenje ali da poplačajo do vratu zadolžene kmetije in kajže. Vračali so se tudi, ker so verovali v neko drugačno demokracijo in so ji hoteli pomagati, ne glede na ideološko prepričanje.

Pa so prav zaradi tega patriotizma nasledili propagandni in tako rekoč že pred odhodom ali na ladji

zamenjali težko prislužene dolarje za ničvredne dinarje, za kar so sicer prejeli neke vrednotnice, ki pa niso (vsaj znano ni) nikoli bile vnovčljive. Poznan je človek, takih pa je še več, ki je tako zamenjal prek 40.000 CD, po vrniti pa mu je komaj ostalo, da je prekril napol podrti bajto.

Danes je zahtevkov za denacionalizacijo toliko, da se država utaplja v njih. Za vse zahtevke trdijo, da so pravični, še nikjer pa nisem zasledil, da bi kdo napisal, koliko krivic je bilo povzročenih že pred vojno. Nič se ne pokesa, da je bila večina posestev pridobljena z goljufijo, z zadolževanjem pri nekaterih veljakih, in ni malo primerov, ko je šel grunt na boben zaradi frakeljčkov, včasih pa zaradi še bolj banalnih vzrokov. Nič manj ni bila usmiljena posvetna gospoda, ki je bila v večini krajev politika, bančnik, trgovec in v imenu vere edini pravoverni voditelj neukega ljudstva.

Torej so bili tudi ameriški povratniki iz prvih povojnih dni nehoti žrtve nacionalizacije najpogostejšega tipa?

N. L.

Še: Zeleni “pogoreli” v Kužlju

Odgovor na odgovor dr. Dušana Pluta in Boža Flajšmana (Dol. list 4. novembra)

Podpisnika odgovora v uvodu pišeta, da odgovarjata na moja prispevka “Zeleni pogoreli v Kužlju” in “Nadaljevanje kot v kriminaliki”. Menim pa, da nimata kaj odgovarjati, saj sem v Kužlju bil in napisal, kar se je tam dogajalo, pa tudi ostali podatki so iz zanesljivih virov. Zato nimam kaj spreminjati. Kljub temu obema piscema le nekaj pripomb:

Kaže, da imata pisno soglasje 20 krajanov Grivac obe nasprotujoči se strani, na zadnjem sestanku (o njem sem poročal) s temi krajanji pa je bil proti posodobitvi kolovoza po nižinski iniačni le en krajan, ki pa je govoril nepooblaščen še v imenu dveh krajanov.

OBKOLPSKE CESTE PETRI- NA - KUŽELJ ni potrebno primerjati z obmorsko cesto Koper - Izola, saj bi pisca imela boljše primerjavo skoraj na domačem pragu. Na odseku ceste Dol - Radenci v črnoma-ljski občini namreč poteka letos posodobljena cesta ponekod res tik ob Kolpi in tudi res kazi naravo, pa noben od obeh podpisanih niti njuna stranka ni protestiral.

STRAHOPELNO BLOKIRANJE S TEŽKO MEHANIZACIJO Plutovih zelenih in ribičev so - po zagotovitvi izvajalca del - povzročili sami Plutovi Zeleni, ker so vozili mimo table, da je tam gradbišče in da je prevoz prepovedan za vse razen za lokalni dovoz. Poleg tega izvajalec del trdi, da ni šlo za težko mehanizacijo, ampak le kamion “unimog”, ki ni nikakršen buldožer. To bi lahko tudi pomenilo, da imajo narovarstveniki težave z vidom, saj so na sestanku Odbora za infrastrukturo državnega zbora tudi s fotografiranim hrvaškim bregom Kolpe zatrjevali in dokazovali, kako “uničujejo slovenski breg Kolpe”. Ta laž je gotovo vsaj delno botrovala sklepu, da mora investitor pridobiti za nadaljevanje del lokacijsko in gradbeno dovoljenje.

Kaj je bilo s PLAKATOM ZELENIH, ne vem: Gotovo je, da so

zeleni imeli zaradi izgubljenega plakata manj škode, kot jo je že doslej utrpel izvajalec del, ker so mu “nez-nani storilci” poškodovali najprej dva stroja, potem še policisti unimog, ki je bil v “blokadni”, za nameček pa so strokovnjaki za stroje, ki so prišli minuli petek popravljati rokovoplač in valjar izvajalca del, ugotovili, da je še “nez-nani storilec” (pravijo, da vedo kdo, a še nimajo dokazov) v tanka za gorivo obeh strojev natresel sladkor ali sol, zaradi česar je prišlo do okvar.

Kar se tiče ZELENE OBKOLPSKE CESTE, je domačini doslej niso preprečevali, ampak so prosili zanjo, a je niso dobili, zato so sami in s pomočjo občine začeli urejati kolovoz. Po mojem mnenju imajo do tega vso pravico. Povsod po slovenski in hrvaški strani Kolpe potekajo posodobljene ceste, pa noben “zeleni” ni do-slej protestiral zaradi tega. Le v češkovski občini take ceste ni bilo in je še vedno ni od Petrine navzgor do Duge, kar je nepravilno do teh prebivalcev. Prebivalci na tem območju so namreč prepuščeni na milost in nemilost hrvaškim policistom in carinikom. Kaj doživljajo, sem že opisal. Obeta pa se še hujske, saj razmere na Hrvaškem niso najboljšje in tudi odnos Hrvaške do Slovenije ter tudi do Sveta Evrope precej šepa, kar potrjujejo tudi najvišji državni predstavniki, ki so v zadnjih dneh in tednih obiskali češkovsko občino.

Prepričan sem tudi, da posodobljene kolovoze od Petrine do Mirtovičev ni nobena nevarnost za okolje in da promet po njem ne bo večji, kot je bil pred okoli sto leti, saj so vasi ob tem kolovozu že skoraj prazne. Tudi gospodarski dejavnosti tu ni, čeprav so pred sto leti bile. Prislujtno 81-let-nemu Jožetu Ožaniču-Jarkinu iz Kužlja, ki pravi!

“Mož moje tete Katarine, ki je prevzela kmetijo v Ograji, se je pisal praznjo. Doma je bil iz Bistre pri Borovnici, delal pa je na žagi v Srobot-

Čigava je športna dvorana v Leskovcu?

Prav, da ni več samo RK Krško

Zgrajena je bila tudi s samopri-spevkom krajanov KS Leskovec, normalne dimenzije ima po zaslugi Nika Žibreta. Tista leta se je v Leskovcu igral zelo dober rokomet, saj so bili naši mladinci daleč najboljši v Posavju. Predvsem po zaslugi krško usmerjenih Leskovčanov, ki so bili v vodstvu Partizana Leskovec, je prišlo do združitve klubov Krško in Lesko-vec. Prav ta primer dokazuje, zakaj je Leskovec daleč najbolj zanemarjen kraj v občini.

Takratni ljudje: Branko Pirč, Branko Voglar in Jože Arh, so z vsemi silami delovali za uničenje rokometu v Leskovcu. Omenjeni so imeli v letu 1977, ko je do nasilne združitve tudi prišlo, vso podporo pri Petru Markoviču st., R. Iskri, T. Šulcu, O. Kovaču (vsi TKS Krško). Uresničila se je njihova dolgoletna želja, da bodo Krščani igrali, Leskovčani pa ob igrišču stali, sedeli in gledali. Ob oblici denarja in tudi sicer razkošja (priprave na Lisci) so imeli veliko ekip, ki so zasedale najboljšje termine v športni dvorani. Redke so bile ure, ki so jih imeli na razpolago Leskovčani za rekreativno dejavnost. Kmalu tudi te ni bilo več.

Sedaj pa beremo ponižen odstavek v članku v Našem glasu (28. 10. 1993): “Pričakujemo, da bodo odgovorni in naši občini sedli za skupno mizo in rešili problem (čigava je leskovska športna dvorana) v obojestransko korist. Prav tako pričakujemo, da bodo z reševanjem seznanili širšo javnost v krški občini.” Kaj je to obojestransko? Na kateri strani so krajanji KS Leskovec? In ali njihovo mnenje sploh kaj šteje? Kaj je to širša javnost - je to Krško, Podbočje in še kaj, Leskovec pa sploh ne?

Težko je pričakovati, da se bodo ob dvoboju Podbočje:Krško oz. košarka:rokomet zbudili tudi v Leskovcu, kajti vsi, ki so kdaj igrali rokomet, namizni tenis, nogomet ali tekle, sedaj streljajo. Zato je kar prav, da so se vrnilo košarkarji v monopolno izkoriščanje športne dvorane v Leskovcu.

LOJZE ŠRIBAR, Leskovec

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415 ZARADI VAS

DVOJNA MERILA PREDSEDNIKA

Na območju KS Kostel so že vrsto let težave, kam s smetmi. Bili so različni poskusi, a pravih rezultatov ni bilo. Nazadnje so bili pred nekaj leti v domačem Itasu izdelani kontejnerji in postavljeni predvsem na pokopališčih. Na tako imenovani “Bazi” pa še kontejner za kovinske odpadke. V začetku je bil odvoz dokaj reden, sedaj pa ni več tako, vsaj kar zadeva spodnji del KS (Fara, Vas, Potok), medtem ko kontejnerje, ki so postavljeni v zgornjem delu KS (Nova Sela, Banjaloka) redno praznijo. Ni mi poznano, od kod taka dvojna merila predsednika KS, še posebej ne zato, ker on sam vsak dan hodi mimo “sme-tišča” na Bazi, ki se nahaja bli-zu glavne ceste in njegovega doma.

F. C.

Razočarana Martina

Še malo drugače o martinovanju v hotelu Lahinja

Na plakatih, ki so viseli na oglasnih deskah v Črnomlju in po valovih studia D, smo Belokranjci in Dolenjci poslušali reklamo za martinovanje v hotelu Lahinja v Črnomlju z glasbo, z Martinovo gosko, dobrim vinom... Ker mi je to edini način, da preživim Martinovo zunaj, in ker je soproga na Martinovo soboto igral v hotelu Lahinja, sem povabila na martinovanje prijatelje iz Krškega in Novega mesta.

Ob 18.30 smo prišli veselo razpoloženi do hotela Lahinja, tudi sneg in mrz nas ni motil. Pod ceradami, postavljenimi pri hotelu, kjer so pokušali vina, ni bilo gneče, ker je bil zunaj mrz. Do tod vse lepo in prav.

Ko pa smo prišli v salon, nas je čakalo neprijetno presenečenje. V prvi sali (verjetno sala I. ranga) so za zaprtimi vrati sedeli gostje z vabili, se pravi tudi z rezervacijami. Te sale je bilo zasedeno dobro polovico, toda šef strežbe nam ni dovolil sestiti, samo zapiral je vrata (po 23. uri jih je odprl). V drugi sali (II. rang) pa so sedeli izletniki, ki so prišli v hotel Lahinja na kosilo in naj bi prostor zapustili do 20. ure. Pri šanku smo (ne edini) čakali, da bo skupina veseljakov odšla domov, toda to se ni zgodilo niti ob 21. uri niti dve uri kasneje, temveč okoli 2. ure zjutraj. Tako smo vsi zabave željni čakali za šankom. Ko sta moji gostji odšli do šefa strežbe in ga vprašali, zakaj taka reklama za martinovanje, ko ni niti ena miza prosta (rezervacije namreč niso bile potrebne oz. mogoče), jima je odgovoril, naj gredo martinovat pod šotore, da je on z reklamo pač mislil na takšno martinovanje (zunaj ni bilo glasbe, pečeno raco bi lahko jedli zunaj samo v rokavicah, ob 22. uri pa zaradi mraza tudi pod šotori ni bilo nikogar več).

Ker je mož igral, smo pač upali, da bo ansambl dobil mizo in bomo sedeli zraven, toda tudi to se ni zgodilo.

Po več urah čakanja za šankom (naj še enkrat poudarim, da nismo bili edini) smo prisledli k mizi, kjer je sedel sofer izletnikov, in končno se je popiliter liter vina. Do Martinove rance nam žal ni bilo.

Ce bi vedela, da bo tako, verjetno ne bi povabila prijateljev. Organizatorje martinovanja pa bi rada opozorila samo na to, naj ne reklamira martinovanja in drugih zabav po javnih medijih, če že vnaprej ve, da bo imel hotel zaseden s "svojimi" gosti in "nepričakovano" družbo.

M. Š.

Ohranimo ostanke stare kočevarske dediščine!

Poziv Društva Kočevarjev stroselcev, da bi pridobili osebne izjave in slikovno gradivo

Živimo v času velikih sistemskih sprememb. Preseženo je bilo politično enumje. Mlada slovenska država skuša vzpostaviti demokratičnost. V tem sklopu prihaja tudi do delnega priznanja resnic, ki so bile v preteklosti zatrte in prepovedane. Tako je bila zgodovinska resnica o večstoletnem bivanju in življenju Kočevarjev na območju kočevske in črmošnjiške kotline tabu. Resje, da so leta 1941 nasilno izseljeni Kočevarji v zadnjem desetletju lahko brez večjih težav prihajali na obisk "v izglajbeno domovino", vendar je bila resnica širši javnosti še vedno zamolčana.

V sklopu kulturnih prireditev in praznovanju obletnic na območju nekdanje domovine Kočevarjev se sramežljivo, vendar neizogibno priznava tudi bogata kulturna dediščina, ki so jo v 600-letnem skupnem bivanju Kočevarjev in Slovencev na tem delu države gotovo zapustili.

Velika poteza je bila narejena septembra t.l., ko je bila v Ljubljani v Muzeju novejšje zgodovine na Celovški cesti 23 odprta nadse bogata in obsežna razstava o nekdanji domovini Kočevarjev z naslovom Izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev. Na otvoritveni slovesnosti se je zbralo veliko število resnice željnih ljudi. Pomembnost razstave je s svojo prisotnostjo potrdil tudi predsednik Slovenije, g. Kučan. V slavnostnem govoru ministra za kulturo je bil dan poudarek na nujnost dogovorov, ki so pogoj za demokratično odkrivanje resnice, ki je bila vsa povojna leta potlačena.

Na slovesnost so bili povabljeni tudi predstavniki Kočevarjev, ki živijo v Avstriji. V svojem govoru se je predsednik društva Kočevarjev iz Beljaka g. dr. Michitsch zahvalil za povabilo in izrazil spoštovanje vsem, ki so pripravili bogato razstavo.

Mesto Kočevje je v zadnjem mesecu v sklopu jubilejnih obletnic dvakrat gostilo izseljene Kočevarje. Povabljeni so bili na praznovanje imenovanja mesta Kočevje in ju-

bileja prvega prihoda vlaka v mesto, dne 17. oktobra pa k praznovanju 600-letnice fare Kočevje s slovesno sv. mašo, ki jo je opravil g. metropolit dr. Suštar.

G. nadškof je v svojem govoru poudaril krutost resnice o nasilni izselitvi Kočevarjev, ki so bili po končani drugi svetovni vojni prisiljeni poiskati si nov življenjski prostor. Edino bogastvo, ki so ga poleg življenja ponesli v neznan tujino, je bila vera, razum in pridne roke, s katerimi so si zgradili nove domove, ki pa ne morejo v celoti nadomestiti družinskega ognjišča, ob katerem so preživeli mladost. Zato se radi vračajo v nekdanjo domovino.

V času nasilne izselitve Kočevarjev je le manjši del ostal na svojih domovih. Člani ostankev teh družin smo se v letu 1992 organizirali v Društvo Kočevarjev stroselcev, ki ima začasen sedež v Kočevskih Poljanah. Društvo si je v svojem statutu postavilo za osnovno nalogo ohraniti ostanke bogate kulturne dediščine in brati slikovno gradivo kot tudi osebne izjave še živih potomcev v smislu ohranitve žive besede v značilnem jeziku. Kočevarjev. Pridobljeno gradivo bo urejeno in zaščiteno v spominski sobi društva. Ker je uspešnost dela odvisna od števila članstva in od poznavanja okolja, kjer je možno pridobiti željeno gradivo, vabimo vse, ki imajo možnost s lastnim delom ali prek posrednikov prispevati k realizaciji širše skupne akcije, da se priglasijo.

Za dodatne informacije se obrnite na tajnico društva - gđe. Meridi Černe, Stare Žage 18, Dol. Toplice, ali na predsednika društva - g. Ivana Jaklitscha, Levstikova 2, 68000 Novo mesto, tel. 27-782. V društvo se lahko včlanijo vsi, ki gojijo simpatijo do jezika in naroda, ki ga je politika druge svetovne vojne zaradi njegove majhnosti izbrisala s seznama živih narodov.

HANS-IVAN JAKLITSCH
predsednik društva

Ničesar groznega ne uničenega

Iz obširnega pisma domačinke iz vasi Kuželj - Prav daje občinskemu izvršnemu svetu in vsem, ki hočejo pomagati zapostavljenim ljudem ob obmejni reki Kolpi

Rada bi aferi ob gradnji obkolpske ceste, v kateri je veliko nerensnic in polresnic, dodala svoj prispevek kot domačinka iz vasi Kuželj, čeprav ne živim tam, ampak prihajam pogosto - po mnenju nekaterih piscev pač kot "vikendaš". Želim biti povsem nepristranska, objektivna, z željo, da se stvari pomirijo.

Dne 30. okt. 1993 sem šla peš po novi cesti (v gradnji) od Kuželja do vasi Grivac z namenom, da vidim to nepopravljivo škodo. Pot dobro poznam iz otroških let, ko sem po njej hodila v šolo v Faro. Pa tudi sicer pogosto hodim po poteh, ki so bile nekoč prehodne, a so danes zarasle. Poznam vsako stezico in bregove ob Kolpi, nevarne točke, kjer Kolpa preplavlja.

No in kaj sem videla? Ničesar groznega ne uničenega. Cesta je v gradnji, zato podoba okrog nje ne more biti lepa (posebno ne v deževnem času). Tako je vedno in povsod, kjer se gradi. Kamioni so dovažali pesek, buldožerji so kopali, na nekaterih mestih so minirali. V skornjih sem kar dobro hodila po blatu in večkrat pripomnila: "Kje neki vidijo vse uničenega?" Cesta gre neposredno ob Kolpi le nekaj sto metrov, nato se odmakne od nje. Zame ni nič drugače, kot je bilo poprej, le da je trasa širša. Nikjer ne gre cesta sredi polja, zarezane se le nekoliko na vsaki strani v njive ali travnike (zaradi širine). Zelo sem zavzeta za čuvanje naravnega okolja, zato toliko poudarjam, da pri tej gradnji ne vidim nobenega uničenja, kot ga opisujejo nekateri.

Soglasam s tistimi, ki pravijo, da bi morala biti za gradnjo ceste vsa ustrezna soglasja. Vendar te prav gotovo še dolgo časa ne bi bilo, saj so pristojni preveč proti. Peticija občanov Kuželja je bila že v lanskem letu poslana na vse ustrezne organe za potrditev potrebnosti gradnje te ceste, vendar se stvari niso premaknile, ker je bilo preveč nasprotovanj posameznikov. Razumljivo je, da vsaka gradnja novih cest vzbuja prebivalce: nekemu bo nova cesta odvezla prejšnji mir, drugemu nekaj zemlje, tretji ima rajši odprt prehod na Hrvaško iz zasebnih razlogov. Žal bodo nekateri občani resnično prizadeti zaradi bližnje ceste ob hiši, posebno družina Bauer v Grivcu. Ali bo to cesta za širok promet ali samo za osebna vozila - to je stvar drugih.

In še o višinski varianti ceste, ki bi šla od Grivca po strmih pobočju do vasi Laze in naprej v Kuželj. Mislim, da je ta varianta besedno ustrezna le za nepoznavalce terena in ne dražja le zato, da ceste sploh ne bi bilo. Ni res, da so prebivalci vasi Laze, Ograja, Malenca proti tej varianti iz zasebnih razlogov, in ni res, da so to sami vikendarji! Vse to so polresnice.

Pogovarjala sem se z ljudmi v Kuželju; ti pravijo le to, da je gradnja ceste trideset let prepoznana. Zato ni čudno, da so bili krajani Kuželja nejevoljni ob zborovanju, in še sedaj pravijo, da jih moti, če jim ugledni politiki iz Ljubljane hočejo preprečiti nekaj, kar jim kot državljanom Slovenije pripada. V prispevku TV-Tednika nam je novinar Marjan Jerman prikazal problem gradnje ceste kot barbarsko dejanje. Cenim g. Jermana kot novinarja, zato me zelo čudi tako negativen prikaz. Kako to, da ni snemalcek prikazal izida glasovanja? Mar nam vse to ne kaže na zrežirano nasprotovanje? Če so v ozadiju tega samo posamezniki, me ne skrbi. Kaj če je ta dolina zopet v igri kakih vodilnih struktur, kot je bila nekoč?

Zato pravim; o življenjskih problemih ljudi pustite besedo prizadetim in jim prisluhnite! Naj o njih ne razpravljajo ljudje, odmaknjeni od resnične življenja in z visokodonečim leporečem!
ANICA PETRIČ (OZANIČ)
Grintovec 11
Višnja Gora

A. K.

GOSPA, TAKO SE NE DELA

Treba je bilo zamenjati staro osebno izkaznico. Odpravim se na krajevni urad, ki trenutno deluje le dvakrat tedensko. Ko vstopim, pozdravim, uslužbenka brska po neki veliki knjigi in ne reagira. Šele po ponovnem, nekoliko glasnejšem pozdravu me čudno pogleda in nekaj spregovori. Ko povem, da sem prišel po prej naročeno osebno izkaznico, začne godrnjati in iskati po predalu, omari, svoji torbici in ne vem kje še vse, vmes pa izusti še nekaj besed. Po dolgem času (morda po pol ure) le dobim, kar sem želel.

Odšel sem z jezo in dokaj čudnimi občutki, saj je bilo početje uslužbenke, miho rečeno, čudno. Kasneje sem v razgovoru s posamezniki slišal podobna mnenja o njenem delu. Sprašujem se, koliko časa bomo še srečevali take osebe v državni upravi.

F. CIMPRIC

Vas

80 let Regine Fir

10. novembra je praznovala 80. rojstni dan Metličanka Regina Fir. Kot sama pravi, je preživela štiri politične sisteme. Nekateri spomini, ki jo vežejo nanje, so lepi, drugi neprijetni. Otroštvo v Avsto-Ogrski je bilo težko, kajti mati ni imela nikoli dovolj hrane za štiri lačna otroška usta, medtem ko je bil oče v prvi vojni, potem pa še v ujetništvu. Na staro Jugoslavijo jo vežejo lepi spomini iz šolskih klopi, za katere je imela veliko zaslug učiteljca Marija Zornova.

Po končani osnovni šoli je zaključila dveletno obrtno-trgovsko šolo ter leto šivanja, potem je s trehuhom za kruhom odšla v Zagreb. Bilo je v letih svetovne ekonomske krize, zato je morala poprijeti za vsako delo, da se je lahko preživela. Niso ji ušle niti različne demonstracije in stavke pred drugo vojno. In ko se je začela vojna, je spoznala, da ji v Zagrebu preveč gori pod nogami, zato se je vrnila domov v Metliko. Ves čas vojne in tudi leta po njej je bila aktivistka, in ko se je leta 1960 upokojila, je še vedno sodelovala v številnih organizacijah. Vse bi kar težko našela. Že med vojno je bila tudi dopisnica. Naše žene, pri kateri je bila po vojni tudi nekaj časa zaposlena. Potem je našla zaposlitev pri AFZ v Novem mestu ter pozneje načelnica socialnozdravstvenega oddelka pri črnomaljskem kraju. Ob ustanovitvi Belokranjskega muzeja v Metliki je postala vodja oddelka NOB, kjer je tudi dočakala pokoj.

Refina Fir je bila poleg tega, da je dopisovala v Našo ženo in Ljudsko pravico, tri desetletja dopisnica Dolenjskega lista. Pri njej se je namreč zbiralo veliko informacij, a tudi zanimalo jo je veliko stvari. Zato ne čudi, da je bila tudi njena zaslug, da je bila vrsta novic iz Bele krajine, objavljena v Dolenjskem listu. A ne le pri obveščanju, Firova je opravila pionirsko delo tudi pri pridobivanju naročnikov Dolenjskega lista. Vse to pa ni počela zaradi honorarja, ki je bil sicer dobrodošel, temveč predvsem zato, ker jo je privlačilo intelektualno delo. Se danes, ko si je zavihtela na hrbet devet križ, veliko bere, spremlja dogodke okrog sebe in po svetu ter jih primerja s tistimi v časih, ki jih je preživela.

M.B.-J.

P. Ciril Zver

Na samotnem samostanskem pokopališču pod Opatovo goro v varstvu mogočnjih Gorjancev je en grob več. Po 55 letih meništvu in 47 letih duhovništva je šel k svojemu Očetu p. Ciril Zver, dolgoletni skrbnik kartuzijskega samostana Pleterje, med obiskovalci samostana in tamkajšnjimi domačini priljubljen, poznan in spoštovan mož.

Rodil se je v Odrancih v Prekmurju 1919. leta. Gimnazijo je obiskoval v Murski Soboti in že med šolanjem se je odločil, potem ko je prebral in premislil knjigo o kartuzijanih, da svoje življenje posveti Bogu v molitvi in asketični meništvu. Od vseh poti, ki se mlademu človeku odpirajo v življenju, si je izbral prav to, strogo in zahtevno duhovno pot molitve in čiščenja. Njegova odločitev je bila tako globoka in trdna, da je odšel v Pleterje še pred zaključkom gimnazije; matura je naslednje leto opravil v Ljubljani. V mašnika je bil posvečen novembra 1946 v svoji domači vasi.

"Bil si, p. Ciril, menih. Molitev, čiščenje je bilo tvoje življenjsko poslanstvo. Desetletja si bil prokurator-skrbnik pleterske kartuzije. V tej službi si spoznaval tudi župnijo v njeni lepoti in v vsej njeni bolečini. Prisluhni si znal bližnjemu, slednjemu si dajal modre nasvete, delil si dobre rote samostana, pripravil ljudi na srečanje z Bogom," je dejal šentjernejški dekan Anton Trpin na maši zadušnici, ki se je udeležilo okoli 50 duhovnikov, med njimi tudi nadškof dr. Alojzij Suštar in pleterski menihi.

Zgodba o slabo plačanem, pretoplem mleku

Draga Kovačič se jezi na zadrugo in veterinarje

PODLOG - Ostrih, kritičnih pisem, podpisanih s pravim imenom in celim naslovom, smo mnogo bolj veseli kot anonimk, ker se za njimi dostikrat skriva tudi ponigliavost in celo maščevalnost. Zatorej smo zares vzeli podpisano pismo Drage Kovačič iz Podloga 14 pri Mirmi. Draga nam je sporočila, da se počuti ogoljufano pri trebanjski zadrugi, kamor že 40 let daje mleko, a se ji kaj takega kot letos še ni primerilo. Za 190 litrov mleka, ki ga je v letošnjem avgustu pri njej pobral zbiralec Anton Koščak, Kovačičeva ni dobila niti tolarja. Še več: dodati je morala še 400 tolarjev za preiskave mleka.

"Pravijo, da moje mleko ni kvalitetno. To je laž. Mleko se mi prav nič ne kvari, hladim ga na ledu. Malo krađe zadruga, malo pa trebanjski veterinarji, ki mleko pregledajo. Počutim se tako ogoljufano, da tega ne morem več prenašati. Oni prodajo mleko po visoki ceni, meni pa dajo le 19 tolarjev za liter. In to gre iz meseca v mesec! Jaz imam stroške s prevozom sena, zavarovanjem krave, osemenjevanjem... Je to socialdemokracija, ki ne upošteva razmer malih kmetov, ampak samo velike kmete?" se huduje Kovačičeva.

Da bi razčistili nekatere nejasnosti v njenem pismu, smo jo obiskali na domu. Kovačičeva živi v skromni, precej neurejeni hiški. Pravzaprav je Kovačičeva ponovila navedbe iz pisma, jih podkrepila z računoma veterinarjev za 2.000 tolarjev z dne 27. avgusta in za 1.800 tolarjev od

Draga Kovačič

dr drugega pregleda mleka 8. septembra. Za mleko pa je dobila 3.200 tolarjev. Povedala je še, da ima okrog 6 ha zemlje; poleg krave sta v hlevu dve telci. Strojev ne premore, zato je odvisna od lastnih rok in pomoči drugih. Poprej je 15 let delala v novo-meški IMV, nekaj časa kot čistilka, potem pa za tekočim trakom, okrog 6 let pa je delala v neki ljubljanski gostilni.

Drugo plat te zgodbe so dodali v trebanjski kmetijski zadrugi. V njej ima na skrbi odkup mleka Alojz Založnik. "Od skupaj odkupljenih 700.000 litrov mleka v zadnjem času je bilo nekvalitetnega le 4 odst. Je pa gospa Kovačičeva edini primer v zadnjih mesecih, da zaradi (previšoke) temperature mleko ni imelo kvalitete. Mleko v avgustu je bilo nekakovostno, saj je imelo kar 14°, namesto še dopustnih 8° C. Zato je v septembru dobila prepoved oddaje mleka. Verjetno vam gospa Kovačičeva ni povedala, da je imela na primer 30. avgusta 1991 potvorjeno mleko; v 5 litrih oddanega mleka je bilo kar 9,5 odst. vode. Zato je takrat dobila 6-mesečno prepoved oddaje. Ze večkrat je gozila, da nas bo dala v časopis, vendar naj pove vso resnico!" pravi Založnik.

P. P.

Nemir se loteva upokojeencev

Z občnega zbora v Loškem potoku - Novi predsednik Alojz Krnc - Postopno odzemanje pravic

Društvo upokojeencev je menda edino še aktivno društvo v kraju. Njegovo delo so člani ocenili, 7. novembra, na občnem zboru. Na njem je bil izvoljen nekoliko pomlajen upravni odbor, izrečeno je bilo priznanje dosežanju dolgoletnemu predsedniku Alojzu Caru, podaljšan pa so mandat tajniku, ki je prek dve desetletji uspešno opravil tajniške in prenekatere nujne zadeve, Francu Benčini. Izvolili so tudi nov odbor za rekreacijo in izletništvo, ki je v zadnjih letih nekoliko zamrlo. Ze lani sprejeti sklep, da se ustanovi pevski zbor, ni bil uresničen, ker preprosto ni moč dobiti pevovodje.

Sicer pa je zbor kritično ocenil stanje, predvsem postopno kršenje pravic upokojeencev in invalidov. Tretji-no volilcev predstavljajo upokojeenci, v parlamentu pa nimajo svojega predstavnika in se počasi, zlasti na zahteve nekaterih poslancev pokojnih spreminjajo v socialno podporo, medtem ko s spremembo zakona o upravičenosti upokojevanja poslanec-ter priznavanja skrajšanja delovne dobe odlašajo. Večina teh mladih upokojeencev še vedno aktivno

1.100 METROV VODOVODA IN PTT KABLA

TREBNJE - Trebanjska osrednja ulica od Laboda do Kmetijske zadruge v dolžini okrog 1.100 metrov naj bi bila razkopana največ mesec dni. Delavci Komunalne Trebnje polagajo vodovodne cevi z večjim presekom, kar bo dajalo dovolj vode za trebanjsko obrtno cono; odlično vodo iz globinskega zajetja vodvodnega sistema Temenice pa naj bi Trebanjci po besedah direktorja Komunalne Pavla Jarca "izvažali" celo Novomeščanom. S to nalozbo, vredno 6,5 milijona tolarjev, bi pričeli že pred dvema letoma, a takrat novomeško PTT podjetje še ni imelo dovolj denarja za polaganje mednarodnega ptt kabla.

dela, zato bi moral zakon to preprečiti in poskrbeti za armado nezaposlenih in tistih, ki s primerno izobrazbo čakajo na delovna mesta. Tudi zdravstvo ima svoje pomanjkljivosti. Vse to vnaša nemir med upokojeence, ki že tako žive na robu ogroženosti.

No, črne misli pa je pregnalo družabno razpoloženje, ki je občni zbor kar krepko podaljšalo.

A. KOŠMERL

Avstrijski vzor

Z uvedbo obveznega ekološkega davka pocenili delo komunalnih organizacij

KOČEVJE - V Kočevju potekajo te dni med drugim tudi razprave o novi organiziranosti komunalnih (in drugih) organizacij. V prvi razpravi je bilo med drugim rečeno, naj bi se danje Komunalne Kočevje ne razbijali na več manjših (zasebnih) podjetij, saj bi majhnim podjetjem težko uspelo - ali pa sploh ne bi - pobiranje in izterjava njihovih računov.

Na vprašanje, kako to uspeva na primer zasebnim podjetnikom v Avstriji in se kje, je bil odgovor, da tam izvajalec komunalnih uslug oz. storitev ne zaračunava tega porabnikom, ampak le-ti plačujejo državi tako imenovani ekološki davek in država plača komunalcu za njegove storitve.

Seveda je tako zaračunavanje komunalnega davka in njegovo pobiranje cenejše, kot je pri nas, ko mora izvajalec komunalnih uslug pisati za vsako stranko račun oz. celo več računov na mesec pa še opomine. Draga sta izterjava in tožarjenje, in sploh je naš način kasiranja zelo drag, povzročata več dela, več zaposlenih pa tudi več materialnih stroškov, kar vse bi bilo lahko bolj ali manj prihranjeno, če bi tudi pri nas uvedli ekološki davek.

J. P.

Po Oznanilih

KOČEVJE - Po "Oznanilih", ki jih izdaja župnijski urad Kočevje, na kratko povzemamo nekaj zanimivih: KARITAS SPET POMAGA - Kočevska Karitas je spet dobila nekaj hrane iz tujine, kar bo zadoščalo za delitev pomoči najbolj potrebnim približno do konca leta. Uradne ure so ob torkih in petkih od 15. do 18. ure, vsako prvo sredo ob isti uri pa za Rome.

ZAHVALA NA ZAHVALNO NEDELJO - Na zahvalno nedeljo 7. novembra, se je prisrčno zahvalil vsem sodelavcem in dobrotnikom v nadškofiji nadškof dr. Alojzij Šuštar.

IZ UVODNIKA - Za zaključek pa še samo del zanimivega razmišljanja iz uvodnika: "Morda ima med vsemi narodi ravno slovenski še najnevtrajnejši odnos do smrti. Ne le da prednjačimo po številu samomorov, da smo v evropskem vrhu glede splavov, da postajamo eden najstarejših narodov na svetu - tudi enega največjih praznikov v cerkvenem letu, vse svete, smo bizarno preimenovali v "dan mrtvih" in ga celo uzakojili kot svoj nacionalni praznik. Na žalost je res naša posebnost, da smo drug drugemu raje volkovi kot bratje, da od pamtiveka "Slovenec že mori Slovenca; brata", da višje cenimo tuje kakor domače, da se nam zdijo imenitnejše v nerazumljivih jezikih zapisane čačke kakor klena materinščina - toda mar je smrt zares naša najvišja vrednota, ali smo res tako obupani in vsega naveličani, da je edino, česar se še nadejamo, črna zemlja, konec in Nič!

POPRAVEK

V pismu bralke Malči Kostevc iz Šentruperta z naslovom "Spomini bolijo tudi drugo stran" (DL 11. novembra) je tiskarski škrat za leto dni pomladil dogodek, ki ga opisuje, kar pa lahko vpliva na vprašanje krivde in nedolžnosti. Na cerkvenih vratih je namreč listek z imeni od OF na smrt obsojenih visel 18. junija 1942 in ne 18. junija 1943. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo DL

Dom za starejše je potrebno zgraditi

Pomanjkanje čuta do bližnjega in politične igre

Občinski samoprispevek za gradnjo doma starejših občanov v občini Trebnje je propadel. Sedaj ne pomaga več nobeno obtoževanje in prepričevanje, čeprav dom nujno potrebujemo. Ostareli v domovih po vsej Sloveniji in perspektiva prihodnosti našega občinskega območja kažejo na to nujnost. Izgovori, ki so jih na dan privlekli posamezniki in skupine, pa naj bo to stranaka ali posamezne "krajevne vlade", tega ne morejo zanikati ter kažejo le na pomanjkanje medčloveških odnosov in razne politične igre.

Dom je bil mišljen širše, kot center za starostnike iz širšega območja z dejavnostmi, ki bi omogočale mirno preživljanje starosti tistih v domu in tistih doma ter pomagale tistim, ki morajo skrbeti za ostarele. Tako pa...

Kljub temu da je samoprispevek propadel, ker sta egoizem in pomanjkanje čuta do bližnjega podrla upe in želje mnogih, predlagam vsem, ki še čutijo odgovornosti do soljudi, naj dejavnosti za gradnjo doma nadaljujejo tudi v korist tistih, ki so sedaj odrekli pomoč. Kako priti do sredstev, ne vem, mogoče z obveznicami, delnicami in certifikati ter večjo državno pomočjo. Škoda je namreč, da bi se sedaj vse končalo. Čas in potreba nas silijo v razmišljanje in delo vnaprej. Z denarjem, ki mi je ostal, ker ne plačujem samoprispevka, nazdravljam s kozarcem novega vina s pelinom.

D. N. Trebnje

Osilničani, ljudje s potnim listom

Državna meja odrezala Osilniško dolino - Življenje bi prinesla le nova cesta - Gradnja dveh obkoljskih cest, ki se je začela, prinaša le nove nevšečnosti

V ljubljanski porodnišnici rojeni Osilničani bi že moral imeti potni list, ko gre z materjo domov. Šalo na stran, res pa je, da Osilničani, ko gre v občinsko središče Kočevje ali v prestolnico, potuje prek Hrvaške. Zakaj tako?

Z osamosvojitvijo Slovenije je osilniška dolina postala prometno odrezana od Slovenije, ker vse poti v Slovenijo vodijo prek Hrvaške.

Dolina, poimenovana po nekoč največjem kraju Osilnici, leži ob Čabranci in Kolpi in je razdeljena med Slovenijo (levi) in Hrvaško (desni breg). Cesta, ki pelje po dolini, prekra eno ali drugo reko večkrat in s tem tudi novo mejo.

Odrezanost doline je posledica razvoja v preteklosti. Od ostale Slovenije jo je dolga leta ločilo zaprtro območje Kočevske Reke, kar je pripeljalo dolino (KS Osilnico) do skorajšnjega izumrtja. Osilniška "pomlad" oz. "jesen" leta 1971 je to sicer preprečila, vendar se stara živahnost ni več vrnila.

Dolina ima veliko naravnih in kulturnih znamenitosti. Leži na obrob-

ju novega kočevskega naravnega parka in v še neoskrunjeni zgornjekolpški dolini. Njena polja vabijo ljudi, ki jih je bilo v preteklosti trikrat več. Mnogi so namreč odšli v svet, ker doma niso imeli možnosti za preživetje. Želja po vrnitvi oz. vsaj ohranitvi tega, kar je ostalo, je velika. In tu je tista možnost, da s turizmom in kmetijstvom dolino vrnemo življenje. Ohraniti bi morali tudi tistih nekaj industrijskih obratov, ki so tam.

Zivljenje in hitrejši razvoj bo v KS Osilnico prinesla le nova cestna povezava s Kočevsko Reko; pot, ki je nekoč že bila! Večji del ceste je že zgrajen (delno asfalt, delno makadam), in to z obeh strani, z osilniške do Bezgovice, s kočevske do Borovca oz. Raven. Zgraditi je treba še približno 5 km ceste. Gradnja te ceste ne bo tako grobo posegla v naravo, kot se to sedaj dogaja pri Kužlju.

S cesto bi približali Osilnici občinsko središče, ki bo z uvedbo nove lokalne samouprave po vsej verjetnosti Kočevska Reka.

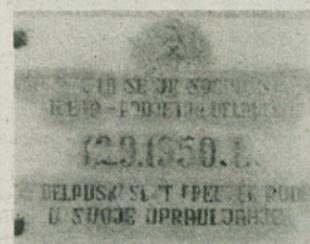
Področje Papežev, ki je del KS Osilnica, bi z lahkoto povezali s to

cesto. Prav tako bi imeli krajšo pot tudi iz Ribjeka ali Bosljive Loke.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti na sedanjo staro cesto, ki pelje po dolini navzdol proti Brodu na Kolpi oz. navzgor proti Čabru. Razmišljanja o gradnji povsem nove ceste po levem, slovenskem bregu prepustimo prihodnosti. Najlaže je uničiti naravo, ji vzeti lepoto, ki je vendar glavni adut doline! Gradnja dveh obkoljskih cest, kar se sedaj dogaja, prinaša samo nove nevšečnosti. Na razdalji 40 km od Broda do Čabra je 13 mostov in ob vsakem bi morali urediti mejni prehod in opravičiti mejne formalnosti, tudi če greš samo na njivo.

Dolina, njene reke in potoki, polja in vrhovi na obeh straneh so ljudi združevali in cesta jih je povezovala. Zato prav osilniška dolina daje možnost Sloveniji in Hrvaški, da uredita obmejno življenje na evropski ravni. Dajmo ljudem priložnost, politikom pa v razmislek!

JOŽE OŽURA Ljubljana

KAMERA ODKRIVA - Krmeljski delavski razred se je oblikoval in brusil od ciglame in cinkarne do rudnika in Metalne. Številni rudarji so se po zaprtju rudnika rjavega premoga le stežka prevelili v kovinarje. A ker so jim obljubljali svetlo prihodnost kot že tudi poprej rudarjem, ko so jim 12.9.1950 podarjali rudnik in upravljanje (o tem priča tale spominska plošča na upravni zgradbi Metalne), so se le nekako sprijaznili z novim položajem. Bo kakšno obeležje označilo tudi "zgodovinsko" trenutka, ko so številni delavci Metalne po stečajni pristali na zavodu za zaposlovanje? (Foto: P. P.)

Karikatura: S. Stračkovski

MLADI DOPIŠNIK

MOJ KRAJ IN NJEGOVA PRIHODNOST

Vas, v kateri živim, je majhna, zato ne vem, če ima lahko veliko prihodnost. Asfalt smo dobili že pred leti, to pa ne velja za telefon. Zaenkrat ga imajo le pri eni hiši, medtem ko imajo satelitsko anteno skoraj vsi. Telefon bi že lahko imeli, a je bil predrag, odločili smo se počakati na boljšo priložnost. Razvoj turizma najbrž tudi nima velike možnosti v našem kraju, saj turistom ne bi imeli kaj pokazati, ponudili bi jim lahko le kmečke hrano in pijačo. Sicer pa mi je naša vasica brez turistov še bolj všeč.

JASNA LESTAN OŠ Milana Majena Šentjanž

KRMELJ DANES IN JUTRI

Krmelj je zame čudovit kraj. Vsak dan postaja lepši, saj nimamo industrije, ki bi uničevala naš kraj, in take si tudi ne želimo. Toda skrbi me, ker nam gostilne, rastejo kot gobe po dežju. Skoraj vsaka druga hiša je že gostilna in to polna. Veliko očetov je sedaj izgubilo delo, saj Metalna ne dela več. Dobili smo Inkos. Če so atki v gostilnah, je denarja za preživetje še manj. Želim si, da bi naši ljudje dobili delo, da ne bi bili in kradli. Če bodo starši delali, bodo tudi otroci srečni.

JERNEJA ROJC 3. r., OŠ Krmelj

VESELO POPOLDNE V KOPRIVNICI

KOPRIVNICA - Jutri ob 13. uri se bo v prostorih osnovne šole in vrta v Koprivnici začelo Veselo popoldne za malčke in šolarje. Dve uri in pol bo mladež imela na razpolago za likovno, lutkovno, glasbeno, tehnično in kuharsko dejavnost, ob 15.30 pa bodo ustvarjalnost otrok prikazali še na razstavi.

NA KNJIŽNEM SEJMU

V sredo, 10. novembra, smo učenci OŠ Globoko šli v Ljubljano. Ogleдали smo si knjižni sejem, ki je bil v Cankarjevem domu. Bilo je veliko razstavljencev iz vse Slovenije. Na sejmu smo se srečali tudi s slikarko Marjanco Jemec - Božič, s pesnikoma Tonetom Pavčkom in Nikom Grafenauerjem in pisateljico Marjeto Novak. Povedali so, kako se je začela njihova umetniška pot. V njihovi družbi smo bili eno uro, nato smo si učenci prvega, drugega, tretjega in četrtega razreda ogledali Saprarniško, ostali pa smo odšli v Narodno galerijo, kjer smo si ogledali slike, in nato še v prirodoslovni muzej. Ta dan smo izvedeli veliko novega.

JANA BARKOVIČ

POKLONILI SMO SE SPOMINU NA TALCE

50 let je minilo od tragične smrti osemindvajsetih Šentjernejanov na ajdovi njivi na koncu naselja. Ob preboju Nemecev 21. oktobra leta 1943 so jih pobrali iz hiš in jih postrelili. Med njimi tudi dva otroka. Ob obletnici se je zbralo veliko krajanov, da bi prizgali sveče in se poklonili spominu talcev. Na komemoraciji je sodeloval pihalni orkester, recitatorji OŠ ter g. Marjan Močivnik, ki je obudil spomin na tisti tragični 21. oktober, ki ga je doživel kot mlad fant.

MARJANA ČANČAR novin. krožek OŠ Šentjernej

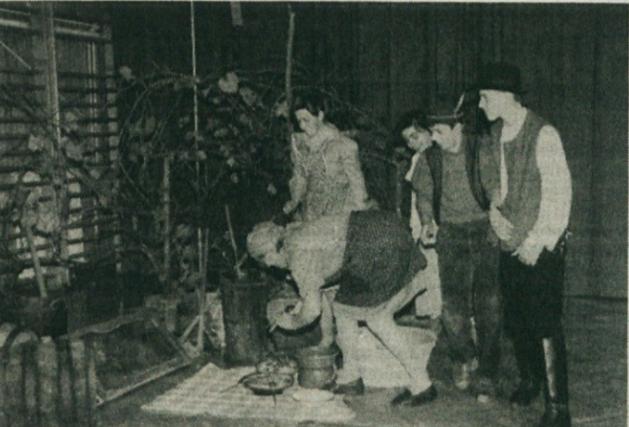
NA SREČANJU MLADIH GASILCEV

V oktobru je bilo v Kranjski Gori srečanje mladih gasilcev Slovenije. Občino Črnomelj so zastopali učenci OŠ Mirana Jarca. Na srečanju so se pomerili v teoretičnem znanju in praktičnem prikazu gasilskih veščin, učenec likovnik pa je risal na temo Med ognjem in naravo bodimo mi. Sodelovali so tudi z glasilom, v katerem so bili prispevki o ekologiji in požarni varnosti. Komisija je glasilo ocenila kot najboljši, učenec likovnik pa je za svojo risbo dobil zlato "paletko". V praktičnem delu pa so bili učenci gasilci v zlati sredini.

Novin. krožek OŠ Mirana Jarca

OGLEDALI SMO SI OPERNO PREDSTAVO

25. oktobra smo se učenci vseh oddelkov šestega razreda OŠ Trebnje z avtobusi odpravili v Ljubljano z namenom, da si ogledamo opereto Nepochip, ki jo je napisal Johann Strauss mlajši. Ko smo vstopili v predprostor operne hiše, smo iskali tablice z napisi, parter, loža, balkon in galerija. Opereta se je začela z uverturo, ki so jo sestavljali priljubljeni Straussovi valčki. Opereta ima tri dejanja. V glavnih vlogah so nastopili: Karel Jerič, Jurij

TAKO SE JE JEDLO - Učenci in učitelji OŠ Bizeljsko so v petek popoldne predstavili rezultate svoje raziskovalne naloge "Vinogradništvo na Bizeljskem nekoč in danes". Opravljali so jo vse od začetka lanskega šolskega leta, ko so si zastavili cilje. Ugotavljali so pomen, obseg in razvoj vinogradništva v svojem kraju, spremljali so delo v vinogradi, se učili o predelavi grozda in kletarjenju, obiskali največje vinograde v svojem kraju, zapisovali običaje in pesmi o tej dejavnosti in še marsikaj. Toliko dela so opravili, da jim bomo morali nameniti v eni prihodnjih številki kaj več prostora. Svoje delo so predstavili z bogato razstavo, posebnim biltenom, video posnetki ter v obliki kviza, na katerem so reševali praktične naloge v zvezi z vinogradništvom. Na sliki so učenci 8. razreda, ki so se poskusili pri pripravljanju malice, takšne, kot so jih nosile v vinograd njihove stare mame. (Foto: B. D.-G.)

Reja, Olga Gracelj, Dunja Spruk in Jaka Jeraša. Najbolj smo se nasmejali dramskemu igralcu Janezu Hočvarju - Rifletu, ki je zaigral v vlogi Frosha. Dirigentsko palico je vrtel Marko Gašpersič. Opereta nam je bila všeč, ker je bila zabavna, šaljiva in razigrana.

ANJA KRŽIČ in MOJCA PODPADIČ 6. a, OŠ Trebnje

OD KOD SI DOMA?

Neznank, povezanih s tem vprašanjem, kmalu ne bo več. Pohodi nas bodo nekaj let vodili v vasi, kjer živijo naši sošolci. Šestošolci smo se tako v ponedeljek odpravili v Gor. Vrhpolje. Mihovo, na Kiro, se ustavijo ob gradu Prežek, kjer je nekoč Andrej Šmole gostil tudi prijatelja, dr. Franceta Prešerna, in nadaljevali skozi Cerov Log, Zvabovo do Šentjerneja. Sedmošolci in osmošolci so kolesarili, nižješolci brusili pete po okoliških vaseh. Ker nam je bilo naklonjeno tudi vreme, smo se s poti vračali dobre volje; tudi tisti z najdaljše poti na Javorico.

NATALIJA TAŠČJMAN OŠ Šentjernej

Samo tisti lahko kaznuje, ki te ljubi. (Tagore)

Nasilje nad otrokom, nasilje na učiteljem

Otroškemu parlamentu na rob

Sedanja stopnja civiliziranosti družbe nam nudi vedno manj (socialne) varnosti, poštenosti in iskrenih medsebojnih odnosov. Nad vsemi visi duh nestrpnosti, nasilja nad vsem in vsakomer, prikrite nevarnosti, neiskrenosti, nespoštovanja osebности in tuje lastnine. Politiko - kakršnakoli že - si zamislijo in izvajajo le odrasli. Posledice bolj ali manj uspešnega gospodarstva, ki je, žal, še vedno povezano s politiko, se poznajo na celotni družbi. In medtem ko smetana koristolovcev, goljufov in brezdušnih spretnižev ruši eno podjetje za drugim (nasilje nad ljudstvom!) in ne ve, kam z Judeževim denarjem, dobra polovica preostalega ljudstva s težavo lovi navrotežje na robu finančnega propada.

Otroci, ki naj bi pili sok učenosti in življenjske modrosti pri odraslih, željno vsrkavajo vse "prijaznosti" tako moralne družbe. Glejajo, poslušajo in se zelo hitro učijo. To je prvo (nevidno) nasilje nad otroki.

Tako prepojeni, seveda ne vsi, s "strupi kulturnosti" naše družbe pridejo v šolo. Ker so že dokaj govorno samostojni, obenem pa zelo gibljivi, mimogrede lahko pošljejo učiteljico v tri p.m. ali pa ji zagrozijo, da jo bo že oči navozil. In to v drugem razredu, prosim!

To je prvo nasilje nad učitelji. Ob nabiranju šolske učenosti nekateri kmalu spoznajo, da je spreten nemirež lahko dolgo v sorazmerno neznanovani senc, saj za verbalne delikte med učno uro ne dobi v večini primerov nič drugega kot učiteljev besedni opomin. Pri marsikateri uri meče papirčke, radirke ali še kaj, se s sosedom prepira za sosodov zvezek, se sprhaja po razredu, mimogrede komu kaj sune, hodi po mizah ali brca tuje torbe, večkrat pije vodo in želi potem na WC, kjer mimogrede kaj poškodeja, pa še in še... Pri vsem tem preslihi vse učiteljeve opomine, pršnje (!) in sploh vse nasilne pedagoške "prireme" za vtrjenje v normalen in nemoteč proces v teku učne ure. To je drugo nasilje nad učiteljem. In ko je učitelju dovolj, ko je učencu izrekel vse, kar mu je mislil povedati, in če ni zalegel niti pogovor z učencem, razrednikom in starši, nekega dne pač eksplodira. Po zraku priletijo "znani letenci predmeti" ali pa učenčeva glava doživi bližnje srečanje tretje vrste z učiteljevo roko. To je drugo nasilje nad otrokom. Indijski mislec Tagore je nekoč zapisal, da "samo tisti lahko kaznuje, ki tudi ljubi". In koliko ljubezni je v eni klofuti? In koliko je spoštovanja učiteljeve osebnosti in učenčevem neprilagodljivem vedenju? Kdo je tisti, ki ovira normalno izvedbo učne ure? Do kakšne stopnje nasilja morajo po službeni dolžnosti, kot odrasli in izobraženci, potrpeti učitelji? In koliko zmerjanj, žaljivih pripomb ali letičnih predmetov pa naj prenesejo učenci? Kaj ni to kot zob za zob? Zakaj smo pravzaprav sploh skupaj? Osnovni namen šole je poučevanje in vzgoja otrok. Teoretično sploh ne more priti do nasilja: učitelj poslušajo, učenci poslušajo, pišejo, se naučijo, so vprašani, itd. Vse v redu, le z eno samo pripombo: tako eni kot drugi so polni življenja, so osebnosti vsak zase, zato vredni upoštevanja kulture medsebojnih odnosov. Tistim, ki je še nimajo, jo je treba pač posredovati. Odnosi, med katerimi prevladuje negativna energija na obeh straneh, so daleč od medsebojnega razumevanja, zaupanja in spoštovanja. Vložimo v medsebojne odnose čimveč pozitivne energije, bodimo iskreni in storimo kakšno dobro delo! (Prosto po Zaratuštri, D. P.) DRAGO PIRMAN

Preizkusni kamen

Zgodaj zjutraj je in jesenske meglice se še niso povsem dvignile. Francelj in Pepca se peljeta po cesti ob Krki v Ljubljano. Mudi se jima, zato je soproj malo bolj pritislil na plin. Nekaj naprej od Žužemberka, tam, kjer je cesta najbolj ozka in speljana tik nad reko, pa voznik naenkrat avto hitro zavre in sunkovito zasuče volan na levo. Pol na cesti in deloma še v koritnici leži večji kamen, ki se je zrušil s strmega brega. Francelj glasno zakolne in požene naprej. "Zakaj pa nisi ustavil, da bi kamen umaknila?" ga pokara žena. "Nikar ne tečajni, saj dobro veš, da se nama zelo muči. Sicer pa je ob cesti opozorilna tabla kamenje pada, pa tudi sicer je velik promet in bo to storil že kdo drug." "Saj ravno zato, ker je velik promet," se ugovarja Pepca, ki tudi ima voziški izpit. Potem pa obmolne. Pozno popoldne se vračata zakonca v avtomobilski koloni po isti poti domov. Ko prideta do tistega mesta, je kamen še vedno točno tam. "Glej glej, kdo bi si mislil!" reče Francelj, "sicer pa je to sedaj zadeva tistih, ki vozijo po oni strani." "Ne vem, če je to čisto res. Saj se spomniš, kako si zjutraj sunkovito zavil na levo. Imela sva srečo, da ni bilo nikogar nasproti," odvrne Pepca. "Sedaj v koloni pa res ne bom ustavljal," vztraja pri svojem on. Naenkrat pa se soproga spomni: "Čisto sem ti pozabila povedati...že včeraj je telefoniral Jani, da bo danes, enkrat ponoči, prišel domov. Vozil bo tod mimo..." Mož brez besed pri prvih hišah ustavi in obrne avto, se vrne nazaj in umakne kamen. Francelj rad ponoči mimo spi. SLAVKO KLANČIČAR

● Države pred hudičevem leglom ne rešijo ne parlamentarne komisije ne škofovo kadijo, marveč preprost zakon o zaščiti države pred državnimi funkcionarji. (Nežmah)

PRAZNIK VSEH - V sklopu prireditev ob sevniškem občinskem prazniku se je zvrstilo veliko dogodkov, ki bodo bolj ali manj vplivali na spomin Posavec in tudi državnih ministrov, povabljenih v različne kraje prazničnih slovesnosti. Kar nekaj dogodkov je bilo na Blanci, ki ji je med kraji v občini pripadlo ob tokratnem praznovanju posebno mesto, saj je bila tu tudi slavnostna seja občinske skupščine. V osnovni šoli na Blanci so prazniku v čast pripravili razstavi o vinu in "mojem kraju". Da bi bilo vzdušje ob razstavi prislejšje, so si šolarji nadeli tudi malce noš, kar je zabeležila tudi kamera.

IZLET OSKRBOVANČEV - Na avgustovskem sestanku oskrbovančev Doma starejših občanov v Črnomlju smo se odločili za izlet po Beli krajini. Za domačine je bil izlet obujanje starih spominov, za druge pa spoznavanje naše najjužnejše pokrajine. Tako je prišla dolga pričakovana sredo 22. septembra. Z avtobusom smo se najprej popeljali proti metliškemu domu za starejše, kjer sta nas lepo sprejela direktor Janez Škof in glavna sestra Cveta Aušič. Naša naslednja postaja so bili Adlešiči, kjer nam je gospa Marica Cvitkovič povedala veliko zanimivega o izdelavi belokranjskih vezenin in narodnih noš, o predelavi lanu in prikazala izdelavo belokranjskih pisanic. V viniškem kampu so nas že čakali gostinci iz hotela Lahinja in skupina domskih kuharic. Ob prijetni glasbi in dobri hrani nam je čas kar prehitro tekel. Nekateri oskrbovančevci so se tudi naplesali, saj jih je zavrtela dobra plesalka Martina. Vsekakor je bilo to za mnoge lep dan. (C. Jesenšek)

WAS IST DAS? - Koroška, zibelka slovenske državnosti, ne razmišlja o preteklosti. S tem smo se sprijaznili že l. 1920, ko smo jo izgubili s plebiscitom. Prestol, kjer so nekdanje ustoličevali karantanske kneze in jim podeljevali poslovno oblast, je danes za visoko ograjo. Tudi zaradi tega, ker ni več kneza, da bi sedel nanj. Avstrijci so dosegli, da smo kamniti stol umaknili s slovenskih bonov: na tolarjih ga iščete zaman. O funkciji prestola na ozemlju nekdanje Karantanije govorita latinsko in nemški zapisi. Slovenci zaman iščemo slovensko besedo na avstrijskem travniku. Pri tem sploh ne gre za prevod. (DAMJANA KROSELJ)

TRGAČI SPET SKUPAJ - Običaj je, da se pri vinogradniku Cenetu Štembergerju iz Sentjerne na Martinovo nedeljo dobijo vsi trgači in pokusijo mlado vino. Tako je bilo tudi letos, miza pa je bila za to priložnost obložena z dobrotami kot za ohcet. (Foto: J. Pavlin)

ČETRTEK, 18. XI.

SLOVENIJA 1

- 10.45 - 0.25 TELETEKST
- 11.00 VIDEO STRANI
- 11.10 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 12.00 TEDENSKI IZBOR
- 12.00 AVE V TOURSU
- 12.30 ANALITIČNA MEHANIKA, 41/52
- 13.00 POROČILA
- 13.05 PO DOMAČE, ponovitev
- 15.50 OČI KRITIKE, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠČE
- 20.35 ČETRTRKOVE POSEBNOSTI: MR. BEAN IN PAN KOHN
- 21.35 TEDNIK
- 22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.55 SOVA
- 22.55 HIŠA NAPRODAJ, amer. naniz., 6/21
- 23.20 ČETRTO NADSTROPJE, angl. nadalj., 3/3

SLOVENIJA 2

- 15.15 - 0.05 Teletekst
- 15.30 Video strani - 15.50 Tedenski izbor: Moj debeli očka (švedski film); 17.30 Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (amer. burleska); 17.50 Četrto nadstropje (angl. nadalj., 2/3) - 18.45 Že veste? - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Elite bojne enote (amer. dok. serija, 6/8) - 21.00 Umetniški večer: Velika obdobja evropske umetnosti: Umetnost Rimljanov (nemška dok. serija, 11/13) - 22.55 SP v tenisu (posnetek iz Frankfurta)

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 38. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (49. del) - 12.25 Video strani - 16.30 A shop - 16.45 Smithsonian (ponovitev 4. dela) - 18.00 Luč svetlobe (39. del) - 18.45 Rock starine (ponovitev 40. oddaje) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.00 Risanke - 20.10 Poročila - 20.30 Beg iz New Yorka (amer. film) - 22.05 Rock starine (41. oddaja) - 22.35 Poročila - 23.00 Pred poroto (ponovitev 44. dela) - 23.25 A shop - 23.40 CMT

PETEK, 19. XI.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 1.10 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 10.15 TEDENSKI IZBOR
- 10.15 EBBA IN DIDRIK, šved. nadalj., 3/9
- 10.45 PSIHO (amer. film)
- 12.30 ŽE VESTE?
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 POSLOVNA BORZA
- 13.15 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
- 14.15 VES SVET JE ODER, angl. dok. serija, 11/13
- 16.10 OSMI DAN, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 FORUM
- 20.30 TROJNI ODMEV, angl. film
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.30 SOVA
- 22.30 IKE, amer. nadalj., 1/6
- 23.30 CIKLUS FILMOV B. HLADNIKA: BELE TRAVE, slovenski film

SLOVENIJA 2

- 16.00 - 0.40 Teletekst
- 16.15 Video strani - 16.25 Tedenski izbor: Četrtrkove posebnosti: Mr. Bean in pan Kohn; 17.25 Sova (ponovitev): Hiša naprodaj (amer. naniz., 6/21); 17.50 Četrto nadstropje (amer. nadalj., 3/3) - 18.45 Znanje za znanje - 19.00 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Znanost (29. oddaja) - 20.30 Homo turisticus - 21.30 R. Šeligo: Lepa Vida (posnetek gledal. predstave) 23.30 SP v tenisu (posnetek)

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 39. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred poroto (50. del) - 12.25 Video strani - 15.55 A shop - 16.10 Beg iz New Yorka (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (40. del) - 18.45 Elizij: Iskalci notranje svetlobe (ponovitev) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Čist odtrgan tip (amer. komedija) - 22.05 Poročila - 22.30 Pred poroto (ponovitev 45. dela) - 22.55 A shop - 23.10 Počitnice gospoda Hulota (amer. komedija) - 00.40 Erotična uspankanka - 01.00 Erotični film

SOBOTA, 20. XI.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.35 TELETEKST
- 7.30 VIDEO STRANI
- 8.10 TEDENSKI IZBOR: 8.10 RADOVEDNI TAČEK 8.20 LONČEK, KUHAJ! 8.30 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer. dok. naniz., 21/26 8.55 KLUB KLOBUK

- 9.45 TOK TOK
- 10.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 11.25 TARZAN GRE V INDIJO, angl. film
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- 13.05 TEDNIK
- 13.45 HOMO TURISTICUS
- 15.20 TROJNI ODMEV, ponovitev amer. filma
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PO AFRIKI Z OTROKOM IN KAMERO, nemška dok. serija, 4/4
- 18.00 RPL
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 RISANKA
- 19.10 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 UTRIP
- 20.30 TVARIETE
- 21.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSHEM: SODARJI
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 SOVA: ŽELITE, MILORD?, angl. naniz., 3/6 23.35 PRAVILO MOČNEJŠEGA, amer. film

SLOVENIJA 2

- 9.15 - 0.45 Teletekst
- 9.30 Video strani - 9.55 Svet. pokal v alpskem smučanju: vsl (ž), 1. tek - 11.00 Človek in glava - 11.55 Sova (ponovitev): Ike (amer. nadalj., 1/6) - 12.55 Športna sobota: vsl (ž), 2. tek - 14.00 SP v tenisu (polfinale) - 18.45 Vodne pustolovščine (angl. poljudnoznan. serija, 1/24) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Udobna vožnja (angl. nadalj., 1/6) - 21.00 Veliki zločini in procesi 20. stol. (dok. serija, 8/13) - 21.30 Pogled in zadeni - 22.35 Sobotna noč

KANAL A

- 9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.45 A shop - 10.00 Kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 10.30 Alamo II (ponovitev filma) - 12.00 Teden na borzi (ponovitev) - 12.10 A shop - 17.00 TV: Izbižgička televizija - 17.55 BMX (3. del) - 18.30 Študentskih 1/4 (oddaja študentov FDV) - 19.10 Devlinova zveza (ponovitev 10. dela) - 20.00 Avtotimes (oddaja o avtomobilizmu) - 20.35 Devlinova zveza (11. del) - 21.30 Menih (amer. film) - 23.15 Poročila v angleščini - 23.40 CMT

NEDELJA, 21. XI.

SLOVENIJA 1

- 8.15 - 0.20 TELETEKST
- 8.30 VIDEO STRANI
- 8.45 OTROŠKI PROGRAM
- 8.45 ŽIV ŽAV, ponovitev
- 9.35 HOVI, ponovitev angl. naniz., 4/8
- 10.00 SEZAMOVA ULICA, amer. naniz., 10/13
- 11.00 SLOVENSKE LJUDSKI PLESI - RAZ-KRIŽJE
- 11.30 OBZORJA DUHA
- 12.00 SLOVENC V ZAMEJSTVU
- 12.30 VODNE PUSTOLOVŠČINE, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 1/24
- 13.00 POROČILA
- 13.20 ZADNJI LOV, amer. film
- 15.05 ELITNE BOJNE ENOTE, ponovitev amer. dok. serije, 5/8
- 16.00 EDVARD VII., angl. nadalj., 8/13
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 PO DOMAČE
- 19.00 RISANKA
- 19.15 LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ZRCALO TEDNA
- 20.30 NEDELJSKIH 60
- 21.30 S PETROM USTINOVOM OKOLI SVE-TA (angl. dok. serija, 2/6)
- 22.05 DNEVNIK 3, VREME
- 22.25 SOVA
- 22.30 MOJSTER IN MARGARETA, poljska nadalj., 7/8
- IKE, amer. nadalj., 2/6

SLOVENIJA 2

- Opomba: 14.00 - 18.00 SP v tenisu; slalom ž.: 1. tek 9.55, 2. tek 12.55
- 8.15 - 23.30 Teletekst
- 8.30 Video strani - 8.50 Tedenski izbor: Pogled in zadeni; 11.00 Škoprijonov obroč (avstral. nadalj., 2/4); 11.50 Tvariete - 12.55 Športna nedelja - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Alpe-Donava-Jadran - 20.35 Učna doba Duddyja Kravitz (kandidski film) - 22.35 Športni pregled

KANAL A

- 8.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 8.15 Ris (risanke in spoti) - 8.25 Male živali - 8.45 BMX (ponovitev 2. dela) - 9.15 Menih (ponovitev filma) - 11.00 Ameriških deset (ponovitev) - 11.30 Dance session (ponovitev) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavriha - 12.15 Helena (glas-bena oddaja) - 13.00 Video strani - 18.00 Hit (dok. film) - 18.30 Malta - otok v času (1. del dok. filma) - 19.00 Risanke - 19.05 Tropska vročica II (ponovitev 8. dela amer. nadalj.) - 20.00 Tropska vročica II (11. del) - 20.55 Danyjeve zvezde (kontaktna oddaja) - 21.55 Kino, kino (oddaja o filmu) - 22.40 Dolina maševanja (amer. vesteren) - 23.05 CMT

PONEDELJEK, 22. XI.

SLOVENIJA 1

- 10.15 - 0.15 TELETEKST
- 10.30 VIDEO STRANI
- 10.50 TEDENSKI IZBOR
- 10.50 VRNITEV ANTILOPE, angl. nadalj., 6/13
- 11.15 ZNANOST, 29. oddaja
- 11.40 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE Z NAMI
- 12.10 PO AFRIKI Z OTROKOM IN KA-

- MERO, nemška dok. serija, 4/4
- 13.00 POROČILA
- 13.05 TEDENSKI IZBOR
- ALPE-DONAVA-JADRAN
- 13.35 ŠPORTNI PREGLED, ponovitev
- 16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 ABC - ITD., TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 GOSPODARSKA ODDAJA: 10.000 OB-RATOV
- 20.55 OMIZJE
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 SOVA
- LJUBEZEN NA PRVI POGLED, TV naniz., 4/10
- IKE, amer. nadalj., 3/6

SLOVENIJA 2

- 13.15 - 23.55 Teletekst
- 13.30 Video strani - 13.45 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna; 14.45 Nedeljskih 60; 15.45 Obzoria duha - 16.15 Sova (ponovitev): Želite, milord? (angl. naniz., 3/6); 17.05 Mojster in Margareta (poljska nadalj., 7/8); 17.55 Ike (amer. nadalj., 2/6) - 18.50 TV avtomagazin - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Sedma steza - 20.25 S. Vuga: Maistrova najdaljša mariborska noč (TV drama) - 22.00 Lee Harvey Oswald (1. del filma) - 22.55 Studio City - 23.55 Slovenska jazz scena

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 40. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Pred poroto (51. del) - 12.25 Helena (ponovitev) - 16.15 A shop - 16.25 Dolina maševanja (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (41. del amer. nadalj.) - 18.45 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Trava (amer. krim.) - 22.00 Burda (dok. film) - 22.30 Poročila - 22.55 Pred poroto (ponovitev 51. dela) - 23.20 A shop - 23.35 CMT

TOREK, 23. XI.

SLOVENIJA 1

- 8.15 - 0.15 TELETEKST
- 8.30 VIDEO STRANI
- 8.50 TEDENSKI IZBOR
- 8.50 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
- 9.00 SEZAMOVA ULICA, 10/13
- 10.00 TV AVTMAGAZIN
- 10.30 LEE HARVEY OSWALD, 1. del filma
- 11.25 MAISTROVA NAJDALJŠA MARI-BORSKA NOČ, TV drama
- 13.00 POROČILA
- 14.10 TEDENSKI IZBOR
- 14.10 SOBOTNA NOČ
- 16.10 SEDMA STEZA
- 16.30 PORABSKI UTRINKI
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- LONČEK, KUHAJ!
- HOVI, angl. naniz., 5/8
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.45 ABC-ITD., TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠČE
- 20.35 BOBENČEK
- 21.30 OSMI DAN
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- POSLOVNA BORZA
- 22.50 SOVA
- MEDVEDJA USLUGA, 7. epizoda angl. naniz.
- IKE, amer. nadalj., 4/6

SLOVENIJA 2

- 15.45 - 23.30 Teletekst
- 16.00 Video strani - 16.10 Tedenski izbor: Gospodarska oddaja; Slovenci v zamejstvu 17.20 Sova (ponovitev): Ljubezen na prvi pogled (koprod. naniz., 4/10); 17.45 Ike (amer. nadalj., 3/6) - 18.45 Iz življenja za življenje: Prislunimo tišini - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Po vojni (angl. nadalj., 9/10) - 21.00 Lee Harvey Oswald (2. del filma) - 21.50 Videošpon - 22.45 Svet poroča

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč

- svetlobe (ponovitev 41. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Pred poroto (52. del) - 16.10 A shop - 16.20 Trava (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (42. del) - 18.45 Jazzbina (ponovitev 41. oddaja) - 19.15 Risanke - 19.25 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Ciklus zamočanih slovenskih filmov: Triangel - 21.55 Jazzbina (42. oddaja) - 22.30 Poročila - 22.55 Pred poroto (ponovitev 52. dela) - 23.20 A shop - 23.30 CMT

SREDA, 24. XI.

SLOVENIJA 1

- 9.15 - 0.10 TELETEKST
- 9.30 VIDEO STRANI
- 10.10 TEDENSKI IZBOR
- 10.10 BISKVITKI, risana serija
- 10.35 VIDEOŠPON
- 11.30 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
- 12.00 VELIKI ZLOČINI IN PROCESI 20. STOL., dok. serija, 8/10
- 12.30 S PETROM USTINOVIM OKOLI SVETA, angl. dok. serija, 2/6
- 13.00 POROČILA
- 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 14.30 TEDENSKI IZBOR
- 14.30 LEE HARVEY OSWALD, 2. del filma
- 15.25 PO VOJNI, angl. nadalj., 9/10
- 16.20 SVET POROČA
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 KLUB KLOBUK
- 18.00 RPL
- 18.45 ABC-ITD., TV igrice
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.10 ŽARIŠČE
- 20.35 FILMI ŠTUDENTOV AGRFTV
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 SOVA
- HAL ROACH PREDSTAVLJA, 29. epizoda amer. naniz.
- IKE, amer. naniz., 5/6

SLOVENIJA 2

- 14.45 - 23.10 Teletekst
- 15.00 Video strani - 15.20 Tedenski izbor: Bobenček; 16.10 Omizje - 17.25 Sova (ponovitev): Medvedja usluga (7. epizoda angl. naniz.); 18.05 Ike (amer. nadalj.) - 18.45 Analitična mehanika (42/52) - 19.15 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Športna sredo: 20.00 košarka; 21.30 nogomet - 23.10 Obiski

KANAL A

- 9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.50 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 42. dela) - 11.50 A shop - 12.00 Pred poroto (53. del) - 16.15 A shop - 16.25 Triangel (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (43. del) - 18.45 Male živali - 19.00 Risanke - 19.10 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Dance session (8. oddaja o plesu) - 21.00 Smithsonian (5. del amer. dok. naniz.) - 22.00 Kje so Arminijevi Tevtoni porazili Rimljanje? (dok. film) - 22.30 Poročila - 22.55 Pred poroto (ponovitev 53. dela) - 23.20 A shop - 23.30 CMT

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

s Trdinovega vrha **41** na kanalu

vsak dan ob 19. in ob 21. uri NOVICE,

vsak torek ob 20. uri CELOVEČERNI FILM in NOVICE ob 21.30

vsako soboto tedenski pregled OD SOBOTE DO SOBOTE in mladinska oddaja MKC TV vsak ponedeljek po NOVICAH ŠPORTNI PREGLED

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Včasih je bilo znano, da je poklic glasbenika zelo dobro plačan. Toda časi so se spremenili tudi za glasbenike. Nekaj zelo znanih slovenskih "godcev" smo povprašali, kako se preživljajo.

Don Juanov Brendi je napisal toliko pesmic, ki so vžgale pri Slovincih, da mu življenje res ni težko, pravi pa, da mora delati od jutra do noči.

Faraoni trdijo, da mora slovenski glasbenik za začetek v tujino, ko pa uspe za lastno produkcijo in prodre v medije, lahko dobro živi tudi doma.

Miran Rudan pravi, da kot solist, ki nastopa s play-backi po diskotekah, odlično uspeva.

Damjana Golavšek in Atlenka Godec prepevata pesmi, ki so jima pri srcu, svoj finančni proračun pa si izboljšata s poučevanjem.

V nagradni igri Sola je zreb uro Sola nameril Petru Zamanu iz Trebnjega.

V realni revolucionarni poeziji Toneta Fornezziya-Tofa sem našla tudi očetovski nasvet sinu:

Oženi se, sin moj, oženi, če ti rečem.
Vem, da sem tečen, ampak ne moreš biti vse žive dni takole vesel in - srečen.

Simona H₂O

O kvaliteti življenja starejših

Zveza društev upokojencev Slovenije je konec oktobra organizirala v Domu upokojencev v Ljubljani posvet "O kvaliteti življenja starejših ljudi". Posveta so se udeležili predstavniki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, Inštituta za varovanje zdravja RS, Zavoda za zdravstveno zavarovanje, Rdečega križa, Gerontološkega društva, Karitas, Zveze svobodnih sindikatov in drugih organizacij.

Na posvetu so ugotovili, da se pravice iz zdravstvenega in socialnega varstva zmanjšujejo, da so se v lastnjem zaostrila stanovanjska vprašanja, da je v domovih za starejše občane 95 odst. ljudi, starih nad 65 let, in da je zanje slabo ali sploh ni poskrbljeno za ustrezno in varno življenje, nespreejmljiv je sistem upokojevanja (nasilno upokojevanje mladih ljudi zaradi prevelikega števila delavcev). Ugotovili so tudi, da so starejši ljudje izrinjeni iz družbenega življenja in nimajo vpliva na odločujoče ustanove. Znano je, da se Evropa v zadnjem času zelo aktivno ukvarja z vprašanji stare generacije, da razvija oblike pomoči starejšim. Tudi slovenska družba, ki se po demografskih podatkih naglo stara, istočasno pa upada število rojstev, bi morala pristopiti k sistematičnemu proučevanju teh dejstev.

Udeleženci posveta so sprejeli naslednje predloge: v Sloveniji je treba ustanoviti državno institucijo, ki bo prevzela odgovornost za celovito skrb za starejše ljudi; pripravi naj se državni projekt celovite skrbi za starejše ljudi, na podlagi izkušenj Centra za pomoč na domu v Ljubljani naj se ustanovijo enaki ali podobni centri v posameznih regijah za pomoč stari, bolnim in invalidnim osebam. Predloge so poslali Odboru za zdravstveno in socialno varstvo pri Državnem zboru.

Zveza društev upokojencev
STANKO HVALE, predsednik

Kakšna je lovška etika in morala?

Komentar, ki je nastal izključno na podlagi knjige Lovčev priročnik, učbenika za lovski izpit - Šokirani bodo zlasti ljubitelji živali, predvsem pa mačk

Primerov, ko lovci v različnih okoliščinah ustrelijo domačo mačko ali psa je precej. Lastniki so prizadeti, lovci pa ali arogantni ali dvolično nevedni ali pa pretirano prijazni dokazujejo svojo varovalno ljubezen do živali.

Veliko je lovskih prekrškov, zakonskih in moralnih, s katerimi se ali se ne ukvarjajo pristojne službe. Aktualno je vprašanje, kdo so lovci in kaj je lov danes. Po lovskih razlagah je lov zdaj sport, zdaj varovanje narave, potem turizem za tuje lovce, zdaj spet kazalec na tehtnici naravnega ravnotežja. Ob zadnjem je zanimivo, da lovci hkrati iztrebljajo roparice in množično gojijo fazane, kot odrasle pa jih spustijo in postreljajo. Fazani se kot kokoši ne bojijo roke, ki jih hrani, in ne vedo, da so odveč na tehtnici naravnega ravnovesja in da jih

DOPOLNILI KOMISIJO ZA LOKALNO SAMOUPRAVO

SEVNICA - Komisija za lokalno samoupravo pri sevniki občinski skupščini, ki bo med drugim ugotavljala večinsko mnenje občanov po posameznih krajevnih skupnostih o bodočih lokalnih skupnostih na območju sedanje sevnške občine in pripravljala model organiziranosti in delovanja bodoče lokalne skupnosti Sevnica in morebitnih novonastalih lokalnih skupnosti na območje sedanje občine, bo imela prej ko slej zelo zahtevno in odgovorno delo. Zato je iz vrst občinskih odborov SLS in SKD prišla pobuda, da bi predvideni petčlanski sestav razširili še za 2 člana. Bredi Mijovič, Branku Derstvenku in Andreji Flajs iz Sevnice, Danijelu Bevcu iz Loke in Jožetu Knezu iz Krmelja sta se tako po sklepu poslancev sevnške občinske skupščine pridružila še Blaž Jene iz Sevnice in Roman Zveglj iz Trnovca.

morajo varuhi narave zaradi tega "upleniti".

V roke sem dobil knjigo Lovčev priročnik, učbenik za lovski izpit, ki ga je uredil France Cvenkel, izdala pa Lovska zveza Slovenije 1989. leta. Precej zapisanega si nasprotuje, predvsem, kar piše o lovski etiki in morali, o lovu, načinu lovljenja in izbiri živali, ki bo odstreljena. Navedel bom nekaj odlomkov, ki dokazujejo kontradiktornost priročnika, ki ga mora poznati vsak lovec in se iz njega učiti ljubezni in spoštovanja do vseh živali. O lovski etiki (str. 15, točka 4) piše: "Velja načelo, da naj divjad pade v ognju in naj v hipu pogine, da se ne muči." Stran 17, točka 9: "... lovška etika je proti ... streljanju v tarče na drevesnih deblih." Na str. 15 piše: "... tudi t.i. roparice imajo pravico do obstoja." Toda na strani 286, pri točki 25 z naslovom "Kako in kdaj spodbujamo ostrost pri lovskem psu", se mnenje pisca o lovski etiki radikalno spremeni.

Naslednji citat bo šokiral vse ljubitelje živali, posebej mačk. O treninju ostroti pri goncih, brak jazbecarjih in jamarjih piše: "Zanje je prav, da so ostri in na kratko opravijo z vsako roparico. K temu jih navajamo tako, da jim nekajkrat odstrelimo mačko, ki so jo nagnali na drevo. Ko so si že večkrat ohladili jezo na mrtvi mački, potem ne pomerimo več natančno, tako da mora pes delo dokončati z davljenjem. Pri tem bo staknil kakšno prasko, vendar z obstreljeno lisico navadno hitreje opravi kakor z obstreljeno odraslo mačko." to je zanimivo primerjati s citati na straneh 15 in 17.

Citiral bom še nekaj stavkov iz Lovčevega priročnika o psih, človekovih najzvestejših družabnikih:

O svojih lovskih psih lovci razmišljajo tako (str. 285, točka 23): "Če se pes ... boji vode ..., potem vedimo, da imamo opravka z manj vrednim psom, ki bo pokazal tudi druge na-

pake, kot sta bojazljivost in pomanjkanje veselje do lova." Na str. 286, točka 25, pa dodaja: "Proti prirojeno bojazljivosti ni zdravila, na mestu je samo dobro pomejen strel." In še lovski komentar na prej zapisano (str. 18, točka 10): "V psu ... se zrcali gospodar." - Kakršen pes, takšen gospodar!"

Zapisanih je samo nekaj stavkov, ki se dotikajo lovčeve ljubezni do psov in mačk. Ljubezen in skrb za divjad pa je neizmerna in pravim ljubiteljem živali nedoumljiva. Iz zapisanega si lahko vsak sam ustvari sodbo o lovski etiki in morali. Kajti Lovčev priročnik, iz katerega so citati, mora poznati vsak lovec, saj je v njem zapisano pogoj, da opravi lovski izpit in postane lovec z vsemi pravicami in dolžnostmi ubijati.

DUŠAN GRAIFONER
Maribor

• Tisočletne sanje slovenskega naroda so čista neumnost. Izmišljotina ljudi, ki jim je do tega, da današnje politične razmere utemeljijo in upravičijo s stališa dolge zgodovine. (Zgodovinar Janez Persič)

• Sol je važna gospodarska zadeva, rabi jo tako človek kot žival. Če soli v hiši ni, gospodarstvo terpi. (Novice 18. okt. 1868)

RAČKA, d.o.o.
68000 Novo mesto
tel/fax: (068)21-058
računalniški sistem

BERUSOVI PREDSTAVILI NOVE MODELE - V Avtohiši Berus na Cikavi so predstavili nove modele avtomobilov Volkswagrovega koncerna, s katerimi sodelujejo že trinajst let, pogodba o prodaji pa teče že dobro leto. Poleg podpredsednika izvršnega sveta Andreja Kirma se je slovesnosti udeležil tudi Rok Freyer, direktor prodaje Porsche Interavto iz Ljubljane, generalni uvoznik vozil VW in audi. Oba sta družinsko podjetje Berus označila kot zgled podjetništva ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Evropi. Številni obiskovalci so lahko občudovali pasat limuzino in varianti, golf cabriolet in varianti, audi 80 1600 e z novim motorjem ter polo, na našem tržišču prisoten šele kratak čas, vendar cenovno zelo zanimiv. Razveseljivo je, da so vsi novi modeli opremljeni z značilnimi blazinami, kar bo zagotovo prispevalo k še večji varnosti že tako priljubljenih vozil. (Foto: Majda Luzar)

AUTOCOMMERCE

NOVO MESTO
C. HEROJEV 18
tel. 068/321-000
fax. 068/21-420

IN

MICHELIN

vas vabita na predstavitev avtomobilskih pnevmatik svetovno znanega proizvajalca Michelin. Predstavitev bo 25. 11. 1993 v našem prodajnem salonu na Cesti herojev 18, od 10. ure dalje.

Spoštovane kadilke in kadilci

Ministrstvo za zdravstvo je pripravilo predlog Zakona o omejevanju uporabe tobacnih izdelkov. Pričakujemo, da ga bo Državni zbor sprejel v prvih treh mesecih prihodnjega leta.

Z njim ne želimo omejevati vaše svobodne odločitve glede kajenja. Kaditi ali ne kaditi, bo še naprej vaša povsem osebna presoja. Želimo pa si, da bi pri tej odločitvi upoštevali tudi zdravstvena spoznanja.

Že dolgo je dokazano, da kajenje lahko povzroča številne bolezni in da v večini primerov tudi skrajšuje življenje. Prav tako je dokazano, da tudi nekadilcem na enak način škoduje pasivno kajenje, to je vsakršno vdihavanje tobacnega dima. Zato je glavni namen Zakona, da zaščiti nekadilce. Ti imajo prav tako vso pravico, da niso brez lastne krivde izpostavljeni škodljivim posledicam pasivnega kajenja. Z Zakonom želimo tudi doseči, da bi manj naših odraščajočih fantov in deklet podlegalo neokusno razkošnim ter zavajajočim reklamam za tobacne izdelke in ne bi pričelo kaditi. Prav njim so namreč te reklame najbolj namenjene. Moje pismo je pravzaprav prošnja. Prepričan sem, da cigarete ne prižgete v cerkvi, na koncertu ali v gledališču, pa če ste tobaku še tako vdani. Zelo nevljudno bi bilo in znak slabe vzgoje, če bi storili kaj takega. Prosim vas, da se enako obnašate tudi v vseh zdravstvenih ustanovah, da ne kadite v navzočnosti otrok in nikjer, kjer kajenje ni dovoljeno ali zaželeno. Prosim vas, da si v družbi z nekadilci cigareto prižgete le z njihovim dovoljenjem. Spoštujte njihovo pravico do zraka brez tobacnega dima! To naj postane del vaše kulture, morale in osebne odgovornosti. Na ta način boste v veliki meri pomagali v našo družbo uvajati več medsebojnega spoštovanja in strpnosti.

Spoštovane mlade kadilke, v imenu vaših otrok vas prosim, da ne kadite v času nosečnosti. S kajenjem med nosečnostjo zelo škodujete zdravemu razvoju vašega še nerojenega otroka, ki se bo zaradi tega tudi po porodu slabše razvijal, kot mu je narava sicer namenila. Prizanesite mu in ne obremenjujte po nepotrebnem svoje vesti.

Spoštovane kadilke in kadilci, naj končam svoje javno pismo s prošnjo, ki koristi tudi vam samim. Kadar kupujete cigarete, bodite pozorni na podatek o vsebnosti katrana in nikotina, ki mora biti zapisan na ovitku. Izbirajte cigarete z nizkimi vrednostmi, da bo zdravstveno tveganje, ki se mu s kajenjem izpostavljate, kar najmanjše.

Lepo vas pozdravljam

Dr. Božidar Voljč
Minister za zdravstvo

<11.888\$ ~~POČITNICE~~ ~~ŽELJE~~

VČERAJ

<11.888 - 889 \$ =

10.999\$ DANES !!!

889\$ SKRITJE ŽELJE + POČITNICE

DAEWOO RACER

V Ljubljani, KOMPAS HERTZ, Celovška 206, tel. 061/15 91 311 - V Kranju, MARK MOBIL d.o.o., Suceva 17, tel. 064/242 300 - V Celju, AVTOTEHNIKA CELJE, Miklošičeva 5, tel. 063/25 405 - V Novem mestu, IPI COMERCE d.o.o., tel. 068/24 409 - V Mariboru, CIC d.o.o., Jožice Flander 2, tel. 062/412 759 - V Šempetru pri Novi Gorici, AVTO PIVON, Vrtojbenska c. 73, tel. 065/32 732 - V Koprju, AVTO PIVON, Ljubljanska 5a, tel. 066/38 759

MAJHNA PREDNOVOLETNA POZORNOST VSEH PRODAJALCEV

PLESNI TEČAJI

za mladino in odrasle

KJE: Novo mesto, Gimnazija - atrij

KDAJ: V petek, 26. 11. 1993

ZAČETNI: ob 17.30

NADALJEVALNI: ob 19.30

in

KJE: Metlika, OŠ Metlika - športna dvorana

KDAJ: V sredo, 1. 12. 1993

ZAČETNI: ob 19.30

NADALJEVALNI: po začetnem tečaju.

Predvpis in inf. po tel. (068) 28-136 in 321-115, od 9. do 16. ure.

MANA
turistična agencija
Partizanska 7, Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto:

PRODAJALEC v trgovini - poslovalnica Brežice
(za določen čas 6 mesecev)

Pogoji:

- srednja šola trgovske smeri - KV prodajalec (IV. st.)
- poznavanje osnov računalništva
- poznavanje pisarniškega materiala in šolskih potrebščin
- komunikativnost
- 1 leto delovnih izkušenj
- 2-mesečno poskusno delo.

Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov:

DZS, d.d., Ljubljana, Mali trg 6, kadrovski oddelek.

Danfoss

Danfoss Compressors, d.o.o.
Heroja Starihe 24, 68340 Črnomelj

Razpisujemo naslednja prosta delovna mesta:

1. REFERENT V NABAVI

- VII./VI. stopnja izobrazbe ekonomske ali strojne usmeritve
- aktivno znanje angleškega oz. nemškega jezika
- zaželjene delovne izkušnje pri enakih ali podobnih delih

2. VEČJE ŠTEVILO PROIZVODNIH DELAVCEV oz. DELAVK

- PK oz. NPK
- delo je dvoizmensko.

Smo mlada, razvijajoča se firma s 100-odst. tujim kapitalom. Nudimo dobre delovne pogoje in možnost dodatnega izpopolnjevanja. Za dodatne informacije lahko pokličete na tel.: (068) 51-400 ali 51-405. Vaše prijave z vsemi dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pričakujemo v osmih dneh po objavi oglasa.

Zaradi velikega števila prijav, ki prihajajo na naše razpise, bomo v roku 14 dni po zaključenem razpisu pisмено obvestili samo delavce, ki bodo sprejeti v delovno razmerje.

»Ljubi Dolenjci!«

Za vas in za vaše ljube
smo na Trdinovem vrhu
postavili oddajnik.
Po 69. kanalu pridemo tudi
k vam domov.

KANAL A — Televizijska postaja

kanal

EUROALBA, d.o.o., Uvoz-izvoz
Veleprodaja-Maloprodaja
Zastopanje tujih firm

Ekskluzivni uvoznik proizvodov NUK in Monbebe
Pooblaščen uvoznik proizvodov FISSAN

Objavljamo razpis za zasedbo prostega delovnega mesta

TRGOVSKEGA POTNIKA ZA OTROŠKO OPREMO NA OBMOČJU SLOVENIJE

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- slovensko državljanstvo
- srednja stopnja izobrazbe
- telefon
- vozniško dovoljenje B-kat.
- izkušnje, komunikativnost in odločnost zaželjene.

Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas, s štirimi meseci poskusnega dela.

Vsi zainteresirani naj dostavijo kratek življenjepis na naslov: EUROALBA, d.o.o., Pod obzidjem 31, Brežice, v roku 8 dni po objavi v časopisu ali se za dodatne informacije oglašijo po telefonu na št. 0608/61-600

beti
metlika

BETI, tekstilna industrija, d.d.
METLIKA, Tovarniška 2

IŠČEMO

za delo v zunanji trgovini dva mlada diplomirana ekonomista z znanjem nemščine ali angleščine.

Zaželjena je praksa v zunanji trgovini. V poštev pridejo tudi pripravniki, ki bi pri nas opravljali pripravništvo.

Prijave z zgoraj zahtevanimi podatki dostavite v KADROVSKO SLUŽBO BETI METLIKA do 1.12.1993.

Kandidati bodo vabljeni na razgovor in o izbiri obveščeni v roku 15 dni.

OBVESTILO

Podjetja in druge organizacije, stranke in društva ter občane obveščamo, da sta po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Trebnje, sprejetega 27.10.1993 (sklep objavljen v Uradnem listu RS št. 61/93 z dne 5.11.1993), v

JAVNI RAZGRNITVI:

- osnutek programskih zasnov in
 - osnutek lokacijskega načrta za bencinski servis v Mokronogu
- Osnutka sta javno razgrnjena v prostorih Zavoda za urbanistično načrtovanje Trebnje in Krajevne skupnosti Mokronog.

JAVNA OBRAVNAVA

NAVEDENIH OSNUTKOV BO V TOREK, 23. NOVEMBRA 1993, OB 18. URI V PROSTORIH KRAJEVNE SKUPNOSTI MOKRONOG.

V času javne razgrnitve osnutkov lahko daste pripombe in predloge na kraju razgrnitve, na javni obravnavi ali jih pisмено posredujete Zavodu za urbanistično načrtovanje Trebnje.

Udeležite se javne obravnave, kjer Vam bomo posredovali podrobnejše obrazložitve in pojasnila!

VLJUDNO VABLJENI!

**ZAVOD ZA URBANISTIČNO
NAČRTOVANJE TREBNJE**

MERCATOR-PRESKRBA, d.o.o. KRŠKO

razpisuje prosto delovno mesto

vodja komercialnega sektorja
za štiriletni mandat

Poleg z zakonom določenih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali komercialne smeri oziroma VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri (komercialna dejavnost),
- pet oziroma tri leta delovnih izkušenj pri enakih ali sorodnih delih v gospodarstvu.

Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazila o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: **MERCATOR-PRESKRBA, d.o.o., CKŽ 47, 68270 Krško, z oznako "za razpis"**.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po opravljeni izbiri.

Svet Vzgojno-varstvenega zavoda Brežice

na osnovi 70. člena statuta VVZ

o b j a v l j a

prosto delovno mesto delavca s posebnimi pooblastili

PEDAGOŠKEGA VODJE - POMOČNIKA RAVNATELJA (reelekcija)

Pogoji:

- strokovna izobrazba po 73. členu Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok
- 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega najmanj 2 leti dela pri predšolski vzgoji.

Izbrani kandidati bo sprejet za dobo 4 let.

Nastop dela po dogovoru.

Rok za prijavo je 8 dni po objavi. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema **tajništvo Vzgojno-varstvenega zavoda Brežice, Šolska ulica 5.** Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

TRIKON, tovarna pletenin in konfekcije, p.o. Kočevje, Reška cesta 16

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 12. 11. 1993

JAVNO DRAŽBO

za odprodajo poslovnega objekta v Kočevju, Reška cesta 12, ki leži na parcelni št. 1672 - stavbišče v izmeri 2 a 72 m², ter del funkcionalnega zemljišča parcel št. 1680 in 1671/1, ki bo na novo določeno z delilnim načrtom in obsega površino vzporedno z zidom jug - jugovzhodni del stavbe do magistralne ceste ter vzporedno z zidom jug - severovzhodni del stavbe do izteka parcele.

Izključna cena je 225.000,00 DEM v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju banke Slovenije na dan plačila kupnine. Javna dražba bo 2. 12. 1993 ob 11. uri v splošnem sektorju. Javne dražbe se lahko udeležijo pravne osebe, registrirane v Republiki Sloveniji, in fizične osebe, državljani Republike Slovenije, ki predložijo ustrezno dokazilo in do četrtega, dne 2. 12. 1993, do 11. ure predložijo dokazilo o plačani varščini v višini 10% od izključne cene na žiro račun SDK Kočevje št. 51300-601-10862.

Prednost pri nakupu bo imel ponudnik, ki bo nudil višjo ceno in najugodnejše plačilne pogoje. Uspeli ponudnik bo moral skleniti kupoprodajno pogodbo najkasneje v 3 dneh po končani javni dražbi in plačati kupnino v 15 dneh po sklenitvi pogodbe.

Če uspeli ponudnik v danem roku ne bo sklenil pogodbe in bo kasneje kot kupec odstopil od nakupa, varščina zapade v korist prodajalca.

Uspešnemu ponudniku bomo varščino vračunali v kupnino, drugim ponudnikom, ki na javni dražbi ne bodo uspeli, pa brez obresti vrnili najkasneje v 3 dneh po javni dražbi.

Davek na promet nepremičnin plača prodajalec, vse druge stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.

Nepremičnino bomo prodajali po načelu »videno - kupljeno«. Ogled je mogoč po predhodnem dogovoru. Vse dodatne informacije lahko dobite po telefonu 061/853-322.

Na podlagi 5. člena Pravilnika o kriterijih za dodeljevanje sredstev občinskega proračuna za pospeševanje gospodarskega razvoja v občini Brežice (Uradni list RS št. 3-1/91 in 3/92) je Izvršni svet Skupščine občine Brežice na svoji 64. seji dne 3.11.1993 sprejel

SKLEP

O RAZPISU ZA DODELITEV SREDSTEV ZA POSPEŠEVANJE GOSPODARSKEGA RAZVOJA V OBČINI BREŽICE

1. člen

Za pospeševanje gospodarskega razvoja je v proračunu občine Brežice zagotovljeno 18.000.000,00 SIT.

2. člen

Zbrana sredstva se bodo dodeljevala v obliki posojil za sofinanciranje naložb, ki bodo zagotavljale:

- razširitev obstoječe proizvodnje, uvajanje nove proizvodnje ali storitvene dejavnosti,
- v čim krajšem času ustrezne ekonomske učinke (donosnost),
- realizacijo inovacij in inovacijskih dosežkov ter njihovega prenosa v proizvodnjo,
- odpiranje novih delovnih mest (zagotoviti najmanj 2 novi delovni mesti),
- izvozno usmerjenost in/ali nadomeščanje uvoza,
- programe racionalne rabe energije in surovin,
- ekološko čiste programe.

3. člen

Na natečaj se lahko prijavijo podjetja in obrtniki, ki imajo sedež na območju občine Brežice.

4. člen

Pogoji posojila:

- skupna doba vračanja kredita je 3 leta,
- 1-letni moratorij,
- vračilo posojila do dveh let,
- obrestna mera 2%,
- vrednost glavnice se veže na DEM, obračunano po srednjem tečaju Banke Slovenije.

5. člen

Podjetja in obrtniki, ki želijo pridobiti sredstva iz tega naslova, morajo predložiti naslednjo dokumentacijo:

- sklep o vpisu podjetja v register oz. potrdilo o vpisu obratovalnice v register obratovalnic,
- investicijski program, ki mora obsegati:
- predstavitev investitorja (naziv firme oz. obratovalnice, predmet poslovanja, organiziranost, opis in predračunsko vrednost investicije ter višino zaprosenega posojila),
- analizo poslovanja in premoženja podjetja (če podjetje že posluje),
- opis investicije s predračunsko vrednostjo (predračunska vrednost investicije mora biti dokumentirana, npr. predračuni, pogodbe, računi...),
- finančno konstrukcijo z navedenimi viri financiranja in s časovno dinamiko,
- pričakovani rezultat za obdobje 3 - 5 let (stopnja donosnosti oz. profita stopnja 12%, predvideno število zaposlenih po investiciji),
- analizo prodajnega trga,
- zaključne ugotovitve s kratkim povzetkom analize upravičenosti nameravane investicije.

6. člen

Podjetja in obrtniki, ki so pridobili posojilo, ga lahko pričnejo uporabljati takoj po sklenitvi pogodbe, vendar najkasneje v roku 60 dni po sklenitvi posojilne pogodbe.

7. člen

Prijave naslovite na Sekretariat za gospodarski razvoj občine Brežice, Cesta prvih borcev 18, najkasneje v roku 30 dni po objavi sklepa preko Radia Posavje Studia Brežice oz. v Dolenjskem listu.

Številka: 403-25/93-7

Datum: 8.11.1993

Predsednik
Izvršnega sveta:
CIRIL KOLEŠNIK, l.r.

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

v sodelovanju z zavarovalnico

objavlja javno licitacijo poškodovanih vozil:

1. Zastava 101 SKALA Letnik 89/6, 39660 km izklicna cena: 185.000 sit
2. Renault 21 GTX Letnik 89/12, 109.032 km izklicna cena: 480.000 sit

3. Renault 19 RT 1.4/4V Letnik 93/10, 316 km izklicna cena: 1.450.000 sit

Licitacija bo v soboto, 20. 11. 93, ob 9. uri v prostorih Pionir Avtohiše. Ogled vozil in plačilo 10% varščine je uro pred pričetkom licitacije. Informacije: tel. (068) 324-533

Omejena količina vozil R 5, Cliq in R 19 pod ugodnimi prodajnimi pogoji. Pionir AVTOHIŠA, Ločna 48, Novo mesto.

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE

poziva

vse zainteresirane izvajalce, da pripravijo programe javnih del v občini Trebnje za leto 1994.

Iz programa mora biti razvidno:

- naziv javnega dela
- opis programa javnega dela
- navedba izvajalca javnega dela
- potrebno število brezposelnih, vključenih v javno delo, zahtevana izobrazba, značilni poklici, posebna znanja in druge posebne zahteve
- čas trajanja javnega dela
- potrebna sredstva in viri financiranja.

Pri izvedbi javnega dela je izvajalec dolžan zagotoviti:

- strokovni nadzor nad izvajanjem javnih del in mentorstvo
- varnost pri delu in zaščitna sredstva
- dodatno nezgodno zavarovanje
- evidenco prisotnosti na delu.

Prijave programov pošljite na naslov: Sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo, Goliev trg 5, Trebnje, najkasneje do 1.12.1993. Kasnejših prijav programov izvršni svet ne bo upošteval.

Izvajalci bodo o potrditvi prijavljenih programov obveščeni v osmih dneh po sprejemu sklepa na izvršnem svetu.

Vse dodatne informacije dobite osebno ali po telefonu 44-043, Sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo.

Gramat Gril

d.o.o.

Sela pri Dolenjskih Toplicah
Tel./fax. 068/65-695

Vas vabi na akcijsko prodajo

keramike, granitnih grezov, gradbenega materiala in pohištva od 18. - 27. novembra.

POPUSTI od 5 - 20%.

Srednja ekonomska šola Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE

Pogoj: srednja strokovna izobrazba V. stopnje

Kandidati naj svoje prijave skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh na naslov: Srednja ekonomska šola Novo mesto, Ulica talcev 3a.

Dom starejših občanov, Grosuplje Ob Grosupeljščici 28

objavlja prosto delovno mesto

medicinske sestre

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas. Prijave sprejemo do vključno 25.11.1993. Na relaciji Novo mesto - Grosuplje so z vlakom in avtobusom udodne zveze. Potne stroške krije zavod.

20 LET 20 LET 20 LET 20 LET 20 LET 20 LET

FOTOSTUDIO BORŠNAR ATELJE IN LABORATORIJ S TRGOVINO Trebnje, ul. h. Slaka 1, tel. 068/44 243

Cenjene stranke iz Trebnjega in okolice obveščamo, da smo ob 20-letnici dela obnovili prostore in ob tem razširili našo ponudbo.

- Nudimo:
- * foto avdio-video opremo
 - * foto amaterski program, spominke in darila
 - * izdelamo fotografije ekspresno za dokumente v 5 minutah in amaterske v 2 urah
 - * fotografiramo in fotokopiramo za reklame in propagando na laser color kopirni stroj.

Vabimo vas v prenovljene prostore, kjer vam bomo pri vaši izbiri svetovali in vas ugodno presenetili s kvaliteto in cenami.

Mercator-Gradišče, d.d. Trebnje, Goliev trg 11

razpisuje delovni mesti:

1. direktorja podjetja,
2. vodje komercialnega sektorja.

Pogoji:

- Kandidati pod točko 1 morajo imeti:
- višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske, pravne ali organizacijske smeri
 - najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri odgovornih delih

Kandidati pod točko 2 morajo imeti:

- višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri
- najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj.

Z izbranimi kandidati bo sklenjena pogodba o zaposlitvi za nedoločen čas. Mandat traja 4 leta. Pisne vloge z dokazili o izobrazbi pošljite v osmih dneh na naslov Mercator-Gradišče, d.d., Goliev trg 11, Trebnje. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Smo ekskluziven predstavnik evropske informacijske mreže za Slovenijo.

Iščemo

ZASTOPNIKA ZA DOLENJSKO

Pogoji:

- vsaj srednješolska izobrazba
- poznavanje razmer v gradbeništvu
- komunikativnost
- lastno prevozno sredstvo in telefon.

Delo bo večinoma terensko, na področju zbiranja in posredovanja informacij o načrtovanih naložbah. Prijave zbiramo do vključno 22.11.1993.

Pisne vloge pošljite na naslov:

BauChem, d.o.o.
Predstavništvo v Ljubljani
Rožna dolina, c. 11/29
61111 Ljubljana

Edico OBIŠČITE NAS NA SEJMU INFOS* 93 OD 23.-27.11.1993.
INTEGRALNI PAKET ZA FINANCE IN RAČUNOVODSTVO

OSNOVNA SREDSTVA	OBRAČUN PLAC	KADROVSKA EVIDENCA	UREJANJE RES V SLOVENŠČINI
KOMERCIALA	MATERIALNO POSLOVANJE	FAKTURIRANJE	GLAVNA KNIŽKA Z ANALIZAMI
PLAČILNI PROMET	PODATKI NA DEKLETI ZA SKZPZ	ZAMUDNE OBRESTI	HONORARIJI IN POGODBENO DELO
SALDAKONTI			FINANČNO RAČUNOVODSKE STORITVE

Kadrovski evidenci in osebni dohodki primerni tudi za podjetja z več kot 1000 zaposlenimi

EDICO d.o.o. Obrtna 6, 61000 Ljubljana. Tel.: (061) 564-730; Tel/fax: (061) 563-073
EDICO d.o.o. Šmarje pri Jelšah 180. Tel.: (063) 821-315 int.25-del.čas med 9.-15. urc

v primeru da s paketom v roku 6 mesecev niste zadovoljni. Vam vrnemo celoten znesek odlične referenčne najboljše razmerje med kvaliteto in ceno - 5 let garancije za pravilnost delovanj - plačilo na 3, 6 ali 12 obrokov

Velika nagradna igra za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

Avto ŠKODA FAVORIT GLX in še veliko lepih nagrad!

Če še niste, postanite naročnik Dolenjskega lista! Vsi člani doslej največje dolenjske družine, s plačano naročnino na Dolenjski list za tekoče trimesečje (stari naročniki) ali za tri mesece vnaprej (novi naročniki) bodo prišli v poštev za žrebanje, ki bo v četrtek, 16. decembra letos, na Loki. Nagradna igra bo trajala do 10. decembra.

Glavna nagrada:

avto ŠKODA FAVORIT GLX s kasko zavarovanjem (NOVOTEHNA, zavarovalnica TRIGLAV in Dolenjski list)

Druge nagrade:

- * vrednostni bon v višini 100.000 tolarjev (trgovina talnih oblog PCP Pureber v javnih skladiščih Novo mesto)
- * predsoba Alples
- * vikend paket za dve osebi (turistična agencija MANA iz Novega mesta)
- * kolo (servis in trgovina SMOLE iz Novega mesta)
- * bon za 20.000 tolarjev (tehnična trgovina TILIA iz Bršljina)
- * avtoalarm z montažo (SPM trade, d.o.o., Šentjernej)
- * univerzalno centralno zaklepanje avtomobila z montažo (SPM trade, d.o.o., Šentjernej)
- * motorna žaga ALPINA (AGRO, d.o.o., prodajalna SEJALEC)

Za našete lepe nagrade se bodo potegovali vsi naročniki, samo med novimi pa bo izžreban dobitnik

* pečnic za krušno peč ali klasičnega kamina (PIONIR KERAMIKA Novo mesto)

Naročniki Dolenjskega lista vedo, zakaj so naročniki:
noben četrtek ne umanjka njihov časopis, zdaj pa še toliko nagrad!

SPM TRADE
068/42-361

Agro d.o.o.
Prodajalna SEJALEC
Cesta kom. Staneta 3, Novo mesto, tel. (068) 24-132

TILIA TEHNIČNA TRGOVINA
NOVO MESTO TEL. 068/27-197

S M O L E
SERVIS IN TRGOVINA
REZERVNI DELI KOLES
tel: 068 21 952

MANA
turistična agencija
Partizanska 7, Novo mesto

PIONIR

keramika NOVO MESTO d.d.

NOVOTEHNA
ANTOMOBIL

trgovina talnih oblog
PCP PUREBER d.o.o.
Novo mesto • FAX 068/23-293
Ljubljanska 27, (Javna skladišča)
Tel.: 068/322-337 int. 220

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustila naša mama, tašča, sestra, babica, prababica in teta

MARIJA
KULOVEC

z Uršnih sel 120

Iskreno se zahvaljujemo vaščanom in znancem za izrečeno sožalje ter podarjeno cvetje. Posebno se zahvaljujemo Domu starejših občanov Novo mesto, g. kaplanu za opravljen obred, pevcem z Ruperčvrha za zapete žalostinke ter družinam Pakar in Kump za pomoč.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

IVANKA
JEVŠEK
roj. Miklavčič

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter g. proštu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 18. novembra - Roman Petek, 19. novembra - Elizabeta Sobota, 20. novembra - Srečko Nedelja, 21. novembra - Marija Ponedeljek, 22. novembra - Cilka Torek, 23. novembra - Klemen Sreda, 24. novembra - Janez

LUNINE MENE

21. novembra ob 3.03 - prvi krajec

kino

BREŽICE: 18.11. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Red rock West. 19.11. (ob 20. uri) ter 20. in 21.11. (ob

18. in 20. uri) ameriški kriminalni film Prostji pad.

ČRNOMELJ: Od 19. do 21.11. (ob 20. uri) ameriška glasbena komedija Nune pojejo.

KRŠKO: Od 18. do 20.11. (ob 16. in 18. uri) in 21.11. (ob 18. uri) ameriški avturistični film Jurski park. 19. in 21.11. (ob 20.15) ameriška kriminalna drama Boter 3.

METLIKA: 18.11. (ob 20. uri) ameriška glasbena komedija Nune pojejo. 19. in 21.11. (ob 20. uri) ameriška komedija Mi se imamo radi.

NOVO MESTO: Od 18. do 21.11. (ob 16., 18. in 20. uri) in 24.11. (ob 18. in 20. uri) ameriška glasbena komedija Nune pojejo.

kmetijski stroji

URSUS 35, letnik 1989/90, s kabino, kot nov, prodam za 7900 DEM. Franc Anderlič, Zbure 45, Šmarješke Toplice.

Ugodna prodaja traktorjev

MF 374F in Deutz 55/A s kabino, Zetor 43-40 in 62-45 PVH, kiper prikolic Bernardi 1,8-4,5t, nakladalk SIP 19/9, Durante 12 m³, 16 m³ in 18 m³, trosilcev Bernardi 2,5t, TG 28 in Orjak 40. Velika izbira rabljene kmetijske mehanizacije - villičarji 1,5 - 2,5 t. Tel.: 064-622-575

motorna vozila

R 5, letnik 1990, prodam. 27-384, po 16. uri. 4229

OPEL KORSO 1,2 S, letnik 1985, prodam. 27-591. 4230

101, letnik 1984, registrirano do 16.3.1994, prodam. 85-760. 4233

126 P, letnik 1987, 34.000 km, registriran do 11/94, prodam. 22-898. 4236

ŠKODO FAVORIT, letnik 1993, registrirano za celo leto, prodam. (068)28-907. 4237

JUGO KORAL 55, letnik 1988, registriran do 7/94, bel, aluminijasta platišča, dobro ohranjen, pripravljen za zimo, prodam za 4.200 DEM. (068)25-170. 4238

LADO SAMARO 1300, staro 1 leto, prodam. 21-704. 4238

R 4 GTL, 10/86, registriran do 10/94, prodam. (068)27-796. 4239

R 4, letnik 1989, 57000 km, registriran do 11/94, prodam. 27-482. 4242

JUGO 45 AX, letnik 1988, registriran do 5/94, prodam. (068)43-824. 4252

GOLF JX D, letnik 1986, nakaramboliran, prodam. 25-541. 4255

Avtohiša Berus

servisno prodajni center
 Velika Cikava 23, 68000 Novo mesto
 tel.: 068 / 25 - 098, fax: 068 / 25 - 641

- NOVA VOZILA NISSAN
- PRODAJA STARO ZA NOVO
- POOBlašČENI SERVIS
- ORIGINALNI REZERVNI DELI IN DODATNA OPREMA
- POPRAVILO KARAMBOLOV
- OSTALE AVTOMEHANIČNE STORITVE

*** POSEBNA PONUDBA: DOSTAVNO VOZILO NISSAN TRADE**

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Igor Vidmar. IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 90 tolarjev; naročnina za 3. trimesečje 1.160 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.320 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti. OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.600 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.200 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.800 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 100 tolarjev. ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898. Nenaročnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

gostišče Loka

Župančičevo sprehajališče 2
 Novo mesto
 tel./fax: (068) 321-685

ob zeleni Krki je loka spel
Loka

odprta vsak dan od 9. do 24. ure, pripravljena, da vam postreže z

- malicami
- jedmi po naročilu
- poslovnimi in nedeljskimi kosili

po vaši želji **Loka** pripravi

- cocktail partyje
- sprejeme
- piknike
- poroke

na loki **Loka** vsak dan!

NOVO!

FITNESS STUDIO RTC JASNICA

G. Ložine, 61332 Stara Cerkev

- Nudimo vam naslednje storitve:
- fitness vadba na napravah
 - savna
 - vodna in ročna masaža
 - organizirana vadba

Obiščete nas lahko vsak delovni dan od 16. do 22. ure.

Hidravlično abknet prešo Jelšingrad 2000/40 ton v odličnem stanju in z mnogo orodja prodamo.

Inf. na telefon (061) 262-230 vsak delavnik od 7. do 16. ure.

DELIKATESA

Jerebova 18, Novo mesto
 tel. 321-610

- * vse vrste živil in pijač po ugodnih cenah
- * narezki na dom

Odprto: vsak dan od 7. do 19. ure, v nedeljo od 8. do 12. ure.

SALON RENATA

žensko frizerstvo nega in podaljševanje nohtov Renata ŠTIH

tel. 068/28-138
 Jedinščica 18, Novo mesto

BELE TEŽKE KOKOŠI IN KILOGRAMSKE PIŠČANCE

prodajamo na farmi na Gor. Lazah, Humeek, tel. 24-496.

IZREDNI POPUST - 10% do 30.11. PIANINA

BELARUS - 126.000 SIT brez p.d. Barva: črna in rjava

GNESSIN - cena 135.000 SIT brez p.d. Barva: črna

HARMONIKE

96 basov, samo 33.000 SIT brez p.d. Možnost plačila na 4 ali 6 obrokov.

KOVINTRADE CELJE

Mariborska 7, tel. (063) 411-256, 441-245.

OBRTNIKI - ZIDARJI - MONTAŽERJI

POZOR

Za suho in mokro montažo stavbnega pohištva iščemo pogodbenne sodelavce za opravljanje tovrstne dejavnosti na širšem območju Dolenjske.

Inf.: "LESNA" prod. Pameče, d.o.o. tel. (0602) 41-481.

SPM TRADE

tel. (068) 42-361
 ŠENTJERNEJ

Prodaja in montaža vseh vrst avtoalarmov, mobitela, avtoakustike, cent. zaklepanja, el. pomika stekel, hišnih alarmov in varnostnih sistemov, telefonov...

VAMPIRE GT. PIRANHA, PIONER, SONY, BLAUPUNK

SPM TRADE PARTNER, KI VAM LAHKO POMAGA!

»HONEY MOON«

Izdelovanje in sposojanje poročnih oblek ter dodatkov, tudi za obhajilo in birmo.

Novi trg 1, etaža C
 NOVI TRGOVSKI CENTER pri Metropolu
 tel.: 28-169, 25-999
 Del. čas: 10. — 12; 16. — 19.
 sobota: 10. — 12.

TONSON IZOBRAŽEVANJE

organizira začetni tečaj oblikovanja keramike, ki ga bo vodil likovni pedagog Niko Golob. Tečaj bo na OŠ Grm v Novem mestu. Prijave in informacije na tel. /fax. 85-882.

ZRNO d.o.o.

Trgovsko podjetje ZRNO d.o.o., Gmajna 6, Raka, vam v svoji prodajni na Ranču nudi po ugodnih cenah reprodukcijski in gradbeni material ter veliko izbiro keramičnih ploščic.

GNOJILA:

kan	830,00 SIT
urea	890,00 SIT
NPK15-15-15	1.030,00 SIT

ŠKROPIVA PO TOVARNIŠKIH CENAH:

antrakol 1 kg	1.095,00 SIT
ditan 1 kg	1.027,00 SIT
primextra 1 l	999,00 SIT
bayleton 1 kg	1.309,00 SIT
pesni rezanci 1 kg	22,50 SIT
krmila PU-START 1 kg	45,00 SIT
super koncentrat za krave	36,50 SIT

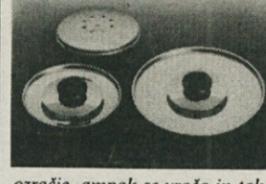
GRADBENI MATERIAL:

opeka modelarec 611	40,00 SIT
bramac 1 kom.	88,00 SIT
ploščice od 534,00 do 2.700,00 SIT/m2	495,00 SIT
apno	395,00 SIT
klinker opeka kom.	41,00 SIT
betonska opeka 25 kom.	60,00 SIT
žlebovi 1 m	269,00 SIT

Velika izbira shiedl dimnikov, šamotne opeke, klinkerja, pohištvenih cevi, barv in rezervnih delov.

Tel. 0608 75-086 ali 0609 616-666.
 Odprto od 8. do 17. ure, sobota od 7. do 12. ure.

HVALEŽNA POKROVKA

Veselo presenečenje za vse, ki radi kuhamo - hvaležna pokrovka. Kako? boste rekli. Tako, da loči paro in tekočino. Skozi odprtine na dnu pokrova izhaja para, ki se utekočinja pod zgornjim pokrovom ter se skozi odprtine vrača nazaj v posodo. S tem omogoča, da se toplota s paro ne izgublja v ozračje, ampak se vrača in tako občutno skrajša čas kuhanja ali pečenja. Pečica - fritiza hkrati, torej. Uporabljali jo boste, kolikor dolgo boste kuhali, in to pri vseh tipih posode, od premera 21 oziroma 29 cm. Mala pokrovka 4.900 SIT, velika pokrovka 5.900 SIT. Vse informacije: Marko Sušnik, C. Dolomuskega odreda 31, Ljubljana, telefon (061) 263-795.

MALA + VELIKA + ČISTILO = 9.900 SIT

Agro d.o.o. Prodajalna SEJALEC

Cesta kom. Staneta 3, Novo mesto
 tel. (068) 24-132

UGODNE CENE IN UGODNI PLAČILNI POGOJI ZA:

- motorne žage STIHL, TOMOS in ALPINA
- NOVO na slovenskem trgu - nemške motorne žage (SOLO)
- kotle za zganje — po tovarniških cenah

MODING

modni atelje

vabi k ugodnemu nakupu ženskih modnih oblačil lastne proizvodnje (krila, hlače, jakne, pelerine...).

Hlače in krila izdelamo tudi po meri.

Odprto:
 ponedeljek, petek od 9.-15.ure
 torek, sreda, četrtek od 9.-17.30.

Hotel Kandija/ Il. nadstropje
 Tel. 22-410 int. 229.

posest

NOVEJŠO HIŠO v Mokrionogu prodam ali zamenjam za dveipolno stanovanje v Ljubljani. (061)40-435 ali (061)743-193. 4219

KMETIJO prevzamemo v celotno oskrbo pri starejši osebi brez sorodnikov. Šifra: »BREZSKRBNA STAROST«

VRSTNO HIŠO na Dobu, Slovenska vas, prodamo. Cena po dogovoru. (068)49-008. 4231

GOZD, (43 a), k.o. Čatež, Velika Loka (za Sajenico), prodam. 48-473.

VINOGRAD z zidnico v k.o. Semič prodam. 51-389. 4259

prodam

BABYSITER prihrani otroku psihčne stresse in jok. Slišali ga boste kjerkoli v hiši, na vrtu, dvorišču, ko se bo zbujal. Garancija! Kow - how, d.o.o., (061)621-546. 4218

PREMOG VELENJE - TRBOVLJE. Po najugodnejših cenah vam ga dostavimo na dom (od dveh ton dalje). Prevozi - prodaja Babič, Ul. frankolovskih žrtev 15, Celje, (063)31-749, od ponedeljka do petka, od 7. do 15. ure.

KROMPIR za nadaljnje sajenje, lanski uvoz, petland dill, sante, jerala in romana, prodam. Jože Trontelj, Vrhpolje 5, Sentvid pri Stični, (061)777-195. 4222

KRAVO, staro 2 leti, prodam. (061)802-122. 4223

NOVO trajno žarečo peč za centralno ogrevanje Feroterm, 40 KW, in peč Kuppersbush prodam. (0608)79-793. 4225

NOVO peč za centralno kurjavo, primerno za trda in tekoča goriva, prodam. Jože Colarič, Podbočje 92, Podbočje, po 16. uri. 4226

PRAŠIČA, težkega 130 kg, prodam. (0608)60-056. 4232

KRAVO SIMENTALKO s prvim teletom, prodam. 42-222. 4232

PRAŠIČA, težkega cca 150 kg, prodam. 42-961. 4233

PRAŠIČE, težke od 130 do 150 kg, ugodno prodam. Milka Pavlič, Sentjernej, 42-324. 4234

DVA PRAŠIČA za zakol in dve breji telici prodam. (068)78-036. 4235

PRODAM starejši traktor DOJC 22 KS, prikolico nosilnost 3500 kg in gumi voz 16 col. 65-164

PRAŠIČA, težkega 180 kg, po 210 SIT/kg in večjo količino sena prodam. (068)49-673. 4235

KOBILO, staro 6 let, brejo 5 mesecev, in 10 tednov stare puijske za odjoke ali nadaljnjo rejo prodam. 78-536.

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

Prodajamo:

- hiše v Novem mestu, Mirni Peči, Trebnjem, na Mirni, Otočcu, Vinici, v Črnomlju, Dolenjskih Toplicah, Hrastju pri Orehovci, Prečnici in Stopičah
- gradbene parcele v Smolenji vasi, Žužemberku in Stopičah
- vikende v Zaloki nad Sentrupertom, na Gačah, v Semiču, klenovniku pri Šmarjeti, Trški gori in Trščini
- zidanice z vinogradi v Šmavru, na Osojniku pri Semiču, v Tanči gori in Skušovcu nad Laknicami
- trgovino z mešanim blagom in picerijo v Novem mestu, poslovni prostor v Novem mestu, stanovanja v Novem mestu, Metliki in Trebnjem
- kmetije na Trsteniku pri Mirni, Raltezu nad Brestanico in Trebnjem
- kmetijska zemljišča in gozdove okrog Novega mesta, Črnomlja, Sentruperta, Gabrja, Brezja pri Raki, Korit pri Dobrničju in Trebnjem.

Tel.: (068) 22-282 (od 8. do 18. ure)

ZAHVALA

Mož molk častil je gozd, živino, koso, sođe, klet in vino, zdaj k Tebi so uprte oči.

V 80. letu starosti nas je zapustil naš dragi brat in stric

STANKO MARINČIČ

upokojeni gostilničar iz Škocjana

Zahvaljujemo se vsem sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence, cvetje, sveče, sv. maše ter pisno ali osebno izrečeno sožalje, še posebej pa dr. Petru Kapšu in dr. Janezu Kramarju za skrb v času bolezni. Za spremstvo na zadnji poti se iskreno zahvaljujemo gasilskim društvom sekcije Škocjan in ostalim društvom, Gostinski sekciji Obrtne zbornice Novo mesto, Društvu upokojenecv Škocjan, guvornikom g. Romanu Česlesniku, g. Tonetu Vovku in g. Franciju Šmrekarju, duhovnikom iz Škocjana in g. dekanu iz Stare Loke za svečan obred, cerkvenim pevcevm in Šentjernejškemu oktetu za zapete žalostinke ter g. Janiju Krncu za Tišino, zaigrano v slovo. Še enkrat hvala vsem, ki ste pokojnega spoštovali in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

službo dobi

PRODAJALCA za prodajo izdelkov iz tekstila po Dolenjski in Stajerski iščem. ☎ (061)723-028. 4224

REDNO in za nedoločen delovni čas zaposlimo izkušeno delavko na področju materialnega knjigovodstva. ☎ (068) 25-784. 4227

IŠČEM ZASTOPNIKE za prodajo tekstilnih artiklov po trgovinah in butikih, na področju Dolenjske. ☎ (061) 802-211, od 20. do 22. ure. 4229

ŽENSKO za čiščenje lokala (dve uri zjutraj) iščem. ☎ (0609)613-167.

ELEKTRONIK

Kettejev drevored 5, pri Športni dvorani

NAKUP NA 25 OBROKOV

Šivalni stroji od 25 DEM na mesec

* BTV 51 že od 31 DEM na mesec

* hladilniki že od 27 DEM na mesec

* pralni stroji že od 33 DEM na mesec

* zamrzovalne skrinje že od 29 DEM na mesec

* štedilniki že od 29 DEM na mesec

* glasbeni stolp že od 27 DEM na mesec

Obroki so plačljivi v SIT po srednjem tečaju banke Slovenije.

Informacije: tel. (068) 22-409

Odprto: od 9. do 18. ure, sobota: od 9. do 12. ure.

DE časopis slovenskih delavcev

ČEVJARSTVO LOPATEC, Dobrava 45, Škocjan, honorarno zaposli šiviljo za sestavljanje in šivanje zgornjih delov obutve. Kasneje možna tudi redna zaposlitev. ☎ 41-139. 4230

DVA VOZNIKA B in C kategorije z izkušnjami iščem. Pismene ponudbe na naslov: Sitar, Dolenje Kamence 64, Novo mesto. 4231

stanovanja

ENOSOBNO STANOVANJE ali garsonjero v bloku, v Novem mestu, najamem. ☎ 24-198. 4228

NAJMEM ali kupim garsonjero v Metliki. ☎ 50-290. 4228

MLAD PAR najame enosobno stanovanje v Novem mestu. Možnost predplačila. Šifra: »TAKOJ« 4234

V BLOKU v Novem mestu najmem enosobno stanovanje ali garsonjero. ☎ 24-198. 4254

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. ☎ (068)26-939. 4258

ženitne ponudbe

AGENCIJA SREČA vam pomaga pri izbiri partnerja za zakonsko zvezo ali trajno prijateljstvo. ☎ (061)316-477, od 8. do 16. ure. 4134

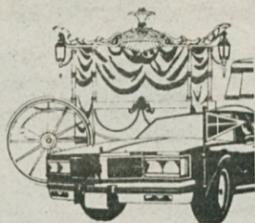
ADRIATIK

Podjetje za trgovino, turizem in promet, d.o.o. 68250 Brežice, Valvazorjeva 37
Tel./fax. (0608) 62-220
mobitel 0609/612-999

GOLF 1,4 CL 24.500 DEM
GOLF 1,6
EVROPA 30.000 DEM

Novo iz našega prodajnega programa vozila NISSAN, SKODA, CITROEN. Dobava takoj!

Leasing, posojilo.

V trenutkih, ko se srečujete z izgubo svojih najbližjih, vam bomo stali ob strani mi.

Pogrebne storitve
Sonja Novak, Stritarjeva 2,
Novo mesto
tel. (068) 21-134

ZAHVALA

V 32. letu nas je zapustil sin, brat in bratranec

**JANEZ
PUCELJ**

Korita 21, Dobrnič

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in sosedom, ki ste pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, posebno pa še g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in sestri

**IVANKE
ŠKULJ**
roj. Kuhar

se iskreno zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov Novo mesto za nego in pomoč v zadnjih dneh življenja, vsem znancem in prijateljem, ki so z nami delili žalost in pokojni poklonili toliko lepega cvetja, kolektivu Dolenjke, NC Drska, in Temeljnega sodišča Novo mesto, g. župniku iz Kostanjevice za lepo opravljen obred in poslovilne besede ter pevcem iz Kostanjevice.

Žalujoci: hčerki z družinama in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

*Nihče ne ve, kako boli,
ko tebe, draga mami,
več v našem domu ni.
Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smrti te vzela je prerano,
a v srcih naših večno boš ostala.*

Danes, 18. novembra, mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila žena, mama, stara mama, tašča, sestra, teta in svakinja

FANIKA HABINC
roj. Glavan

iz Krškega

Vsem, ki se je še spominjate, ji na grob prinašate cvetje in prižigate sveče, iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra in teta

**ANA
ŠUŠTARIČ**
roj. Pezdirec

Priložje 1

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, darovali cvetje ter pokojnico spremili na zadnji poti. Hvala dr. Videtiču za zdravljenje, g. župniku za opravljen obred in pevkam za zapete pesmi.

Žalujoci: Niko, Milena in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 58. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

**FRANC
ZUPANČIČ**

iz Hrastja 9

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom ter vsem, ki ste pokojnemu darovali cvetje, sveče in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem za izrečeno sožalje in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Umrli je naša draga mama

**OLGA
OKORN**

iz Tržišča

Z žalostjo v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pokojni pomagali med boleznijo, nam izrazili sožalje, ji podarili cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Marti Pančur in patronažni sestri iz ZD Mirna, g. kaplanu in sestri usmiljenki iz Sentrupert, vaščanom iz Straže, g. Ivanu Jamšku za poslovilne besede ob grobu ter g. župniku iz Tržišča za lepo opravljen obred. Hvala tudi sodelavcem in sindikatoma TOM Mirna in Petrol Brežice ter pevcem iz Mokronoga za lepo zapete žalostinke. Naj vsem, ki ste jo imeli radi, ostane v lepem spominu!

Vsi njeni najbližji

OSMRTNICA

Umrli je naša upokojena sodelavka

TEREZIJA ŽURA

iz Zagrada 7

Od pokojnice smo se poslovili v nedeljo, 14. novembra, ob 15. uri na pokopališču Otočec. Ostala nam bo v lepem spominu.

Delavci in upokojnici Krke,
tovarne zdravil, p.o., Novo mesto

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

**ALBINA
ROŽIČ**

iz Nakla 13 pri Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. Cvetki za nego in skrb v času bolezni in zdravstvenemu osebju iz ZD Črnomelj. Hvala sosedom in prijateljem za vso pomoč, gospodu dekanu za lepo opravljen obred, pevcem iz Šmihela za zapete žalostinke, govornici ZB za besede slovesa pred domačo hišo ter Oddelku tehnične oskrbe Krke, tovarne zdravil. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila naša najdražja

MARIJA GOLEŠ

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem za podarjene vence in cvetje ter izraze sožalja. Posebej se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov Novo mesto in g. proštu Lapu za opravljen obred in poslovilne besede.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 49. letu nas je zapustila naša draga

TEREZIJA MIKEC
rojena Resnik

iz Volčičeve ul. 40, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za tolažilne besede, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Iskrena hvala tudi vsem za tako številno spremstvo pokojne na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Srednji tehniški in Zdravstveni šoli, posebno g. ravnatelju za poslovilne besede, Domu starejših občanov Novo mesto, učencem 4.c razreda OŠ Šmihel, osebju Nevrološkega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

Anton Koren

avto in večji prostori, ampak celo Korenov naslonjač, češ da ima Koren boljšo pisarno kot marsikateri sevniški direktor. Njegovo pojasnilo ob teh zapletih, da se je pač treba znajti, sicer bi šel ta denar pač kam drugam, dokaj opredeljuje njegov značaj. Je prefinjen in vztrajen borec za zastavljene cilje, nikoli žaljiv do drugače mislečih. Spoštuje rek, da lepa beseda železna vrata odpira. Tako "diplomatško" komuniciranje je Korenu omogočalo uspešno vodenje sevniške kulturne skupnosti, na njegovo pobudo so postavili na sevniskem gradu stalno zbirko o poznokrščanski naselbini Ajdovski gradec, ustanovili edino srednjo šolo v občini, nekdanjo Poklicno oblačilno šolo, uspešno je vodil gradbeni odbor za sevniško kopališče ...

Pretekli petek je grb občine, najvišje sevniške priznanje, doslej namenjeno le za podjetja, prejel 50-letni diplomirani psiholog iz Sevnice Anton Koren. Koren že dolga leta dela na zavodu za zaposlovanje v Sevnici, kjer je vodja območne enote. Ze v rosnih letih pa se je Toni, kot ga kličejo prijatelji, zapisal gasilstvu. V sevniški in slovenski gasilski organizaciji je imel in ima še vedno eno najvidnejših vlog. V sevniskem gasilskem društvu je predsednik od leta 1970; kot podpredsednik Gasilske zveze Slovenije je višji gasilski častnik I. stopnje Koren, zlasti zadovoljen za izobraževanje gasilcev. Od nekdanj je imel poslovno žilico, ki jo se znal obrniti v prid bodisi gasilskemu društvu ali pa društvu za pomoč duševno prizadetim.

Korenovi nasprotniki pa so prepricani, da je "pripeljal" podjetje Clann v Loko zaradi osebnih koristi. Govorice so šle tako daleč, da so se pojavile celo na seji sevniskega občinskega parlamenta, kjer je Koren, ki je na zadnjih volitvah kandidiral na listi socialistov, podpredsednik občinske skupščine. Najvišje oblastno telo se je na pobudo liberalnih demokratov ukvarjalo tudi z domnevnimi nepravilnostmi ali pa vsaj prevelikim razkošjem, s katerim naj bi se vse bolj obdajala enota sevniskega zavoda za zaposlovanje. Korenu, ki ima močne žilce, predvsem pa je dober retorik, niso mogli nikoli dokazati kaj nepoštenega.

Nekaterih niso motili le službeni

PAVEL PERC

ODPRTO SMUČIŠČE NA GAČAH

NOVO MESTO - Obilne snežne padavine v zadnjih dneh prejšnjega tedna ter v nedeljo in ponedeljek so omogočile žičničarjem Krkinega smučarskega centra Rog - Črmošnjice, da so že pripravili proge na Gačah. Ker so moker sneg teptali sproti - debelina snežne odeje je na Gačah 50 do 60 cm - bo ob nizkih temperaturah, ki jih sinoptičarji Hidrometeorološkega zavoda napovedujejo za sredo tedna, smučišče odprto že jutri. Cena dnevne smučarske vozovnice je 1.200 tolarjev za odrasle in 800 tolarjev za otroke do 14. leta. Poldnevne vozovnice, ki veljajo od 9. do 13. ure oz. od 12. do 16. ure, so cenejše in znašajo 800 tolarjev za odrasle oz. 500 tolarjev za otroke.

SPET STEKLA LISICA

KOČEVJE - Analiza, opravljena 2. novembra na Istitutu za mikrobiologijo in parazitologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, je pokazala, da je bila lisica, ki so jo 24. oktobra pobili v Predgradu, stekla. Takrat je lisica prišla do hiš in se sumljivo obnašala, saj se ni bala ljudi. Pobito lisico, ki je imela zelo lep kožuh, so nato odrli. Zdjaj morata tisti, ki jo je odiral, in njegov sin hoditi na cepljenje v Ljubljano.

NEZNANCI SO GA ZVLEKLI V AVTO IN MU VZELI DENAR

NOVO MESTO - 7. novembra popoldne se je A. R. iz Dolenjih Kamenc vračal iz Dobrnice proti domu. Na poti so ga dohiteli neznanci, ga zvezli v avto, mu vzeli denarnico, v kateri je imel okoli 5.700 tolarjev. Med vožnjo so ga topli, nato pa ga odpeljali v gozd pod vasjo, kjer stanuje, in ga vrgli iz avta.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Ta četrtek vas bo med 19. in 21. uro pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja.

TREBŅJE - Na vprašanje otrok in odraslih bodo odgovarjali strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. uro ter 15. in 17. uro. Številka telefona je 44-293.

Prihaja Laguna

Spomladi bo naprodaj novi Renaultov avtomobil srednjega razreda

Januarja prihodnje leto bo Renault predstavil model Laguna, novi avtomobil višjega srednjega razreda, ki bo v programu tovarne nasledil Renault 21.

Laguna, limuzina s petimi vrati in zlojivim zadnjim sedežem, naj bi bila namenoma drugačna od, kot pravijo v Renaultu, sivega in banalnega oblikovanja, ki da je značilno za sedanje avtomobile. Novi Renaultov avtomobil bo na voljo s tremi različicami opreme, vsi avtomobili bodo serijsko opremljeni s servovolanom, ojačitvami vrat in zategovalniki prednjih varnostnih pasov. Varnostna blazina za voznika, ABS in klimatska naprava bodo serijsko vgrajeni glede na raven opreme in posamezen trg.

Laguna bo na voljo s tremi bencinskimi motorji in enim dizelskim. Bencinski bodo: 1,8 (68,5 kW/95 KM), 2,0 (83 kW/115 KM) in V6 3,0 (123 kW/170 KM). V avtu s popolnoma novim 2,2-literskim dizelskim motorjem z 12 ventili (61,3 kW/85 KM) bodo na voljo vse tri ravni opreme.

Večstranskost, dobre vozne lastnosti, udobje in varnost so ključne besede, s katerimi opisujejo Laguno, avto s popolnoma novim podvozjem. Laguna naj bi bila močan Renaultov adut v boju s konkurenčnimi avtomobilski znamkami in srednjem razredu. Na slovenskem trgu bo v pooblaščenih Revozovi prodajni mreži Renault Laguna predvidoma naprodaj na začetku prihodnje pomladi.

Kormorani praznijo Kolpo, pomagajo pa jim krivolovci

Ti požrešni veslonožci v orjaških jatah plenijo ribe, najraje lipane - Zeleni nič ne protestirajo?

KOČEVJE - "Letos je na Kolpi velika škoda na ribjem staležu, a ne zaradi odplak," ugotavlja predsednik ribiške družine Kočevje Tomaž Arko. Kočevska ribiška družina namreč poleg z Rinžo in Rudniškim jezerom sporazumno s hrvaškimi ribiči gospodari tudi z mejno reko Kolpo od Dola do Osilnice in s Cabranko.

Krivi za veliko zmanjšanje staleža rib so razen letošnje hude suše še kormorani ter krivolovci s podvodnimi puškami in dinamitom, meni Arko. Kormorani so bili letos opaženi vse od Mirtovičev navzdol, in to kar skupina 400 do 500 teh ptičev. Najbolj jim gredu v slast lipani. Požro jih eno dva kilograma na dan. Rabe poiščejo tudi pod vodo in v globoki vodi. Lovijo skupinsko in tako reko oz. njene posamezne odseke popolnoma izpraznijo. To jim ni težko, saj je veslonožec, izvrsten plavalec in potapljač.

Krivolovcev je bilo kar precej tudi med letošnjimi turisti, ki so preživljali dopust ob Kolpi. Lovili so predvsem s podvodnimi puškami in tudi na druge načine. Ribiči so našli veliko prabeđenih in mrtvih rib, predvsm sulcev, tudi kapitalnih.

K tem podatkom predsednika ribiške družine Kočevje Tomaž Arka lahko dodamo izkušnje domačinov ob Kolpi, ki menijo, da zaradi suše in

krivolova število rib v Kolpi ne bi tako zelo upadlo, saj sta obe ti neveščnosti prisotni na Kolpi že desetletja ali stoletja. Glavni krivci so torej kormorani; večina rib ni bila ranjena ali poginila zaradi ran krivolovcev, ampak kormoranov.

Za konec pa še to: Ni znano, da bi naravovarstveniki zaradi kormoranov kaj protestirali ali kaj ukrenili, čeprav bodo ti ptiči gotovo bolj "zaslužni" za izumiranje vjere ob Kolpi kot pa posodabljalci kolovoza. Vidre se namreč hranijo z ribami, in če rib ne bo več, tudi vider ne bo.

J. PRIMC

PREMAJHNO PRODAŠ, VEČJE KUPIŠ

NOVO MESTO - Otroci pogosto prej prerastejo oblačila, kot pa jih ponosijo. To dobro vedo tudi vzgojiteljice in varuhinje v vrtcu Rdeča kapica (za gostilo Jakše na Drski), zato so spet pripravile t.i. prodajno zamenjava otroških oblačil. Slednja sprejemajo in prodajajo vsak dan od 8. do 18. ure, o podrobnostih pa se starši lahko seznanijo po telefonu 22-944.

"MADŽARS" V ČRNOMLJU - V soboto, bo v diskoteki Grad nastopila novomeška rock skupina Madžars, ki jo sestavljajo (od leve proti desni): Jernej Zoran - kitara, David Bratož - klaviature, Matej Ferlič - bas, Janez Lamovšek - vokal in Zmago Vidrih - bobni. Vabljeni!

THE STUFF V ČRNOMLJU

ČRNOELI - V soboto, 20. novembra, bo bo 21. uri v Mladinskem kulturnem klubu Bele krajine koncert skupine The Stuff z Reke.

RODEO V KLUBU

OTOČEC - Jutri se bodo najspretnjeji in najpogumnejši obiskovalci diskoteke lahko pomerili v jahanju mehničnega bika. Zmagovalec bo prejel pokal, ostali spretni pa nagrade. V sklopu tekmovanja d.j. vjev bo nastopil Jernej Guštin. V soboto se bo s svojimi uspešnicami predstavil pevec Neno Belan.

V ELITNEM STANOVANJU PADEL STROP

KOČEVJE - V Kočevju so proglasili nanovo zgrajena stanovanja na Trgu Zbora poslancev za elitna. Zgrajena so, večina pa je nevseljena, ker je prišlo že pred meseci do raznih zapletov, sumničjen in obtožb, kdo je do njih upravičen, kdo ne, in da jih vseljeni stanovalci ne bi odkupili po nizki ceni. Z elitnimi stanovanji so torej le stroški, dohodka pa ni. Zato je občinski izvršni svet na zadnji seji sklenil, da jih bo oddajal kot profinitna stanovanja, se pravi po še ne sprejetem pravilniku, ki predvideva najemnine v višini 4 DEM za kv.m. Boje pa se, da po taki ceni stanovanj ne bodo mogli oddati, zato so sklenili še, da bodo ta, elitna stanovanja, če ne bo interesentov zanje in jih ne bi mogli oddajati kot profinitna, oddali celo kot službena stanovanja, se pravi neprofitna, zainteresiran firmam. Tako kaže, da bodo elitna stanovanja zelo nizko padla. To pa ni nič posebnega, saj je v enem izmed stanovanj pred kratkim odpadlo okoli kvadratni meter stropa v kuhinji. Na srečo ni padlo na stanovalce in ni bil nobeden poškodovan.

CLUB LUKNA

v petek, 19. 11. 93

JASMIN STAVROS

s skupino

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Bolniki na pljučnem oddelku zdaj lahko telefonirajo - Škarpa pred novomeško gimnazijo ogroža pešce - Kdo naj jo popravi? - Bo čakala na prenovo Ceste herojev?

Minuli četrtek smo dežurali med 18. in 19. uro, tako kot to počnemo vsak teden. Kaj pa ste med tem počeli vi, dragi bralci, da je naš dežurni telefon minuli četrtek največ časa molčal? Prvič se je oglašil šele čez pol ure. Na drugi strani žice je bil gospod Škušek, ki je trenutno bolnik na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice. Klical je v svojem in v imenu drugih bolnikov ter se želel javno zahvaliti za uslugo. "Bolniki smo se zelo razveselili, ker smo dobili na našem oddelku javno telefonsko govornico. Na našo pobudo se je pošta, še posebej gospod Bojan Prime, že v nekaj dneh odzvala."

Inž. Anton Žerjal je opozoril na nevarnost, ki grozi dijakom in vsem drugim pešcem pri novomeški gimnaziji. Tam že kaka dva meseca opaža dve večji luknji v visoki škarpni ob pločniku, zato se boji, da bo kakšen kamen padel na koga. "Prosim, pokličite na cestno podjetje ali na komunalo, saj je zdaj še zadnji čas, da škarko uredijo. Kdo ve, kaj se lahko zgodi, ko bo nastopila zmrzal in bo škarko močila voda," je dejal.

V novomeškem podjetju Komunala so nam povedali, da oni niso

odgovorni za popravilo škarpe in nam svetovali, naj se obrnemo na lastnika. To pa je gimnazija ali občina. Ko smo telefon zavrteli naslednjič, smo ugotovili, da tudi gimnazija ni lastnik škarpe - torej, da stoji škarkpa na občinskem zemljišču in bi morale popravilo naročiti in plačati pristojne občinske službe.

"Tudi sami smo že dobili več opozoril, saj je škarkpa res življenjsko nevarna. Posredovali smo za popravilo, a pravega naslova še nismo našli. Šola ni lastnik tega zemljišča in tudi nima denarja za popravilo," je povedala ravnateljica Vasja Fujs. Vse kaže, da nihče ne poskrbi za poškodovano in nevarno škarkpo enostavno zato, ker

jo bodo ob rekonstrukciji Ceste herojev itak podrli in prestavili za tri metre. Kaj bo do takrat s pešci in kdo bo odgovarjal za morebitno nesrečo, o tem odgovorni verjetno ne razmišljajo.

B.D.-G.

GODBA V SUPERCI

NOVO MESTO - Drevi, torej v četrtek, 18. novembra, ob 20. uri bo v lokalu Superca koncert novomeške godbe na pihala. Glasba pa se nasploh seli v ta lokal, ki je uspešno nadomestil nekdanje kegljišče, saj bo že to soboto tamkaj mogoče posedeti ob zvokih ansambla Foxy iz Sevnice.

Alkoholizirani bombaš

Vrgel bombo, z drugo bombo pa grozil še policistom - Zaplenili mu orožje, strelivo in bombe.

KOČEVJE - Okoli sv. Martina se že po tradiciji dogajajo na Dolenjskem bolj nenavadne stvari, včasih pa kdo le preveč pretirava. Tako so kočevski policisti dobili 9. novembra okoli 23. ure obvestilo, da je v bližnji Slovenski vasi povzročil neznanec močno eksplozijo. Policista, ki sta prišla na kraj dogodka, sta ugotovila, da je eksplozijo zakrivil Dušan G., ki je prišel domov pijan in se doma najprej prepil, nato pa odšel v svojo lovsko sobo, kjer je vzel bombo ali dve, odšel na dvorišče in eno bombo aktiviral ter jo vrgel na bližnji ravnik. Policista sta želela z bombašem opraviti razgovor, a ni hotel imeti z njima posla. Ker sta bila po njegovem mnenju le preveč nadležna, je privlekel iz žepa še eno bombo in jima z njo grozil ter zahteval, naj zapustita dvorišče. Pametnejši popusti in policista sta se umaknila v zaklon.

Zdaj je stopil na prizorišče sam pomočnik komandirja policijske postaje. Ta je videl, da Dušan iz

bombe ni res izvlekel varovalke, kot je govoril, saj je bomba padla bombaševa sv. Martina na tla in ni eksplodirala. Pomočnik je nato bombaša malo z besedami, malo pa še drugače "prepričal", da je dobil v posest bombo.

Ogledna skupina UKS iz Ljubljane je nato opravila ogled vozila bomaša Dušana in tam našla še plinsko pištolo. Vzeli so mu jo, njegova pa so odpeljali v Ljubljano in ga predali sodniku za prekrške. Posumili pa so tudi, da ima še kaj orožja, zato so naslednji dan opravili pri njem hišno preiskavo. Našli so še več orožja, predvsem lovškega, strelivo in nekaj bomb. Vse so mu zasegli, čeprav je za lovsko orožje imel dovoljenje. V času, ko to poročamo (ponedeljek), je Dušan še v priporu, policisti pa pišejo ovadbi temeljnemu javnemu tožilstvu in sodniku za prekrške. Predlagali bodo tudi, naj bi mu v bodoče ne dovolili več posedovanje lovškega orožja.

J. PRIMC

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Priluhnilili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.

DOBRO JE VEDETI... NOVOTEHNA AVTOMOBIL TESTNE VOŽNJE

Razmišljate o nakupu novega avtomobila, pa še niste čisto prepričani, kateri tip bi bil za Vas najboljši? Da se boste lažje odločili, smo v Novotehni Avtomobili organizirali za Vas testne vožnje za vozila iz programa CITROEN, FIAT in LADA in sicer:

- * v soboto, 20. 11. od 8. do 13. ure v Metliki in
- * naslednjo soboto, 27. 11. od 8. do 13. ure v Novem mestu.

Vabljeni!

INFORMACIJE:
Prodajno servisni center Metlika, tel.: 068/58-197, Servis Novo mesto, Šmihelska 12, tel.: 068/321-538.

NOVOTEHNA